

Sostrčan

November 2022

VESEL BOŽIČ IN SREČNO 2023!

Čas, ko načrtovano povsem ne deluje

Na začetku mandata ČS Sostro 2018–2022 sem predvidevala izhajanje našega glasila Sostrčan nekje dvakrat letno, in sicer v začetku septembra in aprila. A nam je prvo leto uspelo izdati eno, a odlično sprejeto prvo številko. Priznam, bila sem vesela vsake pohvale, stiska roke in predloga za izboljšanje. Polna navdušenja sem začela zbirati prispevke za drugo številko, ko nam je izid nekje zgodaj spomladi preprečila epidemija, zato smo se prepustili branju v začetku poletja. A ni nas ustavilo. Kot ni ustavilo številna prostovoljna društva, ki so pripravila veliko dogodkov, da so popestrili naš vsakdan in polnili naše strani v tretji, četrti in peti številki. Žal je draginja naredila svoje, zato med vas letos prihajamo prvič, a prav tako z zanimivimi prispevki.

Vsi odzivi, ki smo jih kakor koli prejeli v naše uredništvo, so bili izraženi kot zahvala, da se prek glasila izve, kaj se dogaja v ČS Sostro. Rubrika Komunala pa to, ki jo skrbno pripravlja predsednik Igor Koprivnikar v sodelovanju z Mojco Bokal (mimogrede, to je tista gospa, ki sem vam prijazno oglašila na telefon v četrti skupnosti ali pa vas z vašimi pobudami in vprašanji toplo sprejme v pisarni in je marsikdaj filter za vse tegobe in težave krajanov), je ena najbolj branih. Ne boste verjeli, obravnavali smo 36 strani pobud

svetnikov in krajanov. Poskušali smo rešiti tisto, kar je v naši moči in na kar lahko vplivamo.

Junija je svojo stoletnico praznovalo Čebelarstvo društvo Moste - Polje. Nekaj utrinkov je zbral predsednik Tomaž Svete. Preostala društva so delovala v vsej svoji polnosti in vsega po malem si lahko preberete v tokratni šesti številki. Ker dobrodelnost ne pozna meja, se na kratko predstavlja društvo Pomagajmo slovenskim otrokom. Odprtje Vrtca Pedenjped, enote Zadvor, in dobitnika nagrade za arhitekturo v sliki in besedi predstavlja vodja enote gospa Mojca Laznik.

Vsako leto nas obišče sveti Miklavž in tudi letos je presodil, da so bili najmlajši dovolj pridni. Prijavnico in informacije poiščite na zadnji strani glasila.

Krajane vabimo na srečanje in prijeten glasbeni večer v četrtek, 8. 12. 2022, ob 19.00 v Zadružni dom Zadvor, kjer bomo ob pestrem kulturnem programu in nato ob dobrotah ter dobri kapljici izmenjali pobude, predloge, mnenja, vprašanja. Več v vabilu na zadnji strani.

Velikokrat ne moremo izpeljati, narediti, postoriti stvari, kot je bil prvotni načrt. Na dogodke preprosto nimamo vpliva. Tudi

Maruša Babnik,
odgovorna urednica

na graditev kanalizacije v ČS Sostro. Čas, ko načrtovano ne deluje, sem zapisala kot izziv za vse nas in vas.

Prihaja mesec, ko naredimo pregled načrtovanega in se zahvalimo. Naj bo najprej zahvala vam bralcem, da nas berete, oblikovalcu Urošu Sterletu, da je glasilo videti, kot se šika, lektorici Saši Grčman, da prav stojijo beseda, vejica in pika, ter vsem avtorjem prispevkov za vse napisano.

Vaš »pregled načrtovanega« naj bo zelo dolg prijetnih in dokončanih opravil, da boste v novo leto stopali polni optimizma, zadovoljstva in poguma ter si postavili dosegljive cilje.

SREČNO 2023!

Želim vam prijetno branje!

Iz vsebine

Nagovor članov ČS Sostro	3
Komunala pa to	4
Iz poslanskih klopi	6
Društva na dlani	7
Kulturni utrip	20
Šola in vrtec	20
V dolini Besnice	23
V hribih se dogaja	24
Lepote podeželja	25
Duhovna misel	25
Športnik na vasi	27
V objemu narave	29
Novo na vasi	30
Dobro je vedeti	33
Glas ljudstva	35
Za najmlajše	36

Izdajatelj:
Mestna občina Ljubljana
Četrtna skupnost Sostro

Cesta II. grupe odredov 43
1261 Ljubljana Dobrunje
mol.sostro@ljubljana.si
www.cs-sostro.si

Odgovorna urednica: Maruša Babnik

Uredniški odbor:

Marjanca Marn
Domen Zajec
Mojca Eržen
Andreja Svetek.

Lektoriranje: Saša Grčman

Oblikovanje: Color.Id, Uroš Sterle s.p.

Tisk: Tiskarna Januš d.o.o.

Naklada: 2.500 izvodov.

ISSN 2670-7071

Beseda predsednika

Spoštovani krajanke in krajan Četrtna skupnosti Sostro.

Izteka se štiriletni mandat Sveta četrtna skupnosti. Pester mandat. Mandat, v katerem se, žal, zaradi pandemičnih razmer niti enkrat nismo srečali na prednovoletnem druženju v Zadružnem domu. Srčno upam, da nam bo to uspelo letos. Mandat, ki ga je poleg covida zaznamoval tudi začetek graditve kanalizacije v nižinskem delu naše ČS in z njim povezane številne nevšečnosti: razkopane ceste, dolgotrajne zapore, slabo urejeni ali predolgi obvozi ipd. Mandat, v katerem se je začela graditev zaporov ob Litijski cesti. Mandat, ki si ga lahko zapomnimo po številnih težavah.

Sam si ga bo zapomnil po številnih rešitvah. Razkopane ceste so (ali še bodo) urejene, pridobili smo veliko kilometrov novega asfalta, urejenih pločnikov z javno razsvetlavo, urejenega odvodnjavanja, predvsem pa bomo ob koncu projekta

pridobili urejeno odvajanje fekalij. In s tem možnost, da uredimo nekatera degradirana področja. Na primer bajer v Žabji vasi. Kjer bo zrasel nov gasilski dom PGD Sostro. Zapomnil si ga bom po tem, da mi je uspelo pridobiti investitorje, ki bodo spremenili zapuščeno območje nekdanjega avtosejma v moderno Poslovno obrtno cono Zadvor. Hkrati z izgradnjo zaporov to prinaša številna nova delovna mesta v našo četrtno skupnost. Zapomnil si ga bom po ureditvi številnih hribovskih vodovodov in po številnih kilometrih asfaltiranih cest v hribovitem delu naše ČS. Zapomnil si ga bom po prenovljeni notranjosti naše dvorane v ZD Zadvor s povsem novo avdio- in videoopremo.

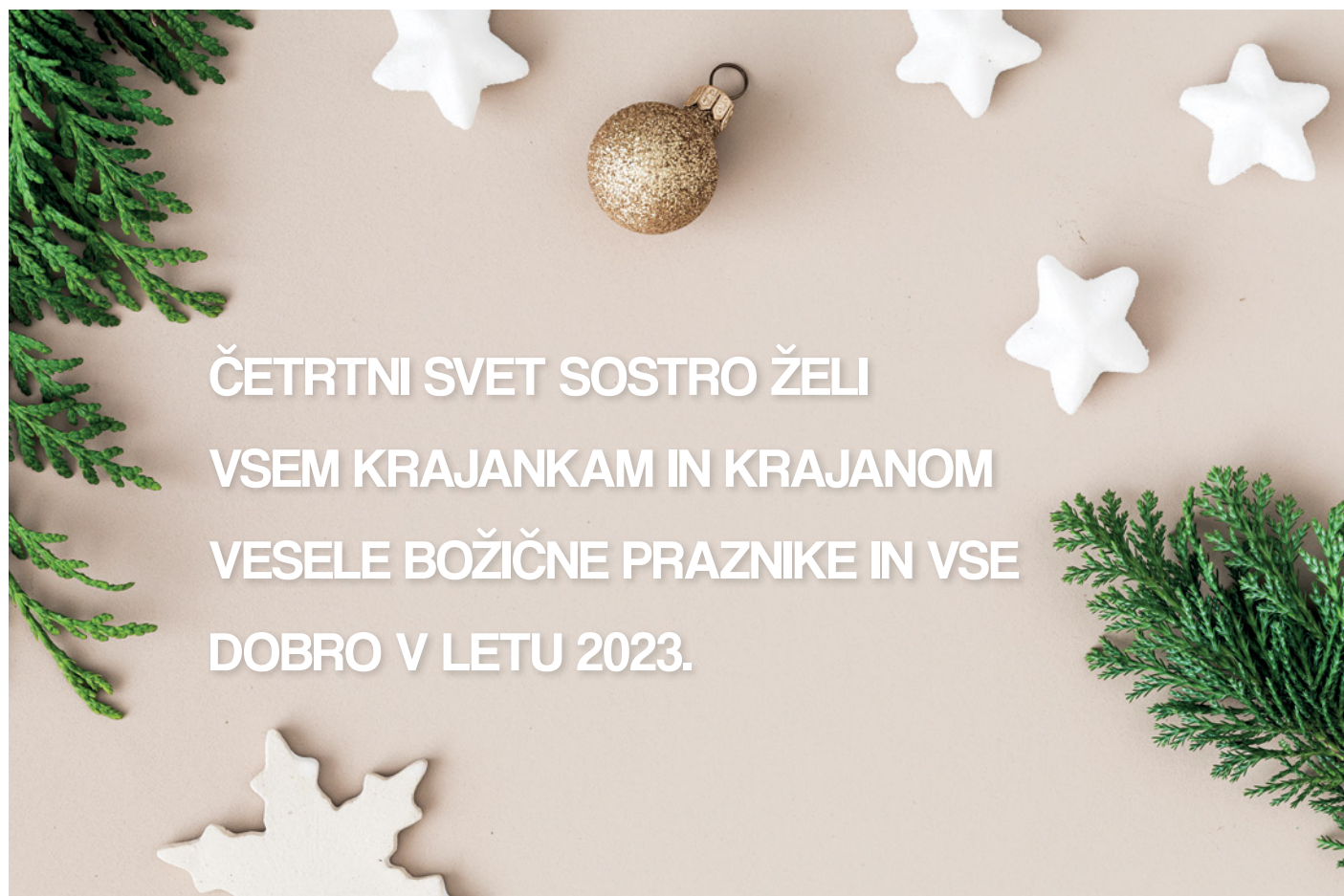
Zapomnil pa si ga bom tudi po izredno dobrem sodelovanju z mestno upravo. Vzpostavili smo prijeten in koristen

Igor Koprivnikar,
predsednik Sveta ČS Sostro

medsebojni dialog, za katerega si želim, da bi se ohranil tudi v prihodnje.

Ponosen sem na vse, kar je bilo v okviru danih možnosti narejeno. Iskrena hvala vsem, ki ste pri tem sodelovali!

**ČETRNI SVET SOSTRO ŽELI
VSEM KRAJANKAM IN KRAJANOM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN VSE
DOBRO V LETU 2023.**

Aktivnosti za urejanje prostora in komunalno infrastrukturo

Izgradnja kanalizacije

Izgradnja kanalizacije se je v ČS Sostro začela maja lani. Od takrat je bila uspešno zgrajena kanalizacija na Cesti 13. julija in na večjem delu Ceste II. grupe odredov, vključno z vso pripadajočo infrastrukturo. Cesta 13. julija je odlično urejena, ČS je predlagala, da se uredi še prehod za pešce pri uvozu za brunarico Zadvor. Izvajanje del je na žalost potekalo počasneje, kot je bilo predvideno, zato se vsem krajanom zahvaljujemo za potrpežljivost in prosimo za razumevanje tudi v prihodnje. Mi pa se bomo trudili, da se dela maksimalno pospešijo, saj se zavedamo nastalega položaja. ČS Sostro ves čas sodeluje s pristojnimi službami MOL, projektantom, nadzornikom ter izvajalcem del, podjetjem Hidrotehnik, podizvajalcem del, podjetjem V3, in krajan. Tako ČS Sostro sproti opozarja pristojne službe na pomanjkljivosti, ki jih opazi pri izvajanju del. ČS je izvajalce del opozorila, da je na Cesti II. grupe odredov od šole proti Sostrski cesti čez vodotok treba postaviti varovalno ograjo na obeh straneh ceste. Varovalno ograjo je bilo treba postaviti tudi na Cesti 13. julija pred bajerjem proti Podmolniku, ker je obstajala nevarnost, da bi kdo padel v vodo. Varovalne ograje so zdaj tudi ustrezno postavljene. V križišču s Cesto II. grupe odredov je ČS predlagala, da se spet postavi prometno ogledalo, ki je bilo odstranjeno zaradi izvajanja del. To so le nekatere izmed številnih zadev, na katere je opozorila ČS Sostro. Ves čas pa na ČS kličejo tudi krajan, ki opažajo takšne in drugačne težave pri izgradnji kanalizacije. ČS Sostro se trudi na vse težave hitro odzvati in najti ustrezne rešitve. V ta namen predsednik Sveta g. Igor Koprivnikar, pogosto s pristojnimi rešuje zadeve, če je možno telefonsko, drugače tudi osebno na sestanku ali terenu. V tem času se v dolini naše ČS kanalizacija gradi na vseh koncih, tako da je dovoz v naše kraje precej otežen. Z delno zaporo se tako gradi kanalizacija na Litijski cesti, kar povzroča dolge čakalne vrste predvsem v jutranjem in popoldanskem času. Vendar se dela morajo izvesti, zato znova prosimo vse voznike za potrpežljivost in razumevanje. Zavedamo se, da je trenutno težko, ampak bo potem bivanje v naši ČS lepše in boljše. ČS Sostro bo z ureditvijo kanalizacije veliko

pridobila, saj bo v okviru tega projekta urejeno tudi veliko cestne infrastrukture. V zadnjem delu je tudi izgradnja kanalizacije na Sostrski cesti, kjer je prihajalo tudi do številnih težav, predvsem zaradi širine ter posedanja ceste. Zaradi vseh težav, ki so se dogajale in se še dogajajo pri graditvi kanalizacije, je ČS Sostro zaprosila za ukrepanje tudi župana MOL g. Zorana Jankovića. Župan MOL g. Zoran Janković si je zadeve ogledal na terenu 9. novembra. Skoraj končana je izgradnja kanalizacije na cesti V Češnjico, treba je le še položiti vrhni sloj asfalta. Zavedamo se, da je cesta že predolgo v takem stanju, zato smo na OGDG naslovili vprašanje, zakaj se dela na cesti ne končajo. Na podlagi predloga ČS se je cesta tudi razširila na največjo možno širino (več ni mogoče zaradi lastništva zemljišč), na štiri metre. Ker cesta ni široka, kot bi bilo optimalno, je Svet ČS predlagal OGDG MU MOL, da se na cesti V Češnjico (JP1 715290 stacionaža 90 m in 180 m) postavi z ene strani prometni znak za prednost pred vozili iz nasprotne smeri ter iz nasprotne smeri znak za prednost vozil iz nasprotne smeri. To bo omogočalo lažje in varnejše srečevanje vozil. ČS Sostro se je tudi zavzemala za pridobitev vseh zemljišč, da bo kanalizacija lahko napeljana po celotni predvideni trasi na območju ceste V Češnjico. Zahvaljujemo se vsem tistim lastnikom, ki ste konstruktivno pomagali pri reševanju problematike. ČS Sostro je izvajalce tudi opozorila, da je treba pri graditvi kanalizacije vedno zagotoviti varno in ustrezno pešpot. Trenutno je nujno treba urediti pešpot ob Cesti II. grupe odredov, od cerkve proti šoli, saj otroci ne morejo peš v šolo. Pešpot je treba predvideti tudi pri vseh gradbiščih, ki se še bodo odpirala (Sadinja vas, Litijska cesta ...). Ker se pri izvajanju del pojavljajo stalne težave, je Svet ČS problematiko znova obravnaval na svoji 26. redni seji v septembru 2022 in pristojne službe opozoril, da se napake pri graditvi kanalizacije v ČS Sostro ponavljajo iz ene ulice v drugo (posedanje cevi na Cesti 13. julija, na Cesti II. grupe odredov, zdaj še na Sostrski cesti). Zaradi slabega in nestrokovnega izvajanja del in slabega nadzora prihaja do velikih zakasnitev del ter do dolgotrajnih zapor cest. Izvajalec

namreč po že izvedenih delih, ko zasuje cesto in položi prvi sloj asfalta, ugotovi, da se cesta in cevi posedejo, nakar sledi rezanje asfalta in vnovično razkopavanje cest ter podaljševanje cestnih zapor. Zaradi vseh težav, ki se pojavljajo in tudi ponavljajo (posedanje cest) pri izgradnji kanalizacije, je Svet ČS zaprosil za revizijo projekta, da se enake težave ne bodo ponovile spet na naslednji cesti. Svet ČS Sostro je zaprosil OGDG MU MOL ter nadzornika izvajanja del, naj vestno, skrbno in kakovostno izvajajo nadzor nad izvajanjem del. Svet ČS Sostro je opozoril, da je zaradi delno urejene Sostrske ceste, ki se zaradi popolne zapore Ceste II. grupe odredov uporablja za obvoz, na dnevni ravni veliko število klicev krajanov. Dejstvo je, da je širina ceste neprimerna za srečevanje avtobusov LPP in/ali tovornjakov. Cesta je za dolgotrajnejši obvoz povsem neprimerna – dvignjeni jaški kanalizacije, telekomunikacij in vodovoda, besni so predvsem krajan ob Sostrski cesti, ki za dovoz do svojih hiš skačejo čez 20- in večcentimetrške robnike. Prav tako prehitra vožnja tovornih vozil (ki kar skačejo čez jaške) povzroča močan hrup (morda tudi poškodbe jaškov in robnikov). Svet ČS Sostro je na pristojne službe poslal zahtevo, naj se pred kakršno koli vzpostavitev novih zapor cest zaradi odprtja novih gradbišč ustrezno uredijo vsi obvozi. Nastalo težavo si je 9. novembra na terenu ogledal tudi župan MOL g. Zoran Janković.

Predstavitve projektov za izgradnjo kanalizacije v ČS Sostro

ČS Sostro se je zavzemala, da bi pristojne službe MOL in izvajalci prišli v ČS Sostro predstaviti projekte za izgradnjo kanalizacije, saj bi tako Svet ČS Sostro in krajan dobili odgovore na zastavljena vprašanja. Za predstavitev projektov je bil že določen datum (2. 6. 2022), vendar so nato na MOL predstavitev odpovedali. Svet ČS Sostro je v dopisu prejel pojasnilo, da javne predstavitve projektov izgradnje kanalizacije v ČS Sostro ne bo, saj lahko krajan vse odgovore na vprašanja prejmejo ustno ali pisno na Oddelku za gospodarske dejavnosti MU MOL na kontaktih: OGDG MU MOL: ogdp@ljubljanas.si; telefonska številka: 01 306 17 00.

Tatjana Šuklje (vodja projektov kanalizacije za celotno MOL): tatjana.suklje@ljubljana.si; telefonska številka: 01 306 17 33.

Maja Trček Hočevar (vodja projektov za kanalizacijo: Sostro – severni del, Sostro – južni del, Žabja vas): maja.trcek@ljubljana.si; telefonska številka: 01 306 17 78.

Darko Drole (vodja projekta za kanalizacijo: Dobrunje): darko.drole@ljubljana.si; telefonska številka: 01 306 17 79.

Vzdrževanje in urejanje obvozov zaradi izgradnje kanalizacije

V času graditve kanalizacije po Cesti 13. julija in Cesti II. grupe odredov je pogosto prihajalo do težav z urejanjem obvoza, ki smo jih tudi sproti reševali. Včasih ni bilo lahko, ampak nam je z ustreznimi dogovori uspelo. ČS je redno pozivala izvajalca del (podjetje Hidrotehnik), naj obvoz redno vzdržuje in v primeru lepega vremena tudi redno poliva, ker se je cesta izredno prašila. Zaradi izvajanja del v Žabji vasi je večina krajanov uporabljala neuraden obvoz po »ajzenponu«, ki pa je v zasebni lasti, zato MOL tega obvoza ni smela urejati. Tudi most pod cesto je na zasebnem zemljišču, zato je ČS prejela odgovor MOL, da MOL mostu ne more sanirati, ker je na zasebnem zemljišču in cesta ni javna. Svet ČS je zato predlagal Ministrstvu za kmetijstvo, naj sanira most pod cesto skozi »ajzenpon« (mimo objekta Cesta II. grupe odredov 62c), ker je počen in zelo nevaren za uporabnike ceste. Glede na to, da gre za aglomeracijski kanal, Svet ČS Sostro predlaga, da se most sanira s sredstvi za vzdrževanje aglomeracijskih kanalov.

Glede obvoza Sadinja vas–Mareček–Podmolnik–Sadinja vas je Svet ČS opozoril OGDP MU MOL ter podžupana MOL g. Dejana Crneka. Svet ČS je pristojne seznanil, da je do začetka kanalizacijskih del skozi Sadinjo vas nujno treba urediti ustrezen obvoz. Omenjen obvoz je mogoč za osebna vozila, vendar ga je nujno treba ustrezno urediti. Zelo slaba je namreč cesta čez Mareček proti Mareški poti, v Sadinji vasi, kjer poteka dvosmerni promet, pa je treba cesto razširiti. Treba je urediti tudi ustrezen obvoz za tovorna vozila, ker naveden obvoz za tovorni promet ni primeren. Svet ČS Sostro je na MOL posredoval zahtevo, naj pred začetkom izgradnje kanalizacije na Litijski cesti zagotovi ustrezne obvoze, da bo promet med graditvijo kanalizacije lahko nemoteno in varno potekal ter da Svet ČS Sostro želi, da se ustrezne prometne rešitve predvidijo v sodelovanju s ČS Sostro. Svet ČS je predlagal, da se za čas trajanja obvoza zaradi izgradnje kanalizacije s

prometnim znakom prepove tovorni promet na Mareški poti, razen za lokalni dovoz. Mareška pot je zdaj namreč enosmerna in cesta skozi gozd zagotovo ni primerna za tovorni promet. Pod cesto je velika brežina in obstaja nevarnost, da brežina pod težo tovornih vozil popusti ter se celotna cesta zruši. Svet ČS Sostro je zato predlagal OGDP MU MOL, da se na Mareški poti postavi prometni znak Prepovedano za tovorna vozila in doda tabla Razen za lokalni dovoz.

Ureditev obvoza zaradi izgradnje kanalizacije skozi Sadinjo vas

Svet ČS Sostro je predlagal OGDP MU MOL razširitev in ureditev obvoza Sadinja vas–Mareška pot–Podmolnik–Sadinja vas, ki se bo uporabljal za osebna vozila v času izgradnje kanalizacije skozi Sadinjo vas. Začetek graditve kanalizacije skozi Sadinjo vas namreč ni možen, dokler ni predviden in urejen ustrezen obvoz. Svet ČS Sostro opozarja, da je cesta skozi Sadinjo vas zelo prometna cesta in postavitve semaforja na obvoznici ne pride v poštev, saj bi takšna prometna ureditev povzročala preveč zastojev. Zato Svet ČS Sostro poudarja, da je treba ustrezno urediti obvoz. Na delu obvoza, kjer je obvoz urejen dvosmerno, se mora obstoječa cesta razširiti; na delu, kjer je obvoz enosmeren, pa obvezno redno in ustrezno vzdrževati. Mareško pot, ki je del enosmernega obvoza, je treba utrditi in sanirati, da bo zdržala tako količino prometa (obstaja nevarnost, da se preveč pogrezne in odnese del ceste, kjer je spodaj brežina). Hkrati Svet ČS Sostro opozarja, da predvideni obvoz za tovorna vozila čez Javor ni ustrezen in ni v skladu z obstoječo prometno infrastrukturo. Glede na to, da se bodo dela izvajala predvidoma jeseni in pozimi, se je treba dogovoriti tudi o ustreznem obvozu za šolske prevoze otrok ter avtobus.

Nevzdržne razmere na Litijski cesti

Glede na to, da je bil zaradi aglomeracij določen čas ves promet preusmerjen na Litijsko cesto, so se razmere na Litijski cesti še poslabšale. Poleg prometne varnosti je treba Litijsko cesto tudi ustrezno vzdrževati. Svet ČS Sostro je zato predlagal vzdrževalcu cest, Gorenjski gradbeni družbi Kranj, da skrbi za ustrezno in redno vzdrževanje Litijske ceste, saj je cesta na določenih predelih v precej slabem stanju. Ustrezno je treba urediti tudi bankine ob cesti. Prav tako sta nujno potrebni razširitev in rekonstrukcija Litijske ceste, na kar ČS Sostro ves čas opozarja pristojne državne

in občinske službe. V ta namen je ČS Sostro organizirala sestanek z ministrom za promet g. Jernejem Vrtovcem, ki si je problematiko ogledal na terenu 8. marca. G. Vrtovec je povedal, da bo v letošnjem letu za Litijsko cesto v proračunu RS pripravljen NRP. Tako se bodo začeli pripravljati projekti za širitev in ureditev Litijske ceste. Prisotni so si ogledali promet na Litijski cesti od obvoznice do Sostrske ceste ter se seznanili s prometno problematiko in nevarnostmi, ki jih povzroča neustrezno urejena cesta. Izgradnja pločnika in kolesarske steze je namreč predvidena le v okviru projekta izgradnje zaporov, ČS Sostro pa se trudi, da bi pločnik in kolesarsko stezo lahko podaljšali vsaj do nekdanje pošte. Zaradi izjave DRSI, da je Litijska cesta preozka za ureditev pločnika in kolesarske steze, so si člani Sveta še enkrat na terenu ogledal Litijsko cesto in ugotovili, da je prostora ob cesti v naravi dovolj za ureditev pločnika in kolesarske steze. Prav tako so to pokazale tudi karte in izmere zemljišč v programu GIS MOL.

Zato je Svet ČS Sostro predlagal Ministrstvu za promet, naj se v okviru izgradnje kanalizacije in rekonstrukcije Litijske ceste–Regionalna cesta 645 (Litijska cesta–Zadvor), vzhodno od obvoznice do stare pošte (križišče s Cesto II. grupe odredov; stacionaža od cca. 90 do 790 m), obvezno uredita tudi pločnik in kolesarska steza, saj na podlagi terenskega ogleda in evidence s karte (program GIS MOL) Svet ČS ugotavlja, da je na tem delu dovolj prostora v javni lasti za razširitev Litijske ceste, da bo ta imela urejen tudi pločnik in kolesarsko stezo.

Zemljišče za izgradnjo gasilskega doma ob bajerju v Žabji vasi

Zemljišče, na katerem je predvidena graditev gasilskega doma v Sostrem, je v dopolnjenem in spremenjenem OPN MOL ustrezno urbanistično urejeno, tako da je možna graditev gasilskega doma. Ker je zemljišče še v lasti Sklada kmetijskih zemljišč, je treba zemljišče prenesti na MOL. Postopek za prenos zemljišča že poteka.

Ureditev igrišča na Prežganju

Svet ČS Sostro se že dalj časa trudi, da se na Prežganju uredi igrišče. Ker na Prežganju ni primerne zemljišča v lasti MOL, kjer bi se lahko uredilo igrišče, mora MOL še pridobiti zemljišče. Postopek za pridobitev zemljišča že poteka.

Na zadnjem sestanku (19. 9. 2022) s predstavniki Oddelka za šport MU MOL je bilo dogovorjeno, da bo igrišče urejeno še v letošnjem letu, če bo MOL pridobila

donatorja. Drugače se bo igrišče urejalo v prihodnjem letu.

Igrišče naj bi se uredilo na že obstoječem prostoru pod šolo, ki je v lasti Župnije Prežganje. Gospod župnik Janez Ferlež se strinja z ureditvijo igrišča na tem zemljišču, za kar se mu lepo zahvaljujejo, saj bo igrišče lepa pridobitev za ves kraj.

Ureditev odvodnjavanja meteornih voda na cesti Besnica–Podgrad

Svet ČS je obravnaval pobudo za ureditev meteornih voda na cesti Besnica–Podgrad in sprejel sklep, da se na LC 213080 Podgrad–Besnica, stacionaža 880 m, uredi odvodnjavanje meteornih voda, ker v času povečanih padavin zastaja voda na vozišču, kar povzroča nevarnosti v cestnem prometu. Še večjo nevarnost pa na tem delu pozimi povzroča poledica. Svet ČS Sostro je predlagal, da se odvodnjavanje uredi s ponikovalnicami in prepustom.

Ureditev odvodnjavanja meteornih voda – Gabrje pri Jančah

Svet ČS je znova obravnaval pobudo za ureditev meteornih voda na cesti Gabrje pri Jančah, kjer se je odvodnjavanje že urejalo v letu 2020. Ker voda spet odnaša večje količine zemlje v gozdu in obstaja nevarnost večje erozije tal, je Svet ČS zaprosil OGDPMU MOL za vnovični ogled ter ustrezno ureditev odvodnjavanja in sanacijo površin.

Ureditev odvodnjavanja meteornih voda na Cesti II. grupe odredov pri pošti

Svet ČS Sostro je pri terenskem ogledu ugotovil, da na Cesti II. grupe odredov pri pošti ob vsakem malo močnejšem dežju zastaja voda. Ker so luže velike, avtomobili pogosto poškrbijo pešce. Svet ČS Sostro je zato zaprosil OGDPMU MOL za čimprejšnjo ureditev odvodnjavanja meteornih voda na tem delu cestišča. Odvodnjavanje je bilo urejeno v okviru izgradnje kanalizacije.

Ureditev vodovoda in sanitarij na spominskem območju Urh

Svet ČS Sostro je spet predlagal OGDPMU MOL, da na območju spominskega parka na Urhu uredi ustrezne sanitarije ter napelje vodovod. Na območju spominskega parka je zdaj urejen tudi muzej, zato je Svet ČS Sostro predlagal čimprejšnjo ureditev, saj to območje pogosto obišče večje število turistov. Z odgovorom OGDPMU MOL, da zadeva ni v načrtu, se Svet ČS Sostro ne strinja in predlaga, da OGDPMU MOL doda v načrt ureditve. Svet ČS Sostro je predlagal MOL, da se v

tabelo nalog za prioritarno izvedbo dodajo naslednje zadeve:

- sanacija ceste v Brezje pri Lipoglavu,
- ureditev vodovoda in sanitarij na spominskem območju Urh,
- sanacija ceste v Završju – posedanje ceste,
- ureditev krožišča Cesta II. grupe odredov–Litijska cesta.

Hitrostne ovire na Cesti 13. julija

Na Cesti 13. julija pri »učiteljskem bloku« je na željo tamkajšnjih stanovalcev narejena hitrostna ovira. Želja stanovalcev ja, da bi bili na tem delu ceste dve oviri. Glede na to, da nekateri krajani zelo nasprotujejo hitrostnim oviram ter da je ob navedenem cestnem odseku urejen pločnik, je strokovna služba OGDPMU MOL predlagala le eno hitrostno oviro. Z odločitvijo OGDPMU MOL se je strinjal tudi Svet ČS Sostro, zato na tem delu ostaja ena hitrostna ovira.

Ureditev pločnika v Trebeljevem

Zaradi ureditve pločnika v Trebeljevem je potekal terenski ogled skupaj s predstavnikom DRI. Dogovorjeno je bilo, da bodo na DRI uredili pločnik po že obstoječi površini ob cesti, vendar ga ne bodo asfaltirali, ampak le nasuli in utrdili s peskom. Po končanih delih je bilo ugotovljeno, da je pločnik urejen le do polovice in ne v celoti, kot je bilo dogovorjeno, na kar je Svet ČS z dopisom opomnil DRI. Svetu ČS je DRI zagotovil, da bo pločnik urejen v celoti. Svet ČS je izrazil zadovoljstvo, da je pločnik končno urejen.

Zahvala vzdrževalcu cest, podjetju KPL

Svet ČS Sostro se zahvaljuje izvajalcu cest, podjetju KPL, za redno vzdrževanje cest na območju ČS Sostro. Svet ČS je izrazil zadovoljstvo nad hitro in ustrezno ureditvijo Brezjanske ceste, Ceste proti Repčam, proti Volavljam, proti Malemu Vrhu pri Prežganju ter proti Vnajarjam. Tukaj sicer ne gre za obširna investicijska dela, ampak za redna vzdrževalna dela, ki pa so tudi pogosto potrebna, in če so ustrezno izvedena, je vožnja zagotovo boljša in varnejša.

Odkupi zemljišč za javno infrastrukturo

Svet ČS Sostro je na svojih sejah razpravljal tudi o težavah pri odkupih zemljišč za namene cest, pločnikov, kanalizacije in preostale javne infrastrukture. Nekateri lastniki svojih zemljišč niso pripravljene odstopiti in tudi ne prodati za nobeno ceno, kar predstavlja velik problem. Svet

ČS je zavzel mnenje, da bi v takih primerih morali biti postopki poenostavljeni ter da bi se morala pospešiti razlastitev zemljišč za namen javnega dobrega, če z lastnikom nikakor ni mogoče doseči dogovora. Svet ČS poudarja, da so nekatere cene, ki jih MOL ponuja za odkup zemljišč, vsekakor prenizke. Marsikdo bi prodal zemljišče, če bi MOL ponudila ustrezno ceno. Problem je tudi v tem, da MOL svoja zemljišča prodaja po zelo visokih cenah, odkupuje pa jih pogosto po pretirano nizkih cenah. Svet ČS je predlagal, naj članica Sveta ga. Maruša Babnik, ki je tudi mestna svetnica MOL, poda pobudo na seji MS MOL, da se cene primerno uskladijo.

Odlagališče materiala ob Litijski cesti

Ob Litijski cesti, od križišča s Sostrsko cesto v smeri proti obvoznici, je na levi strani veliko odlagališče materiala – peska in zemlje ter odlagališče avtomobilov. ČS Sostro je podala prijavo na Ministrstvo za kmetijstvo, naj se odstrani navedeni material. Ker odgovora, niti ukrepanja ministrstva ni bilo, je Svet ČS Sostro poslal še en dopis na ministrstvo, na kar je Svet ČS prejel odgovor, da je na navedenem zemljišču predvidena ureditev črpališča, zato naj do ureditve črpališča ostane zatečeno stanje. Na podlagi terenskega ogleda je bilo ugotovljeno, da je deponija vseeno manjša. V zadnjem času pa se žal spet povečuje.

Povečano število divjadi na območju ČS Sostro

Člani Sveta ČS so izrazili zaskrbljenost zaradi povečanega števila divjadi, predvsem divjih svinj, ki močno uničujejo kmetijske pridelke in zemljišča, zato je Svet ČS predlagal Lovski zvezi Slovenije, da odredi odstrel divjih svinj, saj povzročajo veliko škodo. Svet ČS Sostro je dopis za ureditev nastale problematike poslal tudi na Ministrstvo za kmetijstvo, na Zavod za gozdove ter na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije. Ob obisku državnega sekretarja z Ministrstva za kmetijstvo g. Hareja 8. marca je bilo slišati, da bo v kratkem začela delovati aplikacija, prek katere bodo oškodovanci lahko sami direktno prijavljali škodo, ki jo je povzročila divjad. Svet ČS Sostro zanima, kdaj bo ta program za prijavljanje škode, ki jo je povzročila divjad, začel delovati. Prav tako Svet ČS Sostro prosi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, naj uvede ustrezne ukrepe za zmanjšanje števila divjadi. Od Ministrstva za kmetijstvo je Svet ČS Sostro prejel odgovor, da je priprava programa v teku.

Obisk državnega sekretarja iz Ministrstva za kmetijstvo v Češnjici

Osmega marca je državni sekretar iz Ministrstva za kmetijstvo obiskal kmetijo v Češnjici. Glavna tema pogovora je bila zmanjšanje števila divjadi, ki povzročajo velike škode na kmetijah. Državni sekretar g. Harej je obljubil, da bodo na ministrstvu ukrepali, da se zmanjša število divjadi ter da se kmetom nameni odškodnino za povzročeno škodo. Opozoril je, da morajo kmetje škodo obvezno prijavljati, ker drugače na ministrstvu sploh ne vedo, da je škoda nastala. Poudaril je, da so tudi vrtničarji upravičeni do povračila škode. Glede na to, da je sedanja ureditev taka, da kmetje prijavljajo škodo lovcem, lovci pa nato državnim organom, večina kmetov škode sploh ne prijavlja, kar ni v redu. Zato je Svet ČS Sostro zaprosil LD Pugled in LD Laze, naj škodo, ki jo povzroča divjad kmetom, redno vnašajo v sistem, da bo Ministrstvo za kmetijstvo seznanjeno z vso nastalo škodo.

Prijava škode zaradi ptičev

Svet ČS želi seznaniti krajanke, da je mogoče prejeti tudi odškodnino zaradi škode na pridelkih, ki so jo povzročili ptiči. Prijav je v tem primeru treba poslati na Ministrstvo za okolje.

Priprava predlogov za postavitve uličnih tabel in prometnih znakov na območju ČS Sostro

Svet ČS Sostro je v sodelovanju z OGDG MU MOL in JP LPT v decembru 2021 in marcu 2022 s postavitvijo ustreznih prometnih znakov in uličnih tabel poskrbel za prometno ureditev na območju ČS Sostro in s tem za večjo varnost v cestnem prometu. Dodatno je bil v oktobru 2022 poslan predlog na OGDG MU MOL za postavitve tabel s hišnimi številkami še za območje Vnajnarj.

Prestavitev prometnega znaka Podmolnik ob cesti V Karlovce ter posek ciprese

V okviru prometne ureditve je zaradi lažjega dovoza na kmetijske površine Svet ČS Sostro v sodelovanju z OGDG MU MOL in JP LPT poskrbel tudi za prestavitev prometnega znaka Podmolnik ob cesti V Karlovce.

Nova obvozna cesta do Podlipoglava

Svet ČS je od krajanov prejel informacijo, da MOL pridobiva zemljišča za izgradnjo ceste do Podlipoglava. Svet ČS se je zavzel za ohranjanje kmetijskih površin, zato je

predlagal MOL, naj pri kamnolomu Sostro smer ceste spremeni tako, da cesta ne bo razdelila kmetije, ampak bo zemljišče ostalo v enem kosu, cesta pa bi se prav tako lahko zgradila. Predlog ČS v spremembah OPN MOL ni bil upoštevan.

Izgradnja trgovine

Svet ČS se je seznanil z željo trgovine Mercator, da bi ob Cesti II. grupe odredov zgradili novo, večjo trgovino. ČS je predlog podprla ter na Mercator poslala lokacije, kjer je možna graditev trgovine, glede na namembnost zemljišč. Postopek odkupa zemljišč od lastnikov bo vodil Mercator.

Asfaltiranje ceste Selo pri Pancah–Veliki Lipoglav

Svet ČS je obravnaval pobudo krajana Velikega Lipoglava, da se asfaltira odsek ceste od Sela pri Pancah do Velikega Lipoglava, in sprejel sklep, da podpira pobudo za asfaltiranje odseka ceste v dolžini približno 1,5 km, ter jo dodal na seznam cest za asfaltiranje.

Asfaltiranje oziroma ureditev ceste Veliki Lipoglav–zbiralnik vode pod Pugledom

Svet ČS je obravnaval pobudo krajana Velikega Lipoglava za asfaltiranje odseka ceste od Velikega Lipoglava do vodohrana pod Pugledom ter jo dodal na seznam cest za asfaltiranje. Hkrati je Svet ČS zaradi želje, da se cesta čim prej asfaltira, predlagal, da odsek ceste asfaltira podjetje VO-KA Snaga, ker je to cesta, ki vodi do vodohrana pod Pugledom in jo redno uporabljajo vozila JP VO-KA Snaga. JP VO-KA Snaga je pobudo ČS zavrnilo, zato asfaltiranje ceste čaka na seznamu cest ČS za asfaltiranje.

Asfaltiranje ceste proti zbiralniku vode v Volavljah

Svet ČS je obravnaval tudi pobudo krajana Volavelj za asfaltiranje odseka ceste do vodohrana v Volavljah ter jo dodal na seznam cest za asfaltiranje ter predlagal, naj odsek ceste asfaltira podjetje VO-KA Snaga, ker je to cesta, ki vodi do vodohrana in jo redno uporabljajo vozila JP VO-KA Snaga. JP VO-KA Snaga je tudi ta predlog ČS Sostro zavrnilo. Zato tudi asfaltiranje tega odseka ceste čaka na seznamu cest za asfaltiranje.

Namestitev klopi na območju ČS Sostro

Svet ČS je obravnaval pobude krajanov, da se na območju Podmolnika, Malega

in Velikega Lipoglava ter na trim stezi na poti pod Pugledom postavi klopi, in predlagal, da se poišče primerna zemljišča za postavitev klopi. Ko bodo lokacije določene, se bodo lahko postavile klopi. Glede na to, da je na tem območju malo zemljišč v lasti MOL, ČS prosi lastnike zemljišč, da podajo predloge za postavitev klopi na tistih lokacijah, kjer so lastniki zemljišč pripravljeni podpisati soglasje za postavitev klopi.

Sanacija strehe na avtobusnem postajališču Lanišče pri odcepu za Dolgo Brdo

Svet ČS je obravnaval pobudo za sanacijo strehe na avtobusnem postajališču Lanišče. Predsednik Sveta ČS g. Igor Koprivnikar in svetovalka SLS ga. Mojca Bokal sta si postajo ogledala in presodila, da gre za manjša popravila, ki jih lahko izvedemo člani Sveta ČS lastnoročno. Pred 1. izredno sejo 15. oktobra 2022 smo se na lokaciji dobili predsednik Igor Koprivnikar, podpredsednik Marjan Bitenc in uslužbenka SLS MOL ga. Mojca Bokal, da bi prekrili streho ter presenečeno ugotovili, da je streha sanirana. Za popravilo se neznanemu krajanu oz. krajanom najlepše zahvaljujemo.

Pobude krajanov Besnice

Svet ČS Sostro je na svoji 22. redni seji ob prisotnosti krajanke Besnice obravnaval naslednje pobude:

- **Postavitev modrih odsevnikov ob cesti skozi dolino Besnice**
ČS Sostro je od DRI prejela odgovor, da mora lovsko društvo podati predloge mikrolokacij, kjer divjad pogosto prehaja cesto. Lovsko društvo Laze naj poda predloge mikrolokacij na ČS Sostro in bo ČS naprej poslala predloge na DRI. Krajanke Besnice je povedala, da bo kontaktirala LD ter bodo poslali predloge na ČS.
- **Ureditev Derčevega potoka**
Derčev potok bo urenjen v okviru izgradnje vodovoda v dolini Besnice, in to še v letošnjem letu.
- **Sanacija ceste čez Pečarja, kjer se cesta poseđa (nad Baronom)**
ČS Sostro je prejela odgovor DRI, da stanje ceste spremljajo ter jo bodo sanirali. ČS Sostro je na DRI poslala novo pobudo za čimprejšnjo sanacijo tega dela ceste. Cesta je delno sanirana.
- **Talna označitev avtobusnih postajališč skozi dolino Besnice**
ČS Sostro je spet zaprosila DRI, naj naroči zaris talnih označb na državni cesti 1189 Zadvor–Šmartno.

- **Izgradnja vodovoda Besnica in Vnajnarje**

Na cesti Besnica–Vnajnarje so v okviru asfaltiranja ceste že položene cevi za vodovod proti Vnajnarjam. Odsek ceste od Besnice proti Vnajnarjam bo v zgornjem delu v kratkem tudi asfaltiran. V okviru izgradnje vodovoda Besnica v prihodnjem letu se bo uredil tudi Derčev potok ter asfaltiral še spodnji odsek ceste od Besnice proti Vnajnarjam.

- **Dodatna avtobusna postajališča**

ČS Sostro je že večkrat poslala predloge za postavitev avtobusnih postajališč pri Baronu, na poti Heroja Trtnika ter pri cerkvi v Sostrem, vendar še ni realizirano. Zato bo ČS Sostro še enkrat poslala dopis na OGDPU MOL. Po informacijah MOL bo avtobusno postajališče pri Baronu urejeno še v letošnjem letu.

- **Vzdrževanje mostov skozi dolino Besnice**

ČS Sostro je poslala vnovični dopis na DRI za pregled vseh mostov skozi dolino Besnice.

- **Namestitev defibrilatorja v Spodnji Besnici**

ČS Sostro je v sodelovanju s podžupanom MOL g. Dejanom Crnekem uresničila dolgoletno željo krajanov po defibrilatorju. Tako je dolina Besnice dobila nov defibrilator, ki je nameščen na POŠ Besnica. Izobraževanje za uporabo AED je bilo izvedeno v POŠ Besnica 20. oktobra.

Vodotok Rastučnik

Svet ČS Sostro je predlagal izvajalcu, podjetju Hidrotehnik, naj se vodotok Rastučnik očisti in uredi, kot je bilo že dogovorjeno na preteklih terenskih ogledih, in predlagal preučitev variante, da se vodotok Rastučnik razbremeni s tem, da se njegov krak spelje tako, da bo napajal bajer v Žabji vasi, kot je nekoč že bilo. Podjetje Hidrotehnik je zagotovilo, da bodo vodotok ob Cesti II. grupe odredov odprli in očistili, da bo bolj pretočen. Ker se to še ni zgodilo, je Svet ČS predlagal nov sestanek in ogled s predstavniki Direkcije za vode, podjetja Hidrotehnik in krajanji. Terenski ogled je bil 8. novembra ob 8.00.

Odkup zemljišč za cesto Brezje pri Lipoglavu

Predsednik ČS Sostro g. Igor Koprivnikar je izvedel številne aktivnosti med lastniki zemljišč in ORN MU MOL, da se je uredilo lastništvo zemljišč, po katerih poteka cesta

v vas Brezje pri Lipoglavu. Postopek odkupa zemljišč in prenos lastništva sta v teku.

Ureditev avdiovizualne opreme v dvorani na sedežu ČS Sostro

Dvorana na sedežu ČS Sostro je opremljena z novo avdiovizualno opremo. Oprema je zelo kakovostna in omogoča izvajanje kakovostnih prireditev in predstav, vendar je tudi zahtevna za uporabo. Zato je treba izobraziti in usposobiti določene ljudi, ki bodo znali ustrezno ravnati z opremo. Opremo bodo tako lahko upravljali le ustrezno usposobljeni tehniki. Glede bolj enostavne uporabe (samo ozvočenje ali enostavne luči), kar največkrat potrebujejo društva za predavanja ali treninge, se bo treba še podrobneje dogovoriti. Svet ČS Sostro se za izvedbo projekta zahvaljuje takratni vodji Službe za lokalno samoupravo MU MOL g. Vojku Grünfeldu.

Postavitev ogledala na cesti Tuji Grm–Janče

Svet ČS je predlagal ORN MU MOL, naj se na LC 213030 Tuji Grm–Janče (stacionaža 195 m) v križišču s JP2 717020 (cesta, ki pripelje iz vasi Tuji Grm) postavi prometno ogledalo, ker je izvoz na LC Janče–Tuji Grm nepregleden. OGDPU MOL je predlog za postavitev ogledala zavrnil.

Zamenjava ogledala v Zgornji Besnici v križišču s cesto na Javor

Svet ČS Sostro je predlagal Direkciji za ceste RS, naj zamenja dotrajano prometno ogledalo v Zgornji Besnici v križišču s cesto za Javor (Regionalna cesta III. reda 645, Zadvor–Šmartno, stacionaža 9654). Ogledalo je bilo zamenjano in je zdaj vidljivost ustrezna.

Ureditev avtobusnih postajališč (hišk) na območju ČS Sostro

Svet ČS Sostro je razpravjal o poškodovanih in dotrajanih avtobusnih postajališčih (hiškah) na območju ČS Sostro. Na Volavljah se namreč hiška podira, v Trebeljevem je bila podrtja in je zdaj odstranjena, na Prežganju pri šoli je ni in bi jo tudi zelo potrebovali. Svet ČS Sostro je zato predlagal MOL MU OGDPU, naj na območju celotne ČS Sostro postavijo nova avtobusna postajališča, ki bodo skladna z okolico. Svet ČS Sostro je predlagal, naj se to uredi še v tem letu, ker ljudje čakajo na avtobus na dežju, vetru, vročem soncu ali pa v nevarnih dotrajanih avtobusnih postajah, kar je popolnoma neprimerno in nevarno. Od OGDPU MOL je ČS prejela odgovor, da bodo postavili hiške, vendar pripravljajo tipske načrte, da bodo hiške

enake na vseh avtobusnih postajališčih na ruralnem območju MOL.

Povečanje varnostnih razmer v križišču v Podlipoglavu

Svet ČS Sostro je obravnaval pobudo krajanov Podlipoglava ter predlagal OGDPU MOL, da je treba v križišču v Podlipoglavu izboljšati prometno varnost. Svet ČS Sostro je za povečanje varnosti predlagal tudi postavitev svetlobnih učinkov. OGDPU MOL je podprl prizadevanja krajanov in ČS Sostro, zato so v okviru ureditve križišča najprej sanirali vodovodno napeljavo, nato pa še križišče ustrezno varnostno uredili.

Zaščita doline Konjščice

Svet ČS je obravnaval predlog krajana, da se zaščiti dolina Konjščice kot naravna vrednota. Ker pa gre za zahteven projekt, ki zadeva večje število krajanov, je Svet ČS Sostro predlagal, naj se predlagani projekt za zaščito doline Konjščice dopolni in spremeni, in naj se predhodno pridobi mnenje lastnikov zemljišč na tem območju.

Delovanje kamnoloma Sostro

Svet ČS je znova obravnaval problematiko, povezano z delovanjem kamnoloma Sostro. ČS Sostro se namreč zaradi delovanja kamnoloma srečuje s številnimi nevšečnostmi. Svet ČS Sostro je zato znova pozval lastnika kamnoloma, naj redno čistijo cesto ter v suhem vremenu skrbijo za redno polivanje ceste, da se ne praši. Prav tako Svet ČS Sostro zahteva, naj podjetje zgradi bazen za čiščenje koles tovornih vozil, kar je bilo dogovorjeno že na sestanku z lastnikom podjetja v letu 2017. ČS Sostro na poslani predloge ni prejelo odgovora. Prav tako se stanje ni izboljšalo. ČS mora zato pogosto urgirati ob slabem vremenu, da očistijo cesto.

Svet ČS Sostro je spet opozoril MOL MU OUP, da je varianta priključitve kamnoloma Sostro na novo cesto do Podlipoglava v obstoječem projektu neprimerna, saj povzroča prevelike in neprimerne posege v kmetijske površine. Svet ČS Sostro predlaga, naj se priključitev izvede z manjšimi posegi v kmetijska zemljišča, zato predlaga MOL MU OUP, naj zopet preuči že predlagano rešitev Sveta ČS Sostro glede priključitve kamnoloma na novo cesto in jo tudi upošteva.

Prestavitev krajevne table Ljubljana na Litijski cesti pod Pečarjem

Svet ČS Sostro je predlagal Direkciji za ceste, naj krajevno tablo »Ljubljana« na regionalni cesti 645 Zadvor–Šmartno s

sedanje lokacije prestavi višje proti Pečarju, da bo tako omejitve hitrosti 50 km/h veljala še mimo zadnjih hiš na Litijski cesti. Svet ČS je predlagal, naj se tabla prestavi na stacionažo 1700 m, torej za objekte Litijska cesta 338 in 336 proti Pečarju. Direkcija za ceste je predlog zavrnila z navedbo, da je na tem delu preredka poselitve.

Ureditev odvodnjavanja na Prežganju

Svet ČS Sostro je na podlagi terenskega ogleda predlagal OGDP MU MOL, naj na LC 313230 Prežganje–Volavljje, stacionaža približno 200 m, podaljša obcestno muldo, tako da voda iz javne površine ne bo več zatekala v zasebni objekt. OGDP MU MOL si bo zadevo ogledal in po potrebi ukrepal.

Srečanje s predstavniki KS Šmarje

- Sap in županom občine Grosuplje gospodom dr. Petrom Verličem

Predstavniki Sveta ČS Sostro so se srečali s člani Sveta KS Šmarje – Sap in županom občine Grosuplje gospodom dr. Petrom Verličem, kjer so si izmenjali delovne izkušnje ter dobre delovne prakse.

Predstavniki KS Šmarje – Sap so predstavili delovanje KS ter projekte, ki so jih izvedli in ki so še v izvajanju. G. Verlič je predstavil delovanje občine ter večje projekte občine. Povedal je, da z županom MOL g. Zoranom Jankovičem dobro sodelujeta ter da so v sodelovanju z MOL uspešno izvedli že več projektov. Dogovorjeno je bilo, da še v tem mandatu pridejo v ČS Sostro, kjer si bodo pogledali izvedene projekte v ČS Sostro. Za izkazano gostoljubje se iskreno zahvaljujemo.

Asfaltiranje klanca na cesti na Malem Lipoglavu in na cesti proti Repčam

V letošnjem letu je bila izvedena preplastitev asfalta na delu ceste proti Repčam – čez klanec ter prav tako čez strm klanec na Malem Lipoglavu (za gasilskim domom), kjer je bil asfalt zelo gladek. ČS Sostro se za izvedena dela lepo zahvaljuje MOL in izvajalcu del KPL.

Asfaltiranje ceste v Šentpavlu

Svet ČS Sostro je v okviru malih komunalnih del in v dobrem sodelovanju s krajanji Šentpavla in MOL MU OGDP asfaltiral skoraj 500 m dolg odsek makadamske ceste. Odprtje je bilo 3. septembra 2022.

Del vodovoda na Volavljah v upravljanje VO-KA

Svet ČS se je seznanil z željo krajana iz Volavelj, ki skrbi za upravljanje enega kraka vodovoda v Volavljah. Krajan ne želi več upravljati vodovoda, zato je prosil, naj ga v

upravljanje prevzame VO-KA. V ta namen je Svet ČS predlagal OGDP MU MOL, naj prevzamejo zadevo v upravljanje. Strinjali so se, da bodo predvidoma v prihodnjem letu zadevo uredili.

Zemljišča za izgradnjo igrišča pri OŠ Sostro

OŠ Sostro potrebuje večje igrišče, ker je otrok v šoli vse več. MOL vsekakor razume potrebe šole in se strinja s povečanjem igrišča. ČS Sostro je skušala pridobiti soglasja lastnikov zemljišč, vendar se eden izmed lastnikov zemljišč ne strinja s prodajo zemljišča. ČS Sostro je zato na MOL poslala predlog za razlastitev za namen izgradnje šolskega igrišča, saj gre za javni interes in interes celotnega kraja.

Ekološki otoki in odvoz smeti

Svet ČS je razpravjal o problematiki povečanih količin smeti na ekoloških otokih, predvsem papirja in embalaže. Problem so tudi mešani odpadki, ki jih predvsem obiskovalci puščajo ob ekoloških otokih. Svet ČS Sostro je zato zaprosil JP VO-KA Snaga d. o. o., naj poveča število zabojnikov za papir na ekoloških otokih po ČS Sostro oziroma naj poveča frekvenco odvoza smeti na ekoloških otokih, kjer se nabirajo večje količine smeti. Vsi zabojniki so namreč polni in zato krajanji odlagajo smeti poleg zabojnikov. Največji problem je bil na Prežganju, kjer je ČS Sostro prosila za hitro ukrepanje. Inšpektorat MOL se je precej hitro odzval, vendar je inšpektorat predlagal, naj si stroške odvoza smeti polovično razdelita MOL in Župnija Prežganje. ČS se s predlogom ni strinjala, saj župnija že daje zemljišče, da je ekološki otok lahko tam postavljen. Po urgiranju ČS so bili odpadki odpeljani na stroške MOL. Svet ČS je razmišljal tudi o spremembi lokacije ekološkega otoka na Prežganju, in sicer da bi ga prestavili h gasilskemu domu. Vendar predlagana lokacija ni optimalna, zato bo ekološki otok ostal na isti lokaciji. Vse krajanje pa naprošamo, naj upoštevajo predpise ter odpadke ustrezno ločujejo ter odlagajo v za to namenjene zabojnike. Lepo prosimo, da odpadkov ne odlagajo zraven zabojnikov, ker se potem odpadki kar kopičijo. Svet ČS Sostro je JP VO-KA Snaga predlagal, da bi na ekoloških otokih postavili tudi zabojnik za embalažo in zabojnik za mešane komunalne odpadke, saj veliko teh odpadkov leži poleg zabojnikov, ker ljudje nimajo odpadkov kam odložiti. Nikakor pa si ne želimo, da bi se odpadki odlagali v naravo.

Svet ČS Sostro tudi ugotavlja, da številni obiskovalci lepih krajev ČS Sostro pustijo

v ČS Sostro tudi smeti. Ker na ekoloških otokih ni zabojnikov za mešane komunalne odpadke, jih obiskovalci puščajo ob zabojnikih ali pa jih celo mečejo v naravo. Svet ČS Sostro zato predlaga MS MOL spremembo Odloka o zbiranju komunalnih odpadkov v Mestni občini Ljubljana v smislu, da se na ekološke otoke doda zabojnik za mešane komunalne odpadke. Svet ČS Sostro predlaga MS MOL ustrezno ureditev navedene problematike in predlaga, naj pobudo za spremembo odloka poda članica Sveta ga. Maruša Babnik, ki je tudi mestna svetnica. Svet ČS je predlagal, naj se ČS Sostro nameni poseben status zaradi posebne lege in velikosti ter posebnega pomena zelenega zaledja za celotno Ljubljano. Ker je v naši ČS veliko zelenih površin, je tudi veliko obiskovalcev, ki pa žal pustijo tudi veliko odpadkov.

Prepoved vožnje štirikolesnikov in motokrosov po gozdnih poteh na območju ČS Sostro

ČS Sostro je na Zavod za gozdove poslala predlog, naj prepovejo vožnjo štirikolesnikom in motokrosistom vožnjo po gozdnih in gozdnih poteh na območju ČS Sostro. Vozniki navedenih vozil so pogosto objestni in z vožnjo povzročajo škodo v gozdnih in na gozdnih poteh. Prav tako iz gozda prepodijo divjad.

Mobilni mladinski center Ljuba in Drago

Predsedujoči je prisotne seznanil, da bodo vsako sredo od 17.00 do 20.00 družabna srečanja za mlade. Gre za predelan avtobus, ki bo postavljen zadaj za sedežem ČS Sostro. Ob pomoči animatorjev bodo potekale različne dejavnosti za starejše otroke in mladostnike.

Dnevi ČS Sostro in Konjeniški dan

Zadnji konec tedna v avgustu, torej 27. in 28. avgusta, je Konjeniško društvo v sodelovanju s ČS Sostro izvedlo dneve ČS Sostro in Konjeniški dan, na katerem je sodelovala tudi večina društev iz ČS Sostro. Gre za veliko prireditev, ki v ČS Sostro privabi največ obiskovalcev, zato je Svet ČS k sodelovanju povabil vsa delujoča društva v ČS. ČS Sostro je za prireditev priskrbela stojnice, ki jih JP LPT odda v najem brezplačno, ČS je plačala le prevoz. ČS Sostro je sofinancirala tudi izvedbo programa.

Igor Koprivnikar,
predsednik Sveta Četrtna skupnosti Sostro
in **Mojca Bokal**

Društva na dlani

Čebelarstvo društvo Moste Polje

Stoletnica – Čebelarstvo društvo Ljubljana Moste-Polje

Slavnostna akademija ob stoti obletnici Čebelarskega društva Ljubljana Moste - Polje je bila v soboto, 11. 6. 2022, v veliki dvorani Zadružnega doma Zadvor. Pester kulturni program, ki ga je vodila naša čebelarka in praporščakinja gospa Helenca Bartol Svete, so popestrili s plesom in pesmijo otroci čebelarskega krožka Osnovne šole Zadobrova, ki so na odru predstavili kuliso iz življenja čebelic. Citrarke gospe Jožice Ravnikar, pevci skupine Sotočje in mladi harmonikar g. Oven pa so s slovenskimi napevi dodali slavnostni akademiji še slovesnejšo noto.

S svojo prisotnostjo so nas počastili predsednik Četrtni skupnosti Sostro gospod Igor Koprivnikar, predstavnik Mestne občine Ljubljana gospod Gorazd Maslo, predsednik ČZS gospod Boštjan Noč skupaj s podpredsednikom ČZS gospodom Markom Alaufom. V svojih nagovorih so pozdravili in ČDLJMP

*Ob trati cvetk polni je hiška iz sanj.
So vrata odprta številnim ves dan.
Sam vhod pa na gosto je s stražo obdan.
To domek marljivih čebelic je panj.
Medišče se polni, skrbijo vse zanj.
Ne kolikor rabijo, stokrat čez plan.
Na stotine trotov redijo preveč,
Strd človek v jeseni pobirat hiti.
Sršenov, ki kradejo, vedno je več,
Zaradi garanja jih čas uhititi.
Radosti premalo, gorja je preveč.*

ČEBELAM, SLOVENEČ,

PODOBEN SI TI ...

(Ivo Gabr)

zaželeli uspešno delo še v prihodnjih letih.

Med povabljeni so bili tudi predstavniki pobratenih in sosednjih čebelarskih društev.

Na dvorišču Četrtni skupnosti so si obiskovalci lahko ogledali medeni paviljon Čebelarske zveze Slovenije. Zahvaljujem se vsem članom upravnega odbora Čebelarskega društva Ljubljana Moste - Polje za dvoletni trud in vloženo delo ob sestavljanju biltena in ob sami organizaciji slavnostne akademije.

Zahvala Četrtni skupnosti Sostro, Konjenskiemu društvu Podmolnik, Mestni občini Ljubljana in vsem, ki ste prispevali in sodelovali na naši slavnostni akademiji.

Vse dejavnosti ČD Ljubljana Moste - Polje lahko spremljate na spletni strani <https://www.cd-ljubljanapolje.si/>.

Tomaž Svete,
predsednik Čebelarskega društva Moste - Polje

Volitve novega predsedstva Čebelarskega društva Ljubljana Moste – Polje

Petnajstega maja letos smo imeli čebelarji Čebelarskega društva Ljubljana Moste - Polje tradicionalni občni zbor.

Letos je volilno leto in za novega starega predsednika smo znova izvolili Tomaža Sveteta, na mesto podpredsednika pa je bil izvoljen Ivan Oven, ki je zamenjal dozdajšnjega dolgoletnega podpredsednika Jožeta Rusa.

Novicam o delu in dejavnostim Čebelarskega društva Ljubljana Moste - Polje pa lahko sledite na njihovi spletni strani <https://www.cd-ljubljanapolje.si/>.

Tomaž Svete,
predsednik Čebelarskega društva Moste - Polje

Društvo upokojencev Zadvor

Nič nas ne ustavi

Tako kot večina prebivalcev Slovenije smo tudi upokojenci komaj čakali, da se zadeve s covidom umirijo in da se zopet začnejo aktivnosti, ki nas ohranjajo mlade.

Za leto 2022 smo načrtovali 10 aktivnosti. 3 smo že izvedli: marca smo obiskali rastlinjak orhidej v Dobrovniku in se udeležili celodnevne kopanja v termah Banovci, kjer so naše upokoženke lahko pokazale pomladno kolekcijo kopalk. V začetku aprila nas je 10 članov našega društva udeležilo čistilne akcije in očistilo bližnjo okolico naših domov.

9. aprila smo izpeljali volilni občni zbor. Občnega zbora se je udeležilo 150 članov, kar je manj kot v predpandemijskih časih. Potrdili smo vsa poročila in izvolili novo (staro) vodstvo. Predsednik Mestne zveze upokojencev Ljubljana gospod Marjan Sedmak je ob 45-letnici društva upokojencev Zadvor podelil najzaslužnejšim članom »Priznanje odličnosti«, društvu »Jubilejno listino« in predsedniku društva »Priznanje odličnosti s plaketo«. Ob tako množičnem srečanju nas je velika večina pustila za seboj vse bolečine v kolenih in sklepkih in se veselo zavrtela ob zvokih ansambla iz naših logov Vrhovi, ki v nas prebudijo željo po zabavi in druženju.

Konec maja se bomo udeležili večdnevnega izleta v Srbijo »Šarganska osmica« (ta izlet je bil načrtovan v letu 2020, pa je bil zaradi izbruha koronavirusa-19 odpovedan). Kako bomo tam obujali spomine na

Občni zbor DU Zadvor 9. aprila 2022

bivšo »jugo« in ali smo še za »balkan žure«, vam poročam v naslednji izdaji

Konec meseca septembra pa bomo obiskali »Festival za 3. življenjsko obdobje«.

revije. Julija in avgusta načrtujemo kopanje v Izoli vsakih 14 dni, septembra pa že dobro uveljavljen izlet v neznano.

Slovenije. V začetku leta so naši poverjeniki obiskali preko 160 članov, starejših nad 80 let in jih skromno obdarili, sredstva je dodala Četrtna skupnost Sostro, članice »Društva žena in deklet« pa so prispevale ročno izdelane čestitke. Vse te dejavnosti nas povezujejo in krepijo naše vezi. Projekt »Starejši za starejše« uspešno deluje že 13. leto. Vsako leto večkrat obišejo preko 300 članov, vključenih v ta projekt.

Ogled vzgoje orhidej in kopanje v termah Banovci 2. marca 2022

Franc Košir,
predsednik DU Zadvor

Društvo žena in deklet Moste – Polje

Pozdravljeni, sokrajani in sovaščani Sostrega, daljne in bližnje okolice. Naša zvesta kreatorka Sostrčana Maruša Babnik nas je zopet zaposlila z opisom naših dejavnosti v Društvu žena in deklet Moste – Polje, da se zopet nekako predstavimo in vas obvestimo, kaj se je dogajalo z nami in v naši okolici z našo prisotnostjo.

Prišlo je leto 2022, brez covid-19 in omejitev druženja. Druženja so se začela, vendar ni bilo lahko, saj smo bili kar še vedno bolj zadržani in previdni. Največ dela smo imele v matičnem Društvu žena in deklet, vedno nam je nekaj ponagajalo za druženja, vendar smo vztrajne in delavne članice in prijateljice društva. V Dolenčevem mlinu nam je uspelo izpeljati tečaj peke krofov in flancatov iz različnih vrst moke in veselo predstavile svoje recepte za pripravo odličnih ocvrtih dobrot. Pomemben zaključek ob druženju in degustaciji pekovskih izdelkov smo pospremili v novo delovno leto.

Delovne akcije so se vrstile in z veseljem smo sodelovale z domačimi pekovskimi izdelki na dobrodelnih prireditvah v našem kraju, na prireditvi za naše slovenske otroke Društva Pomagajmo otrokom, peklo smo za Evropo DONNO in se odzvale prošnji peke za Društvo SOS telefon za trpinčene ženske.

Nikakor pa nismo pozabile na domače okolje s sodelovanjem na dnevu ČS Sostro z degustacijo ter predstavitvijo

našega društva. Na Konjeniškem dnevu v Podmolniku smo društvo predstavile z odlično izbiro peciva in domačih dobrot. Društvo KREK – sadjarsko društvo Sostro pa je imelo lepo razstavo, ki smo jo z delčkom našega truda popestrile, pogrešali so štrudelj. Gospodu Bitencu hvala za lepo predstavo ob pomoči vrtca in šole. Le kaj se dogaja z našimi krajani, da jim ni po volji za obisk prireditve in podpore članom društva. Sodelovale smo na golažijadi, zasedle drugo mesto, bravo našim kuharicam. Lepo je bilo srečati veliko obiskovalcev in prijateljev golažijade. Tudi letos bomo razveselile starejše z izdelavo novoletnih vizitk. Dela nam ni primanjkovalo, Starševim smo pomagale čistiti buče, bile smo zelo lepo

sprejete. Gotovo se vidimo prihodnje leto na delovnih akcijah, leto je bilo sušno, zato ni bilo več delovnih akcij.

Tako smo končale delo z okrasitvijo drevesa pred Zadružnim domom in majhnimi darili, rožnatimi pentljami in piškotki. Naše delo je zahtevno, pa tudi razvedrilno, in kadar smo skupaj, se imamo lepo, klepetamo ter nikoli nam ni dolgčas. Lepo vabljene v našo družbo, lahko samo na klepet in spoznavanje naših sovaščank iz bližnje in daljne okolice ČS Sostro.

Olga Černe,
predsednica Društva žena in deklet Moste – Polje

Društvo upokojencev Lipoglav

Spoštovani bralke in bralci Sostrčana! Leta tečejo, življenje se odvija z bliskovito hitrostjo, tehnologija nas prehiteva, nas upokojencev je vse več, pojavi se covid-19 in že smo pri vprašanju, kaj bo jutri.

Morda za koga malce nenavaden začetek našega prvega prispevka za Sostrčana. Pač nekako je treba začeti.

Društvo upokojencev Lipoglav je bilo ustanovljeno na pobudo ustanovitelja društva in dolgoletnega predsednika, na žalost leta 1996 pokojnega g. Milana Marolta. Za ustanovitev društva je

bil zaslužen odbor, ki ga je vodil g. Marolt. Takratno število članov, 40, se je povečevalo vse do leta 2019, ko je društvo štelo 110 članov. Danes je v društvu včlanjenih 90 članov. Upravni odbor DU Lipoglav ne razmišlja samo o tem, kako bi medse privabil nove in mlajše upokojence, trudi se tudi najti način za to, ob tem pa ima tudi nekaj predlogov, kako bi lahko predstavil delovanje društva in njegove zaveze, podane v svojem Pravilniku o delovanju društva, in približal društvo tistim, ki si želijo dopolnitve svojega življenja po odhodu v pokoj. Ne moremo reči, da v tej nameri nismo uspešni, le nismo

je še uresničili. Pojavil se je ta nesrečni covid-19 in vsem nam spremenil življenje, preprečil druženja, izlete, obiske naših najstarejših, oskrbovancev v domovih in tistih, ki potrebujejo pomoč. Naj tu poudarim skrb za fizično in psihično kondicijo članov s poudarkom na gibalni zmoglosti, ki se je izvajala v telovadnici PŠ Lipoglav enkrat tedensko, eno uro brezplačno. Seveda je epidemija napravila svoje, konec telovadbe.

Zadnje srečanje članov društva smo imeli pred dvema letoma, ko smo se zbrali na prednovoletnem srečanju v decembru 2019.

Od januarja 2020 pa smo urejali status društva in se ukvarjali z administracijo. Zaradi razglasitve epidemije je bil preložen, za nedoločen čas, že pripravljen redni letni zbor, napovedan za 21. marec 2020. Tega smo korespondenčno uspešno izpeljali od 10. do 21. marca 2021. Pohvalno je, da je bila udeležba na zboru 91-odstotna, kar je nedvomno dokaz pripadnosti društvu in želji po uspešnem

delovanju v prihodnje. V avgustu 2021 smo od UE Ljubljana prejeli dokončno odločbo o registraciji in potrjena PRAVILA DRUŠTVA UPOKOJENCEV LIPOGLAV.

Zakaj vse te vrstice? Radi bi približali delovanje društva morebitnim kandidatom, ki jih zanimajo družabno življenje, delovanje na področju organizacije srečanj, pomoči potrebnim

in samodelovanje društva ter ne nazadnje popestritev prostega časa.

PRISRČNO VABLJENI VSI, KI ŽELITE OSTATI V DOBRI KONDICIJI PO UPOKOJITVI IN PO SVOJIH MOČEH DOPRINESTI K DELOVANJU DRUŠTVA.

Zdenko Avgust Gulin,
predsednik DU Lipoglav

Obiskali smo slovensko Istro

Po omilitvi utrjujoče epidemije covid-19 smo se člani našega društva konec maja letos odpravili na društveni izlet. Po jutranji avtobusni vožnji smo obisk naše Istre začeli v vasi Hrastovlje pod Kraškim robom pri Črnem Kalu. V spremstvu strokovne vodičke smo si ogledali s freskami v celoti poslikano Cerkev svete trojice, ki jih je v davnem 15. stoletju naslikal krajevni mojster Janez iz Kastva. Med freskami je tudi svetovno znana osem metrov dolga freska Mrtvaški ples. Cerkev je obdana tudi z ohranjenim protiturškimi obzidjem. Čudovito ohranjena umetnostno-zgodovinska znamenitost je vredna ogleda! Priporočamo.

Seveda si znamenite cerkvice v Hrastovljah ni ogledovala le naša skupina. Nasprotno, saj je bilo prisotnih več skupin turistov, pa tudi šolarjev, vse skupine pa so bile zanesljivo mlajše kot naša skupina.

Še več skupin in posameznih obiskovalcev pa smo srečali pri

naslednjem postanku našega izleta, in sicer v Piranu. Takšen turistični vrvež je normalno mogoče doživeti šele na vrhuncu turistične sezone, in ne že v predsezoni, kot je bilo to mogoče videti letos ob našem obisku v predsezoni. Pač omilitev epidemije.

Kljub vseprisotni gneči ljudi, težavam s parkiranjem avtobusa v Piranu oziroma njegovi okolici in izletu med tednom (v četrtek, 26. maja) se naša skupina ni predala slabi volji; nasprotno! Na skupnem srečanju na osrednjem Tartinijevem trgu smo se dogovorili za ogled našega bisera med zgodovinskimi mesti v manjših skupinah. Na tak način so si skupine lažje ogledale, kar je bila njihova prioriteta ogleda: arhitekturna ureditev Tartinijevega trga, ki jo je opravil naš svetovno priznani arhitekt Boris Podrecca; rojstna hiša Giuseppa Tartinija, čigar 330. obletnico rojstva obhajamo letos; arhitekturni biser Benečanka, najstarejša hiša v Piranu.

Druge skupine so si ogledale prenovljeni Akvarij, ki zdaj deluje v okviru Univerze na Primorskem, nekatere skupine pa so si ogledale še mestni vodnjak iz 18. stoletja na Trgu prvega maja ali pa preprosto v kavarnicah uživale v turističnem vrvežu. Za vse je ogled Pirana minil prehitro.

Kot se spodobi za društveni izlet, smo se tudi mi nato podali na skupno kosilo v domačo gostilno v Bertokih.

Polni obnovljene energije smo se nato odpeljali v nad nami ležečo vas Marezige, središče priznanega primorskega vina, imenovanega refošk. Vas Marezige pa niso poznane le po refošku: Marezizani, prebivalci vasi Marezige, so bili prvi spontani uporniki proti fašističnemu nasilju v naši Istri, na našem Primorskem in celo na svetu, in sicer že leta 1921. Na te dogodke spominja spomenik sredi vasi.

V neposredni bližini spomenika pa so iznajdljivi Primorci na razgledni zemeljski terasi postavili turistično zanimivo vinsko fontano. Tu je poleg refoška mogoče poskusiti več drugih njihovih vin, pa tudi s pršutom se je mogoče okrepčati. Za ljubitelje lepih razgledov (kot smo poimenovali naš izlet), pa tudi za manj zahtevnejše ljubitelje naravnih lepot je s te ploščadi neprekosljiv razgled na koprski zaliv, ob lepem vremenu, kot je bilo v času našega izleta, pa tudi širši razgled na našo Obalo in bližnjo tržaško obalo.

Polni lepih vtisov smo se na Lipoglav vrnili v poznih popoldanskih urah.

*Za komisijo za izlete
Društva upokojencev Lipoglav,
Bojan Dolenc*

Letni zbor Društva upokojencev Lipoglav

Zbor Društva upokojencev Lipoglav je potekal na turistični kmetiji Pr` Jakopc. Končno, bi lahko rekli. V petek, 6. maja 2022, smo po dveh dolgih letih premora lahko izvedli redni letni zbor društva. In to uspešno, od 90 aktivnih članov društva je svojo pripadnost z udeležbo dokazalo kar 49 članov. S tem je bil zbor sklepčen ter bil tudi uspešno izveden.

Po uvodni besedi predsednika in izrečni dobrodošlici vsem prisotnim članom društva in gostom sta člana našega društva Ana in Franjo Magaš z recitalom Prešerna in Minattija zaznamovala srečanje.

Predsednik društva Zdenko Avgust Gulin se je spomnil vseh naših članov, ki so med koronsko krizo praznovali svoje okrogle obletnice. Predana so jim bila simbolična darila in izrečene dobre želje v prihodnje.

V nadaljevanju se je sešlo delovno predsedstvo in uspešno vodilo zbor do uspešnega konca.

Sledili so pozdravni nagovori vseh gostov in prijateljev društva.

Po končanem uradnem delu zbora pa je bilo na vrsti družabno srečanje in pokazalo se je, kako potrebni so srečanja in pogovori. Razvila se je živahna debata med udeleženci o

marsičem. Pokazalo se je, da so srečanja med nami več kot potrebna. V takem razpoloženju in želji po sproščenem pogovoru si bomo v društvu prizadevali tudi v prihodnje.

Zdenko Avgust Gulin,
predsednik DU Lipoglav

Športno društvo Zadvor

Ko se stvari poklopijo, se poklopijo zares

V nedeljo, 15. 5. 2022, ni bilo napovedano zgolj lepo vreme, temveč tudi že 42. Molniški tek – memorial Milana Briclja. Ker tradicija nekaj velja, že na začetku poudarimo, da gre res za 42 neprekinjenih ponovitev, niti covid ni pristrigel peruti Športnemu društvu Zadvor in organizaciji te tekaške prireditve, ki predstavlja vrhunec rekreativnih prireditev v ČS Sostro (če ne celo širše). Prireditve že dolga leta pomeni vrhunec rekreacije v vzhodnem delu Ljubljane, ki sicer velja za zelena pljuča mesta. Že vseskozi je za prireditve značilna precejšnja lokalna vpetost, saj na tek pridejo tako ljubitelji resnega rekreativnega teka (torej tekmovalci) kot tudi ljubitelji zmerne napredka. To so ljudje, ki jim tekovanje ni na prvem mestu, a se radi dobro počutijo (se zato rekreirajo) in so radi v dobri družbi (zato pridejo na MOLNIŠKI TEK) in prisegajo na odgovorno ravnanje. Poleg omenjenih ne smemo pozabiti niti na otroke in mladino. Vseskozi dobro sodelujemo tako s OŠ Sostro kot z lokalno izpostavo vrtca Pedenjped, enota Učenkjak.

Ti otroci so naši zvesti udeleženci in prav njim želimo vedno znova pričarati pravi pomen rekreacije. To so zdravo počutje in življenje ter pozitiven pogled na svet. Zagotovo lahko trdimo tudi, da je šlo za prvo tekaško prireditev v ČS Sostro po covidnih časih, ki se je očitno niso veselili zgolj organizatorji, temveč tudi lepa množica tekačev. Če smo natančnejši: teka se je udeležilo ravno 199 tekačev, od tega 100 otrok. Ostali so bili po letnicah sicer uvrščeni v druge starostne kategorije, a tudi v njihovih očeh je bilo zaznati otroško navdušenost nad tekom, nad gibanjem in rekreacijo, navsezadnje tudi nad srečevanjem starih tekaških »kameradov«. Številčna udeležba je organizatorje nadvse razveselila, saj je šlo za najbolj množičen tek tega desetletja. Morda se zdi številka majhna, a se organizatorju zdi kot prebojna, saj vseskozi poudarja, da je prireditve lokalnega in rekreativnega značaja, kjer je predvsem pomembno prizadevanje za zdrav način življenja, za njegovo promocijo, malo tekmovalnega

pridih pa tudi ne škodi. In zato ŠDZ vedno znova pripravi tako medalje za spodbudo za najmlajše kot tudi tiste kompletne medalje, ki se podeljujejo za najhitrejša dosežke. Te so se letos podeljevale v različnih starostnih kategorijah, in sicer na pet (5), deset (10) in dvajset (20) kilometrov. Zaradi nabora tradicionalnih donatorjev je bilo poskrbljeno za nagrade. Radi se pohvalimo, da je z nami tekel tudi ne samo lokalna, temveč verjetno najstarejša slovenska tekaška legenda Ivan Bartol. Ivan, hvala!

Kot že nekaj let zapored je bila osrednja startno-ciljna ravnina pred Zadružnim domom Zadvor, sama trasa pa je po 200 m asfalta zavila na travnike, makadam in gozdne poti, ki se vijajo v dolini Konjščica pod Urhom. Res bi bilo škoda, če ne bi poudarili, da so bile razmere za tek sicer malce težavne, saj je bilo precej vroče, a trasa je ponujala tudi senčne odseke in glasbeno uživanje na vsake toliko časa, saj je bila z nami tudi Glasbena šola Bučar. Če poskusimo ubesediti potek trase po

domače, je šla nekako takole: najprej dvesto metrov po asfaltu, potem zaviješ levo na travnike, samo naravnost, torej travnike uživaško prečiš do gozda, tam te navigacija usmeri po gozdni poti, ki teče res ob robu gozdu. Ampak ta pot se enkrat konča, zato ob prihodu na travnik zaviješ desno in tečeš mimo obeh lovskih opazovalnic do mostička; v lahmem drncu se prekobališ čezenj, nakar sledi kratka sladka makadamska ravnina do naslednjega ovinka v levo, kjer prideš na pravi makadam in odtečeš po njem v gozd do obračališča. Ker se tu trasa malček vzpenja, boš na obračališču verjetno zadihan in preznojen, ampak nič ne de, saj te sedaj čaka spust

prosti mostičku. In spet: ko prideš čezenj, zaviješ levo na travnike in tečeš do naslednje označbe, ki te po travniku še malo povijuga, nakar prideš na asfaltno cesto, se po njej vrneš proti Zadružnemu domu Zadvor in tam zmagoslavno viješ roke v zraku, ker si v cilju, ali pa si privoščiš krog ali dva. To zadnje je bilo odvisno od tekačevih ciljev in pripravljenosti. Ob prihodu v cilj je sledilo prijetno druženje, ki se je proti pričakovanjem zavleklo globoko v popoldne. Seveda predvsem z mislijo na letos pretečene kilometre, na možne izboljšave in organizacijo prireditve prihodnje leto, ko želimo ponoviti letošnjo izkušnjo. Ki je bila nasploh pozitivna. Zdi

se, da je letošnji Molniški tek lepo povzel prizadevanje ŠDZ, kot ga ima že nekaj let zapisanega v vsakokratnem letnem načrtu, in sicer »da poslanstvo ŠD Zadvor temelji na promociji in izvajanju zdravega življenjskega sloga ter aktivnega preživljanja prostega časa za čim širšo množico, predvsem prebivalcev ČS Sostro. Skladno z načeli trajnostnega družbenega razvoja si v okviru svojih dejavnosti prizadeva tudi za vzdrževanje zdravega in čistega okolja in s tem povezanih dejavnosti«. Vse zapisano smo izvajali tudi na letošnjem teku, zato je treba na koncu izreči zahvalo vsem, ki so pomagali pri izvedbi teka, in vsem, ki so se teka udeležili.

Športni vikend ČS Sostro 2022

Letošnji Športni vikend ČS Sostro se je za Športno društvo Zadvor začel precej aktivno, saj je že dopoldne v petek, 7. 10. 2022, v sodelovanju s OŠ Sostro in klubom Sankukai karate Ljubljana izpeljalo akcijo ŠUS Veter v laseh – s športom proti zasvojenosti. V petek popoldne je Eva Kavka organizirala tekaško vadbo, ki jo je obiskala klasična ekipa. Ljudje, ki se imajo radi fino na rekreaciji, ki je primerna za vse. Podoben koncept so ubrali tudi tisti, ko so se udeležili večernega pohoda na Orle. Gozd je v siju naglavnih svetilk vedno

magično zanimiv in skrivnosten, zato je čaj v gostilnici še toliko bolj teknil. V soboto so se aktivnosti nadaljevale: že ob devetih zjutraj so kolesarji krenili na tradicionalni kolesarski Kostanjev maraton, katerega glavne privlačnosti so še vedno postanki na Žagarskem in Malem vrhu. Trasa od ene do druge točke je bila privlačno jesenska, zato lahko govorimo o uspešnem in prijetnem kolesarskem dogodku s sicer skromno udeležbo, a dogodek je bil izpeljan. To pa ne moremo trditi za vodeno vadbo po trim stezi, kamor našemu društvu ni

uspelo privabiti nikogar. To nam gotov ni v ponos in kliče po redefiniciji dogodka. Očitno bo treba še bolj premisliti o korakih, ki bodo rekreacijo za vse približali krajanom v tolikšni meri, da se bodo v prihodnje udeleževali dogodkov. V časih, ko se vpetost v lokalnost okolje zaradi življenjskega sloga in hitrega bioritma zmanjšuje, se to zdi zahtevna naloga. Športni vikend ČS Sostro je društvo končalo s ponudbo nedeljskih vadb, ki so bile spet brezplačne.

Veter v laseh – S športom proti zasvojenosti v ČS Sostro / MOL

V petek, 7. 10. 2022, je Športno društvo Zadvor v sodelovanju z OŠ Sostro in klubom Sankukai karate Ljubljana spet organiziralo prireditev Veter v laseh – s športom proti zasvojenosti, na kateri je v prelepem, sončnem vremenu sodelovalo več kot tristo osnovnošolcev od prvega do petega razreda. Zaradi spoznanja o pomembnosti gibanja zunaj, v naravi, smo se organizatorji odločili, da bomo tudi letošnjo prireditev izpeljali v okviru naravnih danosti, ki so na voljo v ČS Sostro. Tako smo otroke popeljali na prijetno, gozdno popotovanje po znanih in manj znanih poteh Zadvorskega hriba, pri čemer smo trase prilagodili sposobnostim in zmožnostim posamezne generacije. Tako so prvošolci premagali pohodniški krog na tri kilometre dolgi trasi, kjer sicer poteka zadvorska trim steza, medtem ko so petošolci prehodili vsaj sedem kilometrov, začeni pred OŠ Sostro, od koder jih je pot

vodila po dolini Konjščice in navzgor proti Orlam, kjer so tudi oni ujeli trim stezo ter se po njej vrnili na izhodišče. Vmes so tako petošolce kot tudi vse ostale čakale tudi različne, vnaprej pripravljene točke, kjer so se otroci lahko preizkusili v različnih gibalnih spretnostih. Tako so se preizkusili po hoji po vrvi (slackline), iskali so zaklad, se pomerili v vlečenju vrvi, poskušali premagati prek dreves napeto mrežo, se urili v natančnosti, saj so morali zadeti tarčo. Najuspešnejši razredi so bili tudi nagrajeni. Dodatno je še omeniti, da so vmes na eni izmed točk spoznavali tudi osnove karateja, se urili v

elementih, ki pomenijo dobro ogrevanje ter vmes nabrali tudi nekaj kostanja in gob. Dobre volje so se v sončnem dopoldnevu vrnili v šolo, kjer so se posladkali še s pečenimi kostanji. Odveč je pripomniti, da je odlično uspel tudi kostanjev piknik. Dopoldne je tako minilo z misljo, da je rekreacija lahko tudi prijetna, da se da preživeti tudi brez aktivnih zaslonov, da je v naravi odlično, da se traso vedno da prilagoditi tudi manj sposobnim, a se imeti še vedno fino. Zdi se, da je dogodek, ki je želel povečati ozaveščenost mladih o pozitivnih učinkih zdravega in aktivnega

življenjskega sloga, v popolnosti uspel. Ob tem organizatorji izkoriščamo priložnost in se zahvaljujemo vsem vpletenim, tako organizacijam kot posameznikom, ki so na kakršen koli način prispevali, da je prireditev uspela. Hvala, OŠ Sostro, hvala, Sankukai karate Ljubljana, hvala, Športno društvo Zadvor, hvala vsem vpletenim posameznikom, še posebej zato, ker je prostovoljce vedno težje najti. Hvala vsem.4

Primož Leban,

predsednik Športnega društva ŠD Zadvor

Kolesarski vzpon na Pance v okviru Evropskega tedna mobilnosti

V torek, 20. 9. 2022, se nas je nekaj nadobudnih cestnih kolesarjev v okviru Evropskega tedna mobilnosti odpravilo na kratek vzpon na Pance. Kolo je lahko oblika rekreacije ali pa odlično prevozno sredstvo, za kar se zavzemajo tudi v projektu ETM. Na Pancah nas je zasluženo čakala beljakovinska tortica.

Prostovoljno gasilsko društvo Lipoglav

Prostovoljno gasilsko društvo Lipoglav svoje delo vestno opravlja že 97 let. Glavni namen PGD Lipoglav je vezano na veljavno pravno zakonodajo za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. S tem skrbimo za požarno varnost okoliša Lipoglav, ki ga sestavljajo vasi Mali Lipoglav, Veliki Lipoglav, Pance, Selo pri Pancah, Repče, Brezje pri Lipoglavu in v dogovoru s PGD Šmarje - Sap še Zgornja Slivnica. Pokrivamo najbolj jugovzhodni del Mestne občine Ljubljana. Večina področja je pokrita z gozdovi in travniškimi površinami v izmeri

skoraj 13 km², s 400 objekti in okoli 750 prebivalci.

Včlanjenih imamo nekaj čez sto članov, zato se lahko lotimo vseh večjih in manjših projektov v okviru gasilske dejavnosti in tudi širše. Uspešno sodelujemo s Podružnično šolo Lipoglav, Župnijo Lipoglav in Društvom podeželja Lipoglav ter Društvom upokoencev Lipoglav, saj se prenekateri člani prepletamo v različnih društvih. Ker se nam v letu 2025 približuje stoletnica Prostovoljnega gasilskega Društva Lipoglav, se bomo verjetno še večkrat oglasili tudi v prihodnjih številkah Sostrčana.

V tokratni številki bi vam pa na kratko predstavili naš vsakdanjik, za katerega bi lahko rekli, da si je velikokrat iz leta v leto podoben, a se vedno znotraj njega najde kaj novega.

Članstvo imamo razdeljeno med operativo, mladino, veterane in preostale člane. Seveda se naloge znotraj članstva medsebojno prepletajo, včasih tudi ponavljajo, tako da vsi naši člani sodelujejo bolj kot ne na vseh področjih delovanja. Operativa se sestaja vsak drugi četrtek, kjer imamo redne taktične vaje, čiščenje in servis opreme ter čiščenje doma in okolice. V zadnjih nekaj letih smo dali poudarek predvsem na dozidavo in prenovo gasilskega doma: prizidek garaže, sanacija kapilarne vlage, prenova tal s keramiko, elektriko in okolico doma.

Vedno se odzovemo na vse intervencije, ki pa so različno zahtevne. Odziv operativnih članov je takrat odvisen od vrste in časa intervencije. Sodelujemo pri izvedbi Taktičnega tekmovanja GZ Ljubljana

in PGD Bizovik, gasilskem avtoreliju GZL, tekmovanju GZL, sodelujemo na varovanjih v MOL in podobno. Vsako leto organiziramo tudi gasilsko veselico, ki je osrednji dogodek za naše krajanje, zaslužek pa društvu predstavlja del financiranja za potrebe delovanja. Sodelujemo v skupnih projektih s Četrtno skupnostjo Sostro in se odzovemo na vsako vabilo sosednjih društev in drugih organizatorjev dogodkov doma in širše.

Člani skrbimo redno za svojo fizično in psihično pripravljenost z udeležbo na raznih taktičnih tekmovanjih, športnih dejavnostih (nogomet, košarka, kolesarjenje, tek) ...

Naše člane vestno popeljemo v zakonski stan z gasilskim špalirjem, cevovodom ali vodnim pršenjem.

Mladina se praviloma srečuje ob petkih v gasilskem domu, za kar skrbita naši vestni mentorici. Ukvarjajo se tako s spoznavanjem gasilstva kot tudi s športno-družabnimi dogodki, kot so mladinska tekmovanja, piknik sektorja in podobno. Za

njih in v sodelovanju s PŠ Lipoglav imamo vsako leto evakuacijsko vajo in predstavitev delovanja PGD Lipoglav, razdeljeno v štiri sklope, da skozi obdobje šolanja na Lipoglavu izvedo, s čim se gasilci ukvarjamo in srečujemo.

Naši veterani se zdaj že tradicionalno vsako leto udeležujejo srečanja veteranov petih društev PGD Lipoglav, PGD Bovec, PGD Kranjska Gora, PGD Bakovci in PGD Pekre. Srečanje je organizirano izmenično v vseh petih društvih.

Vse bralce vljudno vabimo, da nas spremljajo na naši spletni strani PGD Lipoglav: (<https://sites.google.com/site/pgdlipoglav/>).

Prav tako ima društvo aktiven račun na Facebooku (<https://www.facebook.com/pgd.lipoglav>) Instagram (@pgdlipoglav) profilu.

Marko Vengust,
predsednik PGD Lipoglav

Turistično društvo Zadvor

Dejavnosti v TD Zadvor v letu 2022

Vstopili smo v leto, ki nam še ni dovolilo sproščeno druženje.

Kljub znanim razmeram je družina Šubelj 2. januarja organizirala svoj tradicionalni Muzlov pohod. Dobili smo se ob 8.00 na njeni domačiji, kjer so nas člani družine postregli s čajem in »kratkim«, nato pa smo krenili po ustaljeni trasi. Zaradi prepovedi druženja je odpadel golaž ob koncu pohoda. Vsi udeleženci smo upoštevali priporočila NIJZ v zvezi s preprečevanjem širjenja okužbe s koronavirusom.

Utečena ekipa jasličarjev je 1. februarja pospravila jaslice. Po končanem delu so v brunarici Zadvor sklenili delo z manjšim zapitkom.

Po skoraj dveh letih so se sprostili ukrepi, ki so nam omejevali druženja. Predsednica se je dogovorila z učiteljico iz OŠ Sostro go. Marušo Babnik in organizirali so otroško pustovanje na pustni torek, 1. marca. Pustnega rajanja so se udeležili otroci 2. razredov in nekaj otrok 1. razreda. Rajali smo v Zadružnem domu Zadvor, se mastili s slastnimi krofi in se osvežili s sokom. Vesele maškare so obiskale bližnje hiše in ustanove in jim prinesle srečo. Imeli smo se lepo.

Petega marca se je 14 krajanov udeležilo Jurčičevega pohoda. Po koncu pohoda smo se ustavili na kosilu v gostilni Pri Micki. TD Zadvor je udeležencem povrnilo startnino in pogostitev.

V sodelovanju z učenci, učiteljicami in starši otrok smo 10. marca pripravili prireditev Luč v vodo - gregorjevo. Gre za obujanje stare ljudske šege, ko so rokodelci prenehali

Turistično društvo Zadvor

CESTA 13. JULIJA 86
1261 LJUBLJANA – DOBRUNJE

T: 040/836 407
E: turisticno.drustvo.zadvor@siol.net
E: erzenmojca1@gmail.com

delati ob umetni svetlobi in so se s spuščanjem ladjic z gorečimi svečkami po vodi simbolično poslovili od zime. Učenci so pripravili simpatične ladjice, ki smo jih ob pomoči gasilcev PGD Sostro spustili v bajer v Žabji vasi. V društvu smo jih za njihov trud nagradili z vafli, bonboni in sokom.

Občni zbor je potekal v OŠ Sostro 18. marca. Za TD Zadvor je volilno leto in dozdajšnja predsednica se je tik pred začetkom zbora odločila, da prevzame vodenje še en mandat. Zbora se je udeležilo 60 članic in članov. Po koncu občnega zbora se je predsednica prisotnim zahvalila za zaupanje in vse povabila na zakusko in prijeten klepet.

Na sejmu turizma Alpe–Adria 2022 smo se predstavili v petek, 25. marca. Organizator 32. sejma je v ospredje postavil zeleni in aktivni turizem. VTD Zadvor smo se odločili, da predstavimo vrhove, ki se razprostirajo na JV MOL in so zbrani v knjižici Merjaševa pot, ter našo trim stezo.

K sodelovanju smo povabili g. Jožeta Draba, pobudnika in avtorja omenjene knjižice, in nekaj učencev OŠ Sostro. Pripravili so lep plakat in sodelovali s članicami društva na sejmu. Poleg predstavitve smo na sejmu imeli degustacijo za obiskovalce, ki so se razveselili krhkih flancatov in obloženih kruhkov z zaseko in kislim zeljem. Sejemska predstavitve je lepa priložnost za predstavitev društva in povabilo na društvene prireditve.

Šestindvajsetega marca je bil organiziran spominski pohod na Pugled, kjer smo se pridružili proslavi Pugled 1942–2022 v organizaciji ZB za vrednote NOB Ljubljana Moste - Polje. Zbrali smo se pred spominsko hišo v Podlipoglavu in po slabi uri prispeli na Pugled. Po krajši slovesnosti pred spomenikom smo se podali pred Podružnično šolo Lipoglav in prisluhnili lepemu kulturnemu programu. VTD Zadvor smo s posamezniki pomagali pri izvedbi pohoda in udeležbi na proslavi. V sodelovanju s Sadjarsko-vrtnarskim društvom J. E. Krek smo v sredo, 30. marca, v Zadruženem domu Zadvor pripravili delavnico, in sicer izdelovanje velikonočnih dekoracij in voščilnic pod vodstvom ge. Štefke Polše. Delavnice se je udeležilo enajst članic in članov. Uporabili smo material, ki smo ga nabavili v preteklem letu in zaradi epidemije covid-19 delavnice nismo mogli izpeljati. Nekaj materiala pa so nabavili tudi v sadjarskem društvu. Petnajsta salamijada je 1. aprila potekala v brunarici Zadvor. Ocenjevalo se je 16 salam. Tudi letos sta bila v veliko pomoč ga. Anica Škrjanec in g. Marjan Bitenc. Predsednica je poskrbela za plakate, priznanja in nemoten potek salamijade. V veselem popoldnevu smo poskušali dobre salame, vendar, na žalost, letos ni bila zmagovalna salama z

domačega terena.

Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano 2022 je bila načrtovana za 9. april. Zaradi zelo slabe vremenske napovedi smo jo izvedli dan prej, 8. aprila. Kljub delovnemu dnevu so se čistilne akcije udeležili člani vseh društev v nižinskem delu ČS Sostro, nekaj članov sveta ČS Sostro in nekaj krajanov. Pohvaliti je treba tudi najmlajše iz Vrtca Pedenjped, enota Učenjak, in njihove vzgojitelje, ki so po svojih zmožnostih doprinesli k lepemu okolju. Na akciji smo prešteli 72 udeležencev, ki so opravili čiščenje po poprej izdelanem načrtu. Za varnost udeležencev smo poskrbeli tudi z nakupom kakovostnih zaščitnih rokavic. Odlagališče za odpadke je bilo pred Zadruženim domom Zadvor in ob Vevški cesti, od koder so jih odpeljali delavci JP Snaga. Po koncu smo prisotnim pripravili malico in pijačo, letos pa so, žal, ostali brez reklamnih majic, ki jih je vsako leto podelilo mesto Ljubljana. Za ohranjanje čistega okolja se vsem udeležencem lepo zahvaljujemo

V programu dela za leto 2022 smo imeli kresovanje. Na žalost smo bili prisiljeni tudi letos kresovanje odpovedati zaradi zapore ceste do brunarice in gradbišča zaradi izgradnje kanalizacije. Naj se na tem mestu zahvalim najemnici, da je vztrajala pri odprtju Brunarice kljub težavam z dostopom do objekta.

Prvega maja smo organizirali 16. pohod na Molnik. Kljub vabilom po spletnih omrežjih, s plakati in letaki se letošnjega pohoda ni udeležilo veliko pohodnikov. Na vrhu Molnika so nas pričakali domačini iz okoliških vasi in skupaj smo se poveselili. Po vrnitvi na startno mesto nas je že čakal golaž, ki sta ga pripravila g. Jernej Fakin in g. Milan Vrečar. Praznik se je polepšal še z rdečim nageljnom.

Pohod Ob žici okupirane Ljubljane je bil 7. maja. Glede na slabe vremenske napovedi se je pohoda udeležilo šest pohodnikov. Po koncu približno 12-kilometrski poti smo se okrepčali v gostišču Julči.

Spomladanski izlet smo izvedli 18. junija. Podali smo se do Ovčje vasi, se zapeljali v dolino Zajzero, nadaljevali do mangartskih jezer, si ogledali naravni rezervat Zelenci in naredili sprehod pod skakalnicami v Planici. Pot nadaljevali do kočice pri Peričniku in se vzpeli na krožno pot skozi gozd do slapa, ki se spušča 52 metrov v globino. Po pestrem dnevu smo si privoščili pristno kosilo na turistični kmetiji. V veseli družbi smo strnili vtise s čudovitega izleta, nato pa se odpravili proti domu.

Že naslednji dan smo organizatorju pomagali z varovanjem pri projektu dirka po Sloveniji. Skrbeli smo za nemoten potek kolesarske dirke od Aškerčeve ceste do Dolenjske ceste. Še vedno imajo glavno besedo policisti, vendar smo prostovoljci v veliko pomoč.

Ob 81. obletnici ustanovitve Molniške čete in ob krajevnem prazniku ČS Sostro smo se 13. julija v organizaciji Združenja borcev za vrednote NOB Moste - Polje in krajevne organizacije ZB Zadvor - Sostro udeležili srečanja krajanov, društev v ČS Sostro in članov ZB. Za omenjeno prireditev smo organizatorju brezplačno odstopili prostor in nabavili venec, ki se je položil v spomin žrtvam NOB pred spomenikom Molniške čete pod brunarico Zadvor.

Dobili smo pločnik ... dobili kanalizacijo ... novo razsvetljavo ... uredili dovozne poti ... gotovo še kaj manjka, ampak BO ... Takšno je bilo razmišljanje krajanov po opravljenih

delih in odločitev je padla, da se ob tej priložnosti srečamo in še bolj spoznamo. Bilo je lušno in prihodnje leto ponovimo.

Konec avgusta, 27., je bilo veselo v Podmolniku. Ta dan si je ČS Sostro izbrala za svoj dan, na katerem so se lahko predstavila vsa društva v ČS Sostro. Organizirani so bili animacijski program za otroke in športne igre. Kar nekaj je bilo tudi degustacijskih izdelkov.

Naslednji dan pa smo sodelovali na prireditvi Konjeniškega društva Sostro. Društvo smo predstavili z zgibanko, podarili smo balone, nosilne vrečke in majice ter pripravili degustacijo za obiskovalce. Konjeniki pa so poskrbeli za prijetno razpoloženje z razstavo konj, spretnostnim jahanjem, predstavitvijo pasem konj in možnostjo jahanja za obiskovalce.

V nedeljo, 11. septembra, smo organizirali 9. zadvorsko golažijado. Po pravilih bi morala biti že 11., vendar sta zaradi covid-19 dve odpadli. Sama prireditev se je zelo uveljavila tako med tekmovalci v kuhanju golaža kot med preostalimi obiskovalci. Prireditev je zasnovana na druženju, amaterskem kuhanju golaža, možnosti seznaniti se z delovanjem društev na vzhodnem delu Ljubljane, mogoče pa je tudi zaplesati ob zvokih znanih glasbenikov. Za otroke smo pripravili razne delavnice, seznanjeni pa so se tudi z gasilskimi veščinami. Letos je sodelovalo 13 ekip v kuhanju golaža in uživali smo ob zvokih ansambla Viža.

Jesenski izlet smo organizirali 1. oktobra. Podali smo se po sledih aleksandrink. Naše spoznavanje zgodbe o aleksandrinkah smo začeli v Trstu, kjer smo se srečali s potomcem aleksandrinke, ki nam je

popostril izlet s svojimi spomini na mamo. Pot smo nadaljevali do starodavne vasi Križ. Kraj je znan po slovenskih ribičih, ponosni pa so še na eno sovaščanko aleksandrinko. Sprehodili smo se po tej ribiški vasi in slišali zgodbo o uspehu te fascinante aleksandrinke. Zapustili smo vas, prestopili državno mejo in se ustavili na eni izmed kraških domačij, kjer smo si privoščili kraške domače dobrote. Vrhunec izleta je bil obisk muzeja, ki hrani bogato zbirko fotografij in zgodb o domačinkah, ki so v iskanju dela odšle v Egipt, zlasti v Aleksandrijo in Kairo. Domačinke so nam v avtentičnih oblačilih pripravile kratek nastop ter nam predstavile ohranjene spomine svojih prednic. Pred vrnitvijo domov smo naredili še kratek postanek za ogled svetovno pomembne znamenitosti – dva staroegipčanska sarkofaga na Vipavskem pokopališču. S tem smo končali potepanje in odpeljali smo se proti Ljubljani.

Na povabilo Sadjarsko-vrtnarskega društva J. E. Krek smo se predstavili 24. septembra na njihovi prireditvi Praznik jeseni. Skozi fotografijo smo predstavili pestro delovanje društva. Prireditev je bila lepo pripravljena, vendar škoda, da si je ni ogledalo več obiskovalcev.

Letos je kostanj bogato obrodil in pripravili smo nedeljsko popoldne ob kostanju. Obiskovalcem smo ponudili kostanj in pražen krompir, pripravili pa tudi organiziran pohod po Zadvorskem hribu. Glede na kar nekaj prireditev v okolici je bil obisk bolj skromen, pa kljub temu so bili prisotni zadovoljni z organizacijo.

Do konca leta imamo v načrtu še kar nekaj dejavnosti, ki se jih bomo trudili izpeljati.

Kljub omejitvam v prvi polovici leta se je zvrstilo lepo število dogodkov. Veselimo se sodelovanja z ljudmi dobre volje in še naprej nas bo vodila misel Winstonona Churchilla:

»Nikoli, nikoli, nikoli in nikoli ne obupajte.«

Mojca Eržen,
predsednica TD Zadvor

Društvo podeželja Šentpavel

Zagoreli so kresovi

Šentpavel, 30. 4. 2022. Po stari slovenski navadi se na predvečer 1. maja zakurijo kresovi, ob katerih se zbere širša družčina. Tako se je zgodilo tudi na Šentpavlu. Člani Društva podeželja Šentpavel smo pred kresovanjem pripravili vse potrebno, vključno z jedačo in pijačo. Zbralo se je staro in mlado, ki so ob prigrizkih pokramljali in se igrali. Vse do zgodnjega

večera, ko je napočil najbolj vznemirljiv trenutek. Prižgali smo ogenj in kres je zagorel. Na kar hladen večer nas je ogenj lepo pogrel. Otroci so z veseljem nalagali dodatne veje na ogenj in ob tem opazovali, kako je ogenj rasel. Ob toplem ognju se nam je pridružilo še nekaj vaščanov in vsi skupaj smo nadaljevali druženje, ki je trajalo vse do poznega večera.

Vaški praznik sv. Petra in Pavla

Šentpavel, 29. 6. 2022. Znano je, da se vas Šentpavel imenuje po znanem svetniku svetem Pavlu. Vsako leto zato s ponosom 29. junija obhajamo vaški praznik. Tako smo tudi letos lep poletni večer začeli s sveto mašo v idilični cerkvi na Šentpavlu, ki jo je daroval župnik Aleš iz Sostrega. Po sveti maši so člani Društva podeželja Šentpavel pripravili bogato zakusko. Tako pri maši kot ob hrani in pijači se je zbrala lepa množica ljudi, ki je kramljala vse do sončnega zahoda. Zatem smo se z radostjo v srcih poslovili in si rekli nasvidenje prihodnje leto.

Otroška čistilna akcija

Šentpavel, 22. 7. 2022. Priznam, da mi pisanje člankov ne gre od rok in njihovega pisanja se lotim s kar precej muke. Vendar pa ta članek pišem s ponosom na naše

otroke. Ne da bi jih odrasli k čemer koli spodbudili, so otroci nekega poletnega popoldneva predlagali, da bi sami počistili okoliške hribe vasi Šentpavel. Čeprav niso ničesar prosili, smo seveda odrasli nemudoma podprli njihovo idejo ter jim tudi ponudili pomoč, če bi seveda našli takšne odpadke, ki jih ne bi mogli pospraviti sami.

Tako so se otroci iz vasi Šentpavel in nekaj okoliških vasi zbrali popoldan na res vroč poletni julijski dan ter začeli čistilno akcijo. Akcija je trajala dve uri, po opravljenem delu pa smo jim odrasli pripravili malico, pri čemer niso manjkale niti sladice. Sladolead se je otrokom še najbolj prilegel, saj so se z njim vsaj nekoliko ohladili v neznosni vročini.

Tudi otroci so spoznali, da je še vedno veliko neodgovornih ljudi, ki mečejo odpadke, tudi nevarne, v naravo, čeprav se ti odpadki lahko povsem varno odložijo na za to predvidenih mestih, ki jih ni malo. Tako odrasli kot otroci smo se strinjali, da ne samo s čistilnimi akcijami, temveč zlasti z ozaveščanjem rešujemo naravo in jo ohranjamo lepo. Sicer po vsakem srečanju izrazimo željo, da se spet snidemo, tukaj pa smo dodali, da bi se sicer znova srečali, vendar ob drugi priložnosti, saj upamo, da čistilne akcije kmalu ne bodo več potrebne.

Odprtje ceste

Šentpavel, 3. 9. 2022. »Dočakali smo jo!« Tako sem na kratko nagovoril vse zbrane ob odprtju novega asfaltiranega odseka ceste do zgornjih hiš v vasi. Mojemu nagovoru je sledil nagovor podžupana Mestne občine Ljubljana, gospoda Dejana Crneka, ki je poudaril predvsem pomen sodelovanja vaščanov, četrtne skupnosti in občine, saj ravno sodelovanje vodi do dobrih rezultatov. Podžupan je s pomočjo prisotnih otrok prerezal trak in slavje se

je začelo. Zbrala se je pisana družčina, ki je proslavila novo pridobitev ter hkrati z optimizmom zrla v prihodnost. Vaščani smo si skupaj s podžupanom, predstavnico MOL, go. Tejo Hrovat predstavnikoma Četrtna skupnosti Sostro, go. Marušo Babnik in g. Marjanom Bitencem in seveda predstavnikoma izvajalcev g. Jožetom

Anžurjem in g. Slavkom Rupnikom izmenjali izkušnje ob gradnji. Vsi smo se strinjali, da ravno sodelovanje in dobre misli vodijo do uresničitve ciljev. Ker pa se je ob slovesnosti zbralo resnično veliko ljudi, gre posebna zahvala vaščankam Šentpavla, ki so poskrbele, da so prav vsi prisotni imeli hladno pijačo in toplo jedačo ter uživali v druženju.

Zadišalo je po kostanju

Šentpavel, 15. 10. 2022. Ne samo v mestu in ob velikih nakupovalnih središčih, tudi v vasi Šentpavel je močno zadišalo po pečenem kostanju. Na oktobrsko soboto smo se člani Društva podeželja Šentpavel odločili pripraviti kostanjev piknik, na katerega smo povabili vse »Šenpauce« in tudi vaščane okoliških vasi. Očitno je pečen kostanj zadišal marsikomu, saj se je zbrala lepa množica ljudi. Ta dan smo ob pečenem kostanju, ob katerem seveda ni manjkala dobra kapljica, poklepetali, se igrali in tudi veliko nasmejali. Tisti bolj prezebli so svoje mesto našli ob ognju, ostali pa smo bili pogreti že s toplim kostanjem.

Gregor Rigač,

predsednik Društva podeželja Šentpavel

Krajevna organizacija zveze društev za vrednote NOB (ZZB NOV) Slovenije

Delo krajevne organizacije ZB Zadvor za vrednote NOB Zadvor – Sostro v letu 2022

Letos se je naša organizacija s povečano dejavnostjo lotila vseh svojih nalog, tudi zaradi sproščanja ukrepov prepovedi NIJZ smo dosegli uresničitev ne samo načrtovanih dejavnosti, ampak smo celo presegli zastavljene cilje.

Največja prireditev v tem letu je bila proslava ob 80. obletnici bojev na Pugledu na Malem Lipoglavu. Nato smo v organizaciji Združenja Zveze borcev za vrednote NOB Ljubljana Moste - Polje in občine Ljubljana in Litija proslavili 80. obletnico bojev na Jančah. Tretja velika prireditev je bila v organizaciji naše Krajevne organizacije in ČS Sostro v počastitev 81. obletnice ustanovitve Molniške čete. Rdeča nit vseh prireditev v letu 2022 je bila počastitev spomina na velikega pesnika, partizana in domoljuba Karla Destovnika - Kajuha ob 100. obletnici njegovega rojstva. Na vseh proslavah so se slišale njegove pesmi. Za vse navedene prireditve smo pripravili poročilo za vsako posebej in vse opremili s slikovnim gradivom. Posebej moramo poudariti, da smo na omenjene prireditve povabili številne goste, ki bivajo zunaj naše ČS Sostro in s tem prispevali k širšemu spoznavanju lepot in zgodovine naših krajev. Ocenjujemo, da smo pripeljali v goste od 1500 do 2000 ljudi in smo tega uspeha zelo veseli. Odzvali smo se tudi vabilom na prireditve ZB Ljubljana in ZB Slovenije v Ljubljani in po Sloveniji in na prireditve naše krovne organizacije ZZB Ljubljana Moste - Polje.

Še posebno skrbno in dejavno smo se udeleževali prireditev v ČS Sostro in se odzivali na vsa povabila k sodelovanju. Tretjega septembra 2021 smo bili vabljeni na Akademijo ob stoletnici PGD Sostro in bili med prejemniki Priznanja za sodelovanje, naša članica Franciška Peterlin pa je prejela častno priznanje PGD Sostro. Na skupščini Društva upokojencev Sostro pa je več naših članov prejelo priznanja Zveze društev upokojencev Ljubljana. Na prireditvi na Jančah je prejelo priznanja več naših članov: listino – častni predsednik KOZB Zadvor - Sostro je prejel Jožef Martini, plakete ZZB Ljubljana Moste - Polje so prejeli Branka Kastelic, Mija Marija Kocjančič, Bučar Zinka in Zdenko Kralj. Listino ZZB Ljubljana Moste - Polje je prejel Lokalni odbor Levice Ljubljana za izjemno pomoč pri našem delu, prostovoljnega dela in

vsestranskega sodelovanja. Udeležili smo se čistilne akcije TD Zadvor in ČS Sostro (24 članov in podpornikov). Seveda smo se udeležili tudi prvomajskega pohoda TD Zadvor na Molnik.

V predprazničnih dneh od 21. do 25. aprila pa so na pobudo naše organizacije in predsednice ZZB Ljubljana Moste - Polje Branke Kastelic delavci podjetja ŽALE uredili parkovni nasad pred pročeljem Pokopališča Sostro pred obema spominskima ploščama žrtvam NOB iz Sostrega in Zadvora. S to ureditvijo smo zelo polepšali prostor pred obema ploščama in ustvarili pravi mali park. Udeležili smo se tudi dveh odmevnih prireditev v naši skupnosti: na dnevih ČS Sostro in konjeniških dnevih v Podmolniku 27. in 28. avgusta ter na prazniku jeseni 24. septembra organizatorja Sadjarsko-vrtnarskega društva Janez Evangelist Krek v prostorih OŠ Sostro. Na obeh prireditvah smo se predstavili s svojo stojnico, kjer smo prikazali našo dejavnost s ponudbo brošur, publikacij in knjig, predstavili smo naše simbole, za obveščanje obiskovalcev pa so skrbeli naši dežurni člani, ponudili pa smo tudi pekovske izdelke in pridelke naših članov in priložnostna darilca (magnetki Molniške čete). Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki ste nas povabili na društvene prireditve, na katere se bomo z veseljem odzvali tudi v prihodnje. Druženje, medsebojno spoznavanje, izmenjava pogledov, stališč in spoštovanje je pomembno za nas in za vso skupnost. Med velike dosežke zadnjih let štejemo odprtje stalne muzejske zbirke 1941–1945 na Urhu. Vse leto skrbimo za urejenost spominskega območja Urh, za čistočo, za založenost muzeja z informativnimi brošurami in za vodene ogledne posameznikov, najavljenih skupin in učencev raznih šol. Urh je postal pomembna točka spomina in tudi turistična točka. Pereč problem ostaja neurejena infrastruktura (vodovod, sanitarije) z malim, a pomembnim napredkom: Svet ČS Sostro je uvrstil napeljavo vodovoda na prednostni seznam projektov.

Skozi vse leto smo nadaljevali pregledovanje, preučevanje in urejanje arhivskega gradiva v Spominski hiši Podlipoglav. K raziskovanju smo pritegnili kar nekaj pomembnih raziskovalcev

zgodovine: dr. Martin Premk, raziskovalec Mestnega muzeja in novi poslanec DZ Slovenije, dr. Damijan Guštin, raziskovalec, avtor nove knjige Prva partizanska pomlad, mag. zgodovine Blaž Štangelj, raziskovalec Inštituta za novejšo zgodovino, projekt partizanske bolnišnice. Arhivska zbirka je seveda v nastajanju in še vedno velja vabilo, da nam pomagata pri zbiranju. Imamo tudi zbirko partizanskih knjig in nekaj zelo zanimivih predmetov. Z veseljem bomo sprejeli in varovali vse predmete in listine naše vojne zgodovine.

Informacije: kozb.zadvor.sostro@gmail.com. V prostorih SH Podlipoglav smo 22. aprila organizirali predstavitev knjige o zdravljenju raka avtorja Bojana Jozlja. Štirinajstega maja pa smo priredili okroglo mizo o delu Psihiatrične bolnišnice Polje z enoto Razori med NOB, ki ga je predstavil Črt Kanoni ter splošno o delovanju partizanskih bolnišnic, kar nam je predstavil Blaž Štangelj, mag. zg., raziskovalec Inštituta novejša zgodovine. (O tem dogodku je bil napisan tudi obširen zapis).

Žal pa moramo spet opozoriti na nove vandalske napade na znamenja NOB. Na Pugledu smo bili priča šestim skrunitvam spomenikov: od žaganja, prebarvanja in uničenja rdečih zvezd, poškodb informativnih tabel, kraje kamer. Seveda so vedno podane prijave na Policijo in to je naš skupen strošek – tudi storilec plačuje delo policije in obnovo znamenj.

Januarja 2022 so neznanci odžagali kar celo bronasto ploščo z znamenja – spominske plošče Molniške in Radomeljske čete izpod vrha Molnika. MOL je skrbnik spomenika in čakamo na odločitev o sanaciji.

Ves čas se tudi trudimo z obveščanjem o dogodkih in o našem delu z objavljanjem člankov v glasilu Zveze borcev Svobodna beseda, v raznih publikacijah Zveze borcev, v glasilu Sostrčan in povsod, kjer imamo možnost širiti glas o nas in našem kraju. Seveda pa je ena najpomembnejših dejavnosti skrb za naše člane, zlasti za starejše, ki smo jih obiskovali, jim pošiljali čestitke ob jubilejih in praznikih in jih obdarovali. Kadar nas zapuščajo, jih pospremimo na zadnjo pot s praporščakom in poslovljnimi besedami. Naši člani, prijatelji in podporniki opravijo veliko prostovoljnega dela pri vseh vrstah nalog, kar nas posebej navdaja s ponosom,

ker je to vrednota v sedanji družbi. Veliko zahvalo smo dolžni predsedstvu ZZB Moste - Polje, MOZB Ljubljana, ZB Slovenije, vsem sodelujočim praporščakom z vodjo na čelu, Lokalnemu odboru Levice Ljubljana, Mladim borcem MNOB in številnim strokovnim sodelavcem, prijateljem, donatorjem. Lepo se zahvaljujemo tudi vsem, ki ste

obiskali naše prireditve, se družili z nami in nam pomagali na raznih področjih. Predvsem pa vsem ljudem, ki so ohranili strpnost in dobronamernost v izjemno težkih in napornih časih. In hvala vsem, ki ste se tako množično udeležili volitev 24. aprila in ste s svojim glasom volili in izbrali predstavnike ljudi po svoji vesti. Seveda pa vabilo velja za vse krajanke, da

se v velikem številu udeležijo prihodnjih volitev, da izrazijo svojo voljo. Vsem prebivalcem naše skupnosti želimo uspešno leto in lepe praznike.

Mija Marija Kocjančič,
predsednica KOZB Zadvor - Sostro

Janče 1942–2022

Kljub izredno hladnemu, meglenemu in deževnemu dnevju se je 29. maj na slovesnosti ob 80. obletnici bojev II. grupe odredov ob Planinskem domu Litija na Jančah zbrala velika množica udeležencev. II. grupa odredov se je s 513 partizani prebijala z Dolenjskega čez nemško-italijansko mejo na Janče z namenom, da prebreds Savo in začne vojaške operacije na Štajerskem ter organizira nove odrede. Toda pod vasjo Trebeljevo je partizane nekdo izdal. Okoliške vasi okrog Janč je na mah obkolila množica nemških vojakov, ki so se pripeljali iz litijske in drugih smeri. Vnela se je ena dotlej najbolj krvavih bitk slovenskih partizanov s premočnim sovražnikom. Po tridnevni bojih od 20. do 23. maja 1942 je bilo v spopadu ubitih približno 70 Nemcev, prav toliko je bilo ranjenih, padlo pa je tudi 11 borcev narodnoosvobodilnega boja, med njimi narodni heroj J. Kovačič. Udeležence slovesnosti so pozdravili Branka Kastelic, predsednica Združenja za vrednote NOB Ljubljana Moste - Polje, ki je bilo skupaj z Združenjem borcev Litija in Ljubljana organizator prireditve, in župan Občine Litija Franci Rokavec ter podžupan

Mestne občine Ljubljana Dejan Crnek. Slavnostni govornik je bil predsednik Zveze združenj za vrednote NOB Slovenije Marijan Križman. Podrobneje je predstavil bitko II. grupe odredov na Jančah pred 80 leti ter obsodil medvojne kolaborante in revizionizem pravičnega partizanskega boja. V govoru se je med drugim uprl omalovaževanju praznika Osvobodilne fronte. Poudaril je pričakovanje po spremembi šolskega programa in skrb za

partizanske spomenike. Dotaknil se je tudi zdajšnjih dogodkov v državi in poudaril, da je pred novo vlado naporno obdobje, saj je treba najprej pospraviti nered za odhajajočo vlado.

V bogatem kulturnem programu je KUD Sežana pod vodstvom Margit Grošel s predstavo Partizanski miting zbranim avtentično prikazal kulturno izražanje med narodnoosvobodilnim bojem. Tudi sredi pokanja min, pušk in topov so se pepe pesmi, pod smrekami so nastajale gledališke igre, iz kraja v kraj se je širila partizanska beseda, pesem svobode je postajala iz dneva v dan glasnejša in bila iz dneva v dan svobodnejša. V predstavi Partizanski miting so sodelovali tudi otroci podružnične šole na Jančah pod mentorstvom Marjane Marnove, ki so s svojo predstavo gledalce otroško prikupno razveselili. Program je popestril MPZ Janče, ki je ob spremljavi Pihalnega orkestra Litija zapel nekaj udarnih partizanskih pesmi. Slovesnosti se je s svojim prihodom in prapori poklonilo tudi veliko praporščakov združenj borcev iz okoliških krajev.

Branka Kastelic,
Foto: Vera Sinčič

Pugled 1942–2022

Združenje borcev za vrednote NOB Ljubljana Moste - Polje in njegova krajevna organizacija Zadvor - Sostro sta 26. marca izvedla odmevno proslavo ob 80. obletnici bojev na Pugledu. Na prekrasen sončen dan se je prireditve udeležilo veliko ljudi. Pred uradnim začetkom prireditve so predstavniki združenja skupaj s predstavniki stranke Levica iz Ljubljane na spomenik na vrhu Pugleda v spomin štirim padlim partizanom, ki so 23. marca 1942 v bitki z italijanskim okupatorjem izgubili življenje, položili cvetje. Položitev cvetja so spremljali Partizanska spominska četa Triglav in praporščaki vseh krajevnih organizacij združenja Moste – Polje ter veteranov vojne 91 Ljubljana in praporščak Združenja za vrednote NOB Nova Gorica. Prav tako so slovesni dogodek spremljali pohodniki, ki so se v organizaciji Mladih borcev in DU

Zadvor udeležili slavnostnega pohoda na Pugled. Slovesna prireditev je potekala pred Podružnično šolo Mali Lipoglav. Zbrane je pozdravila predsednica meščanskega združenja za vrednote NOB Branka Kastelic. Med udeleženci proslave je bila tudi Valerija Škrinjar Tvrz, partizanka in udeleženka bitke na Menini. V imenu župana mesta heroja Ljubljana je spregovoril podžupan Dejan Crnek. Slavnostni govornik je bil Milan Gorjanc, član predsedstva ZZB NOB Slovenije. Podrobneje nam je predstavil potek bitke drugega štajerskega bataljona z Italijani, ki je bila 23. marca 1942, ter razmere, ki so bile v tistem času na Pugledu. Tam so bili partizanski tabor, tam so potekale vse dejavnosti za preskrbo partizanskih enot, od preskrbe s hrano, sanitetnim materialom in podobno do

izobraževanja. Tu je nastala tudi legendarna pesem Tam na Pugled gori, od koder se je partizansko gibanje širilo po vsej Sloveniji. Velik del svojega odmevnega govora je posvetil tudi trenutnemu družbenopolitičnemu stanju v Sloveniji in vojni v Ukrajini, pri čemer je satirično in humorno ošvrknil neposrečene korake slovenske diplomacije. V kulturnem programu, ki je bil posvečen tudi 100. obletnici rojstva partizanskega pesnika Karla Destovnika - Kajuha, sta pesmi recitirala B. Jozelj in A. Andolšek, nekaj partizanskih pesmi je zapel kvartet Uporniki.

Scenarij je oblikovala predsednica KOZB Zadvor - Sostro Mija Kocjančič.

Branka Kastelic

Športno–zgodovinski dan na Urhu

Naša KOZB Zadvor - Sostro je že pred leti v dogovoru z OŠ Sostro uvedla organizacijo športnega dne z učnimi urami zgodovine NOB s poudarkom na bogati lokalni zgodovini.

Že dolga leta je v šolah učnih ur zgodovine druge svetovne vojne izjemno malo, o zgodovini NOB pa le nekaj informacij, ki so po večini prepuščene zavzetosti učiteljev in njihovem zgodovinskem pogledu. Zato je še kako nujno, da smo se vključili v dodatno izobraževanje učencev zadnjih razredov OŠ Sostro. Pred covidom-19 smo učence sprejeli v Spominski hiši Podlipoglav, kjer so si lahko ogledali arhivsko gradivo NOB in prisluhnili osebnim izkušnjam naših preživelih krajanov in vabljenih gostov – poznavalcev zgodovine, in to iz obdobja NOB.

Trinajstega junija 2022 pa smo po dveletni prekinitvi končno spet gostili devetošolce, tokrat v Spominskem območju Urh. Na prijeten sončen dan je od šole v Sostrem na Urh peš prišlo okrog 80 učencev devetih razredov v spremstvu petih učiteljev in se prepustilo naši predstavitvi zgodovine NOB. Pozdravila sem učence in jim predstavila program in prisotne predstavnike naše Krajevne organizacije. Najprej sem opisala delo organizacije ZB in lokalne KOZB Zadvor - Sostro in glavne simbole ZB: partizanski boj, pomen upora, praporščake, rdečo zvezdo, partizansko kulturo, vse vrednote NOB. Naš praporščak

Franc Vrečar se je predstavil učencem in tudi poklonili smo se vsem mrtvim z minuto molka. Častni predsednik KO Jožef Martini je učencem predstavil zgodovinsko pomembne dogodke iz naših krajev od začetka upora na Pugledu in ustanovitve prve slovenske partizanske čete – Molniške čete, opisal je usode treh narodnih herojev, pa tudi vzrok za poimenovanje cest (II. grupe Odredov, Cesta 13. julija). Opisal je naše spomenike v spomin na dogodke iz NOB. Žal pa noben učenec ni vedel, da sta v avli OŠ Sostro doprsna spomenika herojev Jožeta Moškriča in Toneta Trtnika. Predsednica ZZB Ljubljana Moste - Polje Branka Kastelic je učence popeljala po žalostni zgodovini Urha, tako da so si ogledali spomenik žrtvam, spominske lipe in obnovljen Muzej – Razstava 41–45 v prostoru nekdanje mežnarije. Vso pripoved je obogatila z usodo svoje matere, žrtve

urhovskih domobrancev, ki je sicer preživela mučenje, a mori zaporov oz. taborišča se ni izognila. Učence smo opozorili tudi na stoto obletnico rojstva pesnika Karla Destovnika - Kajuha, na pomen njegovih pesmi in nasilno prezgodnjo smrt. Barbara Jozelj je občuteno recitirala tri značilne Kajuheve pesmi. Program je trajal skoraj dve uri, nato pa smo jih še pogostili in se zadrževali ob prijetnem druženju, izmenjavi mnenj in obljubi, da srečanje ponovimo. Vsi smo občutili dobro energijo in veselje ob uspešni predstavitvi. Žal nismo predstavili petja partizanskih pesmi, ki so del naše kulturne zgodovine; pa prihodnjič. Zelo priporočam tako obliko prenosa zgodovine na mlade generacije.

Mija Marija Kocjančič,
Foto: Branka Kastelic

Okrogla miza o delu Psihiatrične bolnišnice Polje in enote Razori med NOB

KOZB Zadvor - Sostro je 14. maja organizirala Okroglo mizo v počastitev spomina na 80. obletnico izvedbe prve transfuzije partizana v bolnišnični enoti – posestvo Razori, ki je bila opravljena 12. maja 1942.

V spomin na ta dogodek in zdravstveno dejavnost v letih 1941 in 1942 na Razorih ter vlogo začetka sanitetne oskrbe na vzhodu Ljubljane za vso nadaljnjo partizansko zdravstveno dejavnost v Sloveniji med NOB smo v našo Spominsko hišo Podlipoglav 14. maja povabili dva preučevalca in strokovnjaka za omenjeno tematiko. To sta:

- Blaž Štangelj, magister zgodovine, sodelavec Inštituta za novejšo zgodovino in preučevalec partizanske sanitete;
- Črt Kanoni, novinar, avtor monografije Psihiatrične bolnišnice Polje in sin zaslužnega profesorja dr. Janeza Kanonija.

Na začetku je Blaž Štangelj prisotnim predstavil ustanovitev in dejavnost partizanske sanitete, katere začetek je prav v naših krajih na vzhodnem robu Ljubljane Polje in Razori. Poslušalce je popeljal skozi najpomembnejše partizanske bolnišnice in predstavil razvojno pot partizanske sanitete. Črt Kanoni je opisal dejavnosti in zgodovinski pomen za NOB Psihiatrične bolnišnice Polje in Pristave Razori. Je tudi avtor monografije *Od blaznice do klinike 1881–2011 v spomin na 140 let slovenske psihiatrije in razvoj bolnišnice Polje skozi pet držav: Avstro-Ogrska, Kraljevina SHS,*

Kraljevina Jugoslavija, SFR Jugoslavija in Republika Slovenija.

V spomin na 80. obletnico prve partizanske transfuzije smo želeli z delegacijo položiti venec na mesto spominske plošče v avli enote UPK Polje - Razori in naslovili vlogo za dovoljenje za vstop na vodstvo UPK Ljubljana Polje. Žal nam je vodstvo zavrnilo prošnjo za vstop tričlanske delegacije z razlogom motenja delovnega procesa in pacientovih pravic.

Na vodstvo UPK je naša organizacija že leta 2020 naslovila zahtevo, da se spominska plošča NOB prenese iz notranjosti bolnišnice na zunanjo steno objekta, kjer so jo slavnostno namestili člani LD Pugled že leta 1986. Žal so tudi to pobudo zavrnilo z obljubo, da nam bo dostop ob praznovanjih še naprej omogočen. Kar pa očitno ne drži in nas je odnos klinike neprijetno presenetil in prizadel tudi svojce tistih velikih ljudi iz časa NOB, ki so vse žrtvovali za svobodo.

Venec smo nato položili pred spominske plošče pri Spominski hiši Podlipoglav. Spominska plošča je postavljena tudi v

prostorih UPK Polje na Studencu pri tajnem vhodu v bolnišnico v trajen spomin na skrivno zdravljenje partizanov, kamor tovariši iz KOZB Polje vsako leto prvega novembra položijo cvetje. Črt Kanoni je ob okrogli mizi našemu lokalnemu zgodovinskemu arhivu v SH Podlipoglav poklonil obe verziji monografij ob 140-letnici slovenske psihiatrije in fotografije bolnišnice iz zasebnega arhiva.

Dr. zg. Damijan Guštin pa je ob priložnosti praznovanj 80. obletnic pomembnih dogodkov na področju Molnika, Janč in Pugleda v naš arhiv prispeval nedavno izdano zgodovinsko-raziskovalno delo *Prva partizanska pomlad – Razvoj slovenskih partizanskih čet leta 1942.*

Obema nastopajočima na okrogli mizi se iskreno zahvaljujemo za zanimivo predavanje, obema avtorjema pa za prispevek knjig za naš arhiv lokalne zgodovine v Spominski hiši. Hkrati pa to priložnost izkoriščam za vabilo vsem, ki imajo zanimive dokumente ali predmete iz časa NOB in neposredno po njej, da jih izročite v hrambo našemu Arhivu lokalne zgodovine v SH Podlipoglav. Pošljite nam sporočilo na e-naslov: kozb.zadvorsostro@gmail.com. Arhivsko gradivo bo na vpogled občanom, raziskovalcem zgodovine in skupinam po predhodnem dogovoru.

Mija Kocjančič,

Foto za okroglo mizo: Žiga Novak

Kulturni utrip

Vabilo novim pevcem

Če radi požete, vas v prijetno pevsko družbo vabijo člani in članice zborov Pentakord iz Zaloga z zborovodkinjo Liljano Stepic. Vadimo ob torkih od 19. do 21. ure v novem Centru Zalog nad trgovino Spar. Prepevamo pesmi različnih zvrsti iz različnih časovnih obdobij, med njimi tudi pesmi drugih narodov. Posebno pozornost pa

namenjamo slovenski ljudski in umetniški pesmi. Sodelujemo pri izvedbi različnih javnih prireditvev v domačem kraju in okolici, predstavljamo pa se tudi drugod v Sloveniji. Udeležujemo se tudi pevskih festivalov v tujini. Letos smo nastopili v Pragi. Redno pojemo na revijalnem srečanju Ljubljanski

zbori in taboru slovenskih pevskih zborov v Stični. S pesmimi razveseljujemo tudi stanovalce v domovih starejših občanov. Letos zbor praznuje 40-letnico delovanja. Veseli bomo, če se nam pridružite! Pokličite Jano na telefonsko številko 031 620 571.

Svizci na polno po gasu

Svizci smo v Sostrem nazaj, z novo predstavo. Kot vsako leto smo se tudi letos začeli zbirati v Zadružnem domu Zadvor, kjer imamo vaje dvakrat tedensko. Letos pripravljamo malo drugačno komedijo z modernejšo tematiko, njen naslov pa naj za zdaj še ostane skrivnost. Tako se 15. januarja spet vidimo! Glede na odzive, ki smo jih od vas prejeli, bomo letošnjo predstavo odigrali dvakrat za domače občinstvo. Igranje predstav pa bomo nadaljevali še po drugih krajih v Sloveniji. Zahvaljujemo se vsem za podporo in da z veseljem prihajate na igre, ki jih pripravljamo.

Ekipo letos sestavljamo: David Janušič, Jernej Birk, Jošt Kavka, Lea Fugger, Luka Perkovič, Timotej Jereb Bec, Žiga Košir in Živa Jereb Bec. Torej sedem nadarjenih igralcev, režiser/tehnični pomočnik ter preostali sodelavci, ki nam pomagajo pri pridobitvi pravic in sami izvedbi predstave. Že od samega začetka leta 2017 si želimo vsako leto pokazati nekaj novega, zabavnega, pri tem pa lahko občutite, kako kot igralska skupina napredujemo. Združuje nas želja po igri,

smehu, druženju in odkrivanju novih inovativnih idej. Kot vsako leto bo tudi letos prost vstop, kjer se vam že v naprej zahvaljujemo za prostovoljne prispevke. Ti nam omogočajo, da si lahko kupimo nove igre in pokrijemo stroške, ki nastanejo pri pripravi scen in kostumov.

Vabimo vas, da nam sledite na naši Facebook strani @skupinasvizci, kjer so objavljeni datumi gledaliških predstav, zasledite lahko objavljene slike s priprav ter obiskov drugih krajev in preostale novice.

Svizci

Šola in vrtec

Utrip OŠ Sostro, Podružnične šole Prežganje

Podružnična šola Prežganje leži na 620 metrih nadmorske višine in je za nas domačine kljub majhnosti najlepša in največja. V njej so skriti spomini številnih generacij. Šola se v polnosti zliva z okoljem in ne daje vtisa šolske površine. Naključni obiskovalci jo pogosto zamenjajo z malo večjim domom. Šolsko poslopje obdajajo travniki, sadovnjaki, njive, gozdovi in posamezne mejice. Spomladi so senožeti in gozdni robovi polni prvega cvetja, cvetočih grmovnic, pesmi ptic in oglašanja divjih živali. Pomladne trave se zibajo v vetru in vabijo, da jim sledimo z vsemi čutili. Poleti se zvokom narave pridružijo glasovi kmetovalcev in brnenje strojev, ob večerih pa pesem čričkov ter žabji zbor iz sosedovega zbiralnika vode. Jesen nas nagrajuje s toplimi barvami, obilnim pridelkom ter s sončnimi žarki, ki zlatijo naš svet. Megle skoraj ne poznamo. Pozimi nas pogosto čisto zasneži in okolica postane bela, včasih tudi ledena dežela. Pogled

skozi okna naših šolskih prostorov vedno zajame prizore naravnega dogajanja in marsikdaj se učenci z učiteljicami predajo neponovljivim slikam narave. Naši predniki so skozi stoletja življenja v hribih prepoznali vrednost področja. Njihovo delo s hvaležnostjo nadaljujemo in se trudimo, da bi vse dobro in lepo ohranili za naše potomce. Podeželski otroci so kot mlada drevesca, ki jih še lahko oblikujemo, zato je doseganje ciljev, ki nas bodo popeljali v ohranjanje vsega vrednega, z njimi najpomembnejše delo.

Podružnična šola Prežganje je letos dopolnila 133 let obstoja. V tekočem šolskem letu jo obiskuje 24 učencev, ki so združeni v dva kombinirana oddelka. V 1. in 2. razredu je 12 učencev, v 3. in 4. razredu pa prav tako 12 učencev. Jutranje varstvo začnemo ob 6.30. Takrat se iz Volavelj s šolskim kombijem pripeljejo prvi učenci. Ob 7.00 šolski kombi pripelje v šolo skupino otrok iz Malega Vrha in Velikega

Trebeljevega. Nekaj naših otrok pa jutraj v šoli odložijo starši, ki potem odhitijo na delo v dolino. Do začetka pouka se otroci družijo v različnih igrah, branju, plesu, poslušanju glasbe, igranju na male instrumente, menjavanju aktualnih sličic, v pogovoru, risanju, ogledovanju knjig – vsak po svojih željah in navdihu. Pred vsem naštetim pa si pripravijo šolske potrebščine ter učiteljici pokažejo domačo nalogo. Pouk začnemo ob osmih. Delo v posameznem oddelku je razdeljeno na glasno in tiho delo, zato se naši učenci hitro naučijo samostojnega dela, medsebojne pomoči ter strpnosti. Starejša skupina pomaga mlajši, pogosto pa znajo tudi mlajši učenci svetovati starejšim. Po pouku učenci ostanejo v podaljšanem bivanju, ki traja do 16.00, občasno tudi do 16.30.

Na šoli imamo interesne dejavnosti, ki jih vodimo učiteljice. Pravljični krožek, likovni, dramski, ročno delo, pevski zbor in angleške urice. Prizadevamo si, da

bi ponudbo popestrili še z zunanjimi sodelavci. V času proticovidnih ukrepov rezultatov svojega dela nismo mogli predstaviti širši javnosti, v tem šolskem pa upamo na najboljši razplet dogodkov. V novembru bomo imeli delavnico, na kateri bomo skupaj s starimi starši raziskovali, kakšno je bilo življenje nekoč. V maju bomo na druženju s starši ustvarjali z odpadnimi materiali. V februarju gremo na petdnevni tabor v Kočevje. V marcu bomo ob materinskem dnevu pripravili krajevno prireditev, ki jo tradicionalno izvedemo v Gasilskem domu PGD Prežganje. V mesecu juniju načrtujemo še kratek nastop na gasilski veselici in nato se bo naše skupno popotovanje za dva meseca razpršilo na vse konce in kraje. Vsi udeleženci življenja in dela na PŠ Prežganje zelo uživamo tudi na dnevih dejavnosti. Starši in učiteljice si prizadevamo, da izberemo vsebine, ki so otrokom v veselje. Izbira zanimivih igrar, sankanje, pustovanje, gledališče,

ustvarjanje, raziskovanje, vedno pristanejo na plodnih tleh. V septembru smo že bili v Operi in si ogledali baletno predstavo. V oktobru smo na športno-naravoslovnem dnevu odšli v Zaloko do Lehnjakovega slapa v Volavljah. Do konca šolskega leta bomo doživeli še veliko pestrih in veselih dni, ki jih bomo preživljali zunaj učilnic. Sicer pa so naša šolska vrata na stežaj odprta vsem dobrim ljudem, izvirnim idejam ter skupnim podvigom. Med drugim s pomočjo krajanov celoletno zbiramo star papir, pokrovčke, kartuše in baterije. Veliko se pogovarjamo o skrbi za okolje ter s svojim zgledom učimo drug drugega. Želimo živeti vrednote, ki nas bodo odlikovale skozi življenje. V naši majhni skupnosti smo zadovoljni, ker imamo vse, kar potrebujemo. O željah pa kdaj drugič.

Mirka Vršič,
vodja PŠ Prežganje

Gosi so odletele v Brago

Go out – stay in

Učenci OŠ Sostro, ki sodelujejo v projektu Erasmus + z naslovom **Go Out – Stay In**, so v tednu od 17. do 21. oktobra 2022 obiskali svoje mlade prijatelje s portugalske zasebne šole Alfacoop v Bragi. Nepričakovano smo namesto do petka ostali do sobote zvečer, saj so se italijanski delavci na letališču odločili za stavko ravno ob (ne)pravem času. Portugalske družine so našo zadrego razumele in nam prijazno ponudile še dodatno nočitev in dan v njihovi oskrbi, kjer sta se predvsem čutili toplina in odprtost vseh. Večkrat smo se lahko prepričali, da gre tudi v Bragi ljubezen skozi želodec. Opazili smo, da je njihov glavni obrok v dnevu večerja, ki je glede na naše navade kar precej pozno. Vseskozi so se naši gostitelji trudili, da bi se počutili kot doma, hkrati pa tudi za to, da bi domov odnesli polno malho lepih spominov in doživetij. Kar takoj ob prihodu v šolo smo skupaj z njimi v telovadnici zaplesali njihove tradicionalne plesne. Sprehod po Bragi, čeprav v družbi dežnika, nas je očaral s prelepimi parki in fontano ter moderno pokrito tržnico. Kulturno in naravno dediščino Portugalske smo odkrivali ne samo v učilnicah, temveč tudi zunaj nje. Veličastni mostovi v Portu so nas pozdravljali v vsej svoji mogočnosti in z ladjice smo pokukali tudi v Atlantik. Skozi ves teden je bil

naš zvesti spremljevalec dež, ki pa mu ni uspelo pokvariti vzdušja. Dežju se je pridružil tudi veter, ki nas je pozdravil v srednjeveškem mestu Guimarães, kjer smo z vodičem, ki je znal odlično pričarati vzdušje preteklih dni, sprehodili po palači in se povzpeli na grajski stolp. V naših očeh sta sijala zadovoljstvo in ponos, da smo lahko del Erasmusove zgodbe, ki se piše že leto in pol. V slovenščini, angleščini in portugalščini. Vsi skupaj pa smo govorili isti jezik medsebojne povezanosti in ljubezni do mladih in do učenja. V okviru teme našega projekta smo se udeležili delavnice v laboratoriju, se učili računalniške pismenosti

in se sporazumevali v angleščini. Naslednje poglavje bomo pisali januarja v Ljubljani, ko bodo k nam prišli učenci in njihovi učitelji iz Portugalske. Komaj čakamo, da bomo lahko vsaj delno vrnili gostoljubje, ki smo ga bili deležni v tednu na Portugalskem. Gosi so svoje nepozabne vtise pospravile pod peruti, šepetajoč: »Gostei muito de estar aqui.« Ko so priletele v domače gnezdo sredi noči, so spoznale, da je na Portugalskem sicer lepo, pa vendarle je doma najlepše. Sem dúvida.

Ekipa GOSI

Uradno odprtje enote Učenjak v Zadvoru

Obnovljeno enoto Učenjak smo že dodobra preizkusili, 9. junija 2022 pa je bilo slovesno uradno odprtje vrtca. Malce nam je ponagajalo vreme, saj se sonce in dež nista mogla odločiti, kateri bo zmagal. Tik pred prireditvijo je bilo jasno, da bo zemlja zalita, gostje pa pod streho. Povabljeni gostje smo sprejeli v avlo vrtca, kjer so vzgojiteljice iz enote Sladkosned zapele dve zimzeleni pesmi Ne čakaj na maj in Mala terasa.

Sledil je nagovor ravnateljice ge. Marjane Zupančič, v katerem se je zahvalila županu MOL g. Zoranu Jankoviću za posluh in vso podporo pri dograditvi in obnovitvi vrtca. Zahvalila se je tudi nekdanjemu predsedniku sveta ČS Sostro g. Janezu Moškriču in sedanjemu predsedniku sveta ČS Sostro g. Igorju Koprivnikarju za pomoč pri pridobitvi zemljišča za dozidavo in vso podporo. Vse prisotne je pozdravil župan MOL g. Zoran Janković. Ta je častno besedo

predal podžupanu g. Koželju, ki je predstavil arhitekturno zamisel vrtca, ki je po videzu blizu skandinavski arhitekturi in je lepo umeščen v prostor, ki je obdan z naravo. Otroci so prisotne razvedrili s plesom in petjem, zatem pa so povabili ravnateljico in župana k svečanemu rezanju traku. Ob ogledu vrtca smo z gosti prijetno poklepetali in snovali nova druženja in sodelovanje. Hvala vsem gostom za spodbudne in lepe želje ob odprtju.

Mojca Laznik,

vodja enote Učenjak in pomočnica ravnateljice

Vrtec Pedenjped, enota Učenjak – Arhitekturna nagrada Zlati svinčnik

Nagrado zlati svinčnik podeljuje Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije arhitekturnim projektom za odlično realizacijo. Komisija je v letošnji izbor umestila prenove in ponovno uporabo ter v obnovljeni enoti Učenjak prepoznala odlike trajnostne naravnosti. V obrazložitvi je strokovna komisija zapisala: »Vrtec Pedenjped je odličen primer energetske sanacije obstoječega vrtca z novim prizidkom. Avtorjem je uspel izjemno težek podvig, kako iz dane naloge ustvariti arhitekturo, ne samo prenovljeno stavbo, v tem procesu pa biti neprestano dovolj pragmatičen z zavestjo, da gre za vrtec, kjer so sredstva omejena. V vseh pogledih uspešna združitev starega in novega dela vrtca in izjemna pozornost pri oblikovanju interierja ter ambienta otroškega igrišča to arhitekturo dviguje na vrhunsko raven. Arhitektura tega vrtca odpira vrata novemu, svežemu oblikovalskemu pristopu in zareže v splošno sprejeto estetiko v slovenski arhitekturi. Še več, projekt jasno pokaže, da se s preišljenim nadgrajevanjem kakovostne arhitekture to kakovost ohrani

in dopolni ter tako omogoči kasnejšim rodovom ekonomsko izvedljivo in trajnostno kontinuiteto ter tako tvori skupne spomine in razvoj več generacij v kvalitetnih ambientih. Projekt je umirjen, razumen in lep. To je dobra arhitektura.« Avtorjem prenove enote Učenjak in prejemnikom nagrade ZLATI SVINČNIK g.

Denisu Rovanu, g. Alešu Žmavcu, g. Maticu Škarabotu, g. Levu Rahovskemu Šuligoju, ge. Vesni Draksler, ge. Nini Vidič Ivancič, ge. Lari Gligič iskreno čestitamo.

Mojca Laznik,

vodja enote Učenjak in pomočnica ravnateljice

Tudi v hribih se dogaja

Zelo uspešno pridobivanje evropskih sredstev za ljubljanski podeželje

CLLD (Community Led Local Development) oziroma v prevodu Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost), je nadgradnja do zdaj poznanega pristopa LEADER, ki se je na ravni EU izkazal kot uspešna metoda razvojnega načrtovanja in izvajanja projektov. V EU je ta pristop v praksi že vse od leta 1991, v Sloveniji pa od leta 2007. CLLD temelji na politiki "od spodaj navzgor", kar pomeni, da lokalni prebivalci vzpostavijo lokalno partnerstvo (LAS), ki pripravi in izvaja razvojno strategijo (Strategija lokalnega razvoja – SLR), ki temelji na družbenih, okoljskih in gospodarskih prednostih in dobrinah lokalnega območja. V ta namen je partnerstvu dodeljeno dolgoročno financiranje, pri čemer se lokalni prebivalci sami odločijo, za katere namene bodo v skladu s pravili EU porabili sredstva (za projekte in svoje delovanje). V iztekajočem se programskem obdobju 2014–2020, ki se je v letu 2021 podaljšalo z dodatno odobrenimi sredstvi sklada EKSRRP do

leta 2025, se črpanje sredstev uresničuje prek lokalnih akcijskih skupin. Na našem območju že drugo programsko obdobje deluje Lokalna akcijska skupina Sožitje med mestom in podeželjem, ki zajema območja občin Grosuplje, Ig, Mestno občino Ljubljana in Škofljica. Vodilni partner LAS-a je CIZA, Zavod za razvoj podeželja. Poslanstvo lokalnih akcijskih skupin je zблиževanje razvoja podeželja in urbanega območja s spodbujanjem različnih interesnih lokalnih skupin k iskanju in uresničevanju idej z namenom ustvarjanja okolju prijaznega in socialno vzdržnega življenjskega okolja na načelih enakih možnosti in partnerskega sodelovanja. Temeljni programski dokument je Lokalna razvojna strategija, ki omogoča izvajanje lokalnih razvojnih projektov ob podpori lokalnega prebivalstva in finančnih sredstvih EU. Strategija razvoja temelji na

štirih pomembnih tematskih področjih: ustanavljanju novih delovnih mest, razvoju osnovnih storitev na podeželju, varstvu okolja in večji vključenosti mladih, žensk ter drugih ranljivih skupin na podeželju. V programskem obdobju 2014–2020 je Lokalna akcijska skupina Sožitje med mestom in podeželjem izbrala in potrdila 25 projektov na območju štirih občin: Grosuplje, Ig, Mestna občina Ljubljana in Škofljica. V Mestni občini Ljubljana so bili kljub posebnim razmeram, ki so vladale v času epidemije covid-19 in posledično težjim razmeram za samo izvajanje, zelo uspešno izvedeni štiri projekti, katerih skupna vrednost je znašala 721.968,62 €, od tega je bilo 210.187,07 € evropskih sredstev.

Časovno najdaljši projekt **PODRUŽNIČARJI GREMO NAPREJ** so izvajale podružnične šole Osnovne šole Sostro s partnerji Vrtcem Pedenjped, enoto Janče, Turističnim društvom Besnica - Janče ter Športnim društvom Janče. Dejavnosti so potekale na podeželskih šolah, ki so eden najpomembnejših prostorov, saj omogočajo, da kot skupnost prispevamo k boljšemu jutri. Podružnične šole so posebne in edinstvene tako pri izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela kot tudi pri obšolskem delovanju, saj otrokom že desetletje omogočajo dodatno izbiro najrazličnejših delavnic, usmerjenih v izboljšanje pozitivnega odnosa do ohranjanja narave in lokalnega okolja ter v pridobivanje praktičnih izkušenj pri trajnostno naravnem načinu življenja. V sklopu projekta so se vzpostavile šolski ekovrtovi z vso pripadajočo opremo za delo otrok na vrtu in v sadovnjaku, postavile vrtno ute za shranjevanje pripomočkov, kompostniki in kompleti sedežnih garnitur za učilnico v naravi. Izpeljane so bile številne dejavnosti: ogled zeliščnega vrta, usposabljanje s področja permakulture za sodelujoče, več kot sto najrazličnejših delavnic za otroke, štiri srečanja za starejše ljudi in štiri obiski starejših na domovih, 15 promocijskih dejavnosti, igre brez meja. V vse dejavnosti je bilo vključenih več kot 200 otrok in 55 starejših ljudi. Zaradi same pestrosti dejavnosti in samega načina izvajanja je bil projekt Podružničarji gremo naprej na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izbran kot primer dobre prakse izvajanja programa CLLD.

Ob načrtovanju in postavljanju ciljev nismo pričakovali takega odziva, kot se je zgodil na terenu ob izvajanju projekta, s čimer smo dosegli oz. presegle zastavljene cilje spodbujanja medsektorskega in večgeneracijskega povezovanja za zagotavljanje zdravega razvoja otrok in zagotavljanje pogojev za dejavno in kakovostno participacijo starostnikov v družbo, saj smo zastavljeni cilj vključitve otrok v dejavnosti dosegli že v prvem delu in presegle vključitev števila starostnikov. Poskrbeli smo za dejavno in zdravo življenje vseh prebivalcev, posebej pa otrok in starostnikov na podeželju, kajti na podeželju MOL so prebivalci zaradi oddaljenosti od mesta, slabih avtobusnih povezav, delovnega časa in kraja službovanja staršev prikrajšani za pestro ponudbo, ki jo ponuja mesto, a ta ne dosega celotnega območja občine. Delo z otroki ter starejšimi je bilo navdušujoče, zanimivo, polno novih znanj, izkušenj ter novih ustvarjenih oblik sodelovanja med generacijami. Starejši prebivalci so bili ob naših obiskih presenečeni in na njihovih obrazih so tekle solze sreče. Projekt, ki smo si ga zastavili, je bil za otroke in krajanje vzhodnega dela občine Ljubljane edinstven, ker so bile ciljne skupine soudeležene pri pomembnih temah današnjega in prihodnjega časa po načelu enakih možnosti, dejavnosti so bile brezplačne in organizirane v bližini njihovih domov. S tem smo omogočili večjo socialno vključenost in zagotovili enakost za vse prebivalce na podeželju.

Projekt **SOŽITJE MED NARAVO IN PODJETNIŠTVOM** je predstavljal celovit program spodbujanja podjetništva s poudarkom na malih lokalnih idejah. Nosilec je bil Javni zavod Cene Štupar – Center za izobraževanje Ljubljana s partnerjem Društvo podeželja Lipoglav.

Na območju Lipoglava je bilo izvedeno podjetniško druženje z gostom, namenjeno mreženju in motiviranju prebivalcev za podjetništvo, podjetniški startupovski konec tedna, ki je zajemal intenzivno 25-urno podjetniško izkušnjo ter podjetniško akademijo, na katerem so se razvijale pripravljene podjetniške ideje.

Projekt **POVEZOVALNI VOD VOLAVLJE-JANČE** je zapisan v zgodovino Janč in okolice. Namreč po več desetletjih so tamkajšnji prebivalci dobili nov vodovod in predvsem zadostne količine kakovostne pitne vode.

Nosilka projekta je bila Mestna občina Ljubljana, ki je zgradila nov povezovalni vod kot rešitev oporečne vode in nezadostnih

količin, kar je prineslo nemoteno preskrbo s pitno vodo kot eno ključnih naravnih dobrin. Vgradilo se je črpalni agregat za črpanje vode v zbiralniku vode Volavlje

in dogradilo prostor za dezinfekcijo v vodohranu Janče.

Glavni cilj izvedbe projekta je bil zmanjšati razvojne razlike med urbani in podeželskimi naselji, ustvariti privlačno bivalno okolje in dvigniti kakovost bivanja na podeželju, saj je investicija predstavljala vlaganje v lokalno javno infrastrukturo na podeželju, kar je omogočilo razvoj javne infrastrukture, ki je v širšem interesu vseh prebivalcev ter prispeva k decentralizaciji dostopnosti do osnovnih storitev na podeželju.

Projekt **VAŠKA UČNA TOČKA – MEDGENERACIJSKI DOM** je bil namenjen različnim generacijam, predvsem otrokom in starejši populaciji za izmenjavo izkušenj ter znanj, za medsebojno učenje in druženje. Izvedene so bile medgeneracijske ustvarjalne delavnice, ki so zajemale tradicionalna znanja, kulinariko domačega kraja, kulturno dediščino, zeliščarstvo, plesne in glasbene urice ter praznične decembrske dejavnosti. Izvedba je omogočila razvoj socialnega kapitala, zagotovila dostop do prenosa znanj med različnimi udeleženci in generacijami ter omogočila pridobitev novih spretnosti in veščin. Ohranjali in obnovili so se tradicionalna znanja in kulturna dediščina, hkrati pa

se je omogočil dvig zavesti o pomenu dediščine za prihodnost podeželja in širšega družbenega okolja. Nosilec projekta je bilo Turistično društvo Besnica Janče s partnerjem Glasbeno šolo Bučar. Ob koncu programskega obdobja 2014–2020 ugotavljam, da je ustanovitev Lokalne akcijske skupine Sožitje med mestom in podeželjem in vpetost v razvoj podeželja prinesla odlične rezultate ne samo za podeželje Mestne občine Ljubljana, pač pa za celotno območje, ki ga pokriva LAS. Uresničila se je marsikatera zgodba, ideja ali potreba in sleherni prebivalec območja lahko izkoristi katerega od rezultatov izvedenih projektov, ki so se zgodili ravno zaradi možnosti črpanja nepovratnih evropskih sredstev za razvoj podeželja. Ob koncu uspešno izvedenih projektov s sofinanciranjem Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja se zahvaljujem županu Zoranu Jankoviču in strokovnim delavcem za razumevanje potreb prebivalcev, podporo in uspešno sodelovanje. Hvala vsem, ki ste izvajali projekte, v njih sodelovali in s tem veliko doprinesli k boljšemu jutri na podeželju. Skupaj zmoremo.

Marjanca Marn,

predsednica LAS Sožitje med mestom in podeželjem

Znanje rešuje življenja

Z znanjem prve pomoči torej lahko rešimo marsikatero življenje, a le, če jo ponudimo dovolj hitro in pravilno. Na žalost sta prav neznanje in napačno izvajanje pomoči pogosta vzroka smrti, zato je učenje o temeljnih postopkih oživljanja ljudi ob srčnem zastoj nujno, saj povečuje naše znanje in s tem povezano samozavest, da se oživljanja ne ustrašimo in ga izvedemo, pripravljenost pomagati drugim in notranjo

motiviranost za pomoč drugim. Šestnajstega oktobra zaznamujemo svetovni dan oživljanja in svetovni dan hrane, zato je Krajevna organizacija Rdečega križa Besnica - Janče v sodelovanju z Območnim združenjem RK Ljubljana na skrajnem vzhodnem delu Ljubljane organizirala dva dogodka širjenja znanja prve pomoči z namenom osvežitve temeljnih postopkov oživljanja in

uporabe AED – avtomatskega zunanje defibrilatorja za splošno uporabo. Prvi dogodek je potekal 11. oktobra 2022 v dvorani Podružnične šole Janče, drugi pa 20. oktobra 2022 v telovadnici Podružnične šole Besnica. Oba dogodka sta bila dobro obiskana, še posebej številna je bila udeležba v Besnici, saj so jim defibrilator pred kratkim namestili na šolo. Zanimanje prebivalcev za pridobitev znanja o tem, kako ga pravilno uporabiti, je bilo izjemno.

Kaj pomembnega smo se torej naučili? Da lahko nekemu rešimo življenje, če zgodaj prepoznamo znake in pokličemo na pomoč (112), da preprečimo srčni zastoj. Čim prej izvajamo oživljanje, da pridobimo čas. Pri tem si pomagamo z defibrilatorjem. V našem okolju so nameščeni na podružničnih šolah Besnica in Janče ter gasilskem domu na Prežganju.

Marjanca Marn,

predsednica LAS Sožitje med mestom in podeželjem

Skozi vas Vnajnarje po prenovljeni cesti

Pogoji za prijetno bivanje na podeželju so v veliki meri odvisni od primernih cestnih povezav, ki izboljšajo dostopnost prebivalcev do svojih domov in hkrati do storitev, prometno varnost za vse, še predvsem pa za ranljive skupine, otroke in starejše. Obenem je urejena prometna infrastruktura tudi eden izmed pomembnih dejavnikov pri zmanjševanju odseljevanja mladih in s tem ohranjanja poseljenosti. Za uresničitev tovrstnih projektov je vedno potreben sogovornik, ki smo ga znova našli v naši Mestni občini Ljubljana, ki je finančno podprla celotno izvedbo. In tako smo se v petek, 4. novembra 2022, zbrali v vasi Vnajnarje in v družbi Zorana Jankovića, župana MOL, Tjaše Ficko, podžupanje, Dejana Crneka, podžupana, Jere Grobelnik, vodje službe za lokalno samoupravo, Miha Zorna in Mirana Rebernika z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet, Tine Rebernik, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri MOL, Viktorja Dolinška, direktorja Komunalnih gradenj Grosuplje, Slavka Rupnika, predstavnika Komunalnega podjetja Ljubljana, Igorja Koprivnikarja, predsednika ČS Sostro, in drugih članov Sveta ČS ter krajanov vasi Vnajnarje slovesno odprli položen vodovod in prenovljeno cesto skozi vas Vnajnarje. Moderniziral se je najbolj kritičen in nevaren del lokalne ceste v dolžini 800 m. V sklopu obnove se je uredilo odvodnjavanje ceste, na novo se je položila dvoslojna

asfaltna prevleka. Okrepila se je brežina s podpornim zidom, na dveh delih so se vgradile drenažne cevi, dodala se je nova prometna signalizacija s postavitvijo odbojne ograje, s čimer se je še povečala prometna varnost. V svetlem profilu ceste pa se je odstranilo grmovje in drevje. Hkrati so se položile tudi vodovodne cevi in cevi za optiko z vgrajenimi priključki za uporabnike. Prenovljena cestna pridobitev s pripadajočo infrastrukturo krajanom omogoča bolj kakovosten dostop ter povečano prometno varnost. S položenim

vodovodom pa bo v prihodnosti poskrbljeno za nemoteno oskrbo s pitno vodo.

Krajanje vasi Vnajnarje so novih pridobitev nadvse veseli.

Dokazali smo, da s pogovori, prijazno besedo, prisluhom drug drugemu lahko dosežemo zelene cilje. Hvala veliki mestni družini za novo pridobitev na podeželju na vzhodnem delu Ljubljane.

Marjanca Marn,

predsednica LAS Sožitje med mestom in podeželjem

Pogled z Javora

Naselje Javor leži na vzhodnem gričevju Ljubljanske kotline. Zaselki Javor vas, Javor vrh in Žagarski vrh spadajo pod vas Javor in hkrati v Četrtno skupnost Sostro, ki je del Mestne občine Ljubljana. Na Žagarskem vrhu smo prepoznavni

po Domu radioamaterjev Papir Vevče, ki je priljubljena točka pohodnikov in kolesarjev, hkrati pa tudi rezervni center za radijske zveze za potrebe MOL. Glede na oddaljenost kraja do najbližjega zdravstvenega doma smo sobili idejo,

da bi pridobili defibrilator, ki bi koristil vsem na območju Javora in morda tudi naključnim obiskovalcem. Idejo smo uresnili ob pomoči ČS Sostro. Defibrilator je doniralo podjetje Lekarna Ljubljana d. o. o., ki se mu ob tej priložnosti zahvaljujemo. Dodatno opremo smo nabavili sami, prostor za namestitev pa nam je prijazno ponudil dom radioamaterjev. Tako je defibrilator zdaj nameščen na

fasadi doma radioamaterjev na Žagarskem vrhu in na razpolago vsem, ki bi ga potrebovali. V preteklosti smo že imeli slabe izkušnje z vremenskimi nepravilnostmi in požari. Ob pomoči Mestne občine Ljubljana smo iz zemeljskih hidrantov ob prepotrebem vzdrževanju pridobili nadzemne hidrante in nabavili nekaj požarnih omaric, ki bodo služile za prvo protipožarno pomoč. V letošnji suši smo vodovodni odbori omogočili začasno točenje vode prek uradnega vodomera na novo postavljenem hidrantu za dvojce gospodinjstev, ki jima je v sušnem obdobju presahnil lasten vir vode. Mali koraki, a za ljudi pomembne pridobitve. Seveda pa gre zahvala ČS Sostro in njenemu predsedniku z ekipo. Potrudili se bomo in se še oglasili zaradi dobrih pridobitev.

Tončka Petrič

V dolini Besnice

Pomanjkanje vode v Besnici

Znano je, da v delu besniške doline primanjkuje vode. Ideje o javnem vodovodu so stare več desetletij. Znano je tudi, da se zadeve, povezane z investicijo v javno vodovodno in hidrantno omrežje v tem delu, vlečejo nerazumno dolgo. Če je šlo včasih za pomanjkanje vode predvsem v poletnih mesecih, pa je bilo v letu 2021 zaradi sušne druge polovice leta vodo treba dovažati še ob koncu novembra. V letošnjem letu je bilo zaradi suše v Besnici prizadetih še več izvirov, kar je pomenilo še več težav z vodno oskrbo. Tako so gasilci v zgolj en vodni zbiralnik v vasi vodo do začetka jeseni pripeljali kar dvaindevetdesetkrat! Prevedeno v denar je to za krajanke zgolj v tem primeru pomenilo strošek v višini skoraj 5000 evrov. Pa to še ni vse... V času večjih požarov (Preddvor in Podgrad v marcu ter Kras v juliju in avgustu) so tudi gasilci iz naših krajev lahko del reševalnih sestavov na prizadetih območjih. V takšnih primerih se pojavlja vprašanje, kako bi takrat v delih Besnice sploh prišli do pitne vode? Po javnem vodovodnem in hidrantnem omrežju se je potreba kazala tudi v primeru požarov v dolini, ko so gasilci z vozili po vodo odhajali v Sostro ali Podgrad (kjer se pojavi dodatna težava – omejen dostop zaradi podvoza) in s tem izgubljali dragocen čas. Voda, ki teče v strugi potoka, namreč ni primerna za natanje v gasilske cisterne. Te morajo biti čiste in pripravljene za prevažanje pitne vode. V glasilu Mestne občine Ljubljana (september 2021) so bili izpostavljeni tedaj uspešno zaključeni projekti iz ČS Sostro. Gre predvsem za gradnjo cest in vodovodov. V nekaterih primerih tudi že za obnovo teh.

Da ne bo nesporazuma – vsaka investicija v podeželje je v resnici naložba. Priznanje in čestitke vsem, ki so kakor koli pripomogli k realizaciji projektov, za katere smo enotnih misli, da so bili nujni. Žal pa dolina Besnice s svojo dolžino in razgibano konfiguracijo, številom prebivalstva, šolo ter številnimi drugimi težavami pri investicijah v višini 1,6 milijona evrov v nobenem od zgoraj navedenih primerov ni bila niti omenjena, kaj šele, da bi bila dejansko deležna primerljivih vlaganj. Namesto tega smo v preteklih letih lahko brali o idejah, da bi Besnica postala krajinski park in podobno. Komentar verjetno ni potreben. Na tej točki velja iskrena zahvala PGD Prežganje za požrtvovalnost pri dovažanju vode ter apel vsem tistim, ki imajo moč odločanja, da vendarle prepoznajo prioritete in potrebe v tem delu Ljubljane ter ukrepajo v nastalem položaju, ki je za glavno mesto

nedopusten, za prebivalce v delu doline pa nevzdržen.

Defibrilator v Besnici

Po številnih prošnjah in večletnem čakanju je Besnica končno dobila defibrilator. Dragoceni pripomoček, ki v primeru zastoja srca lahko pomeni razliko med življenjem in smrtjo, je nameščen na zunanji strani glavnega vhoda v OŠ Besnica. Usposabljanje krajanov je bilo izvedeno v oktobru. Hvala vsem za udeležbo. Prav tako iskrena zahvala vsem, ki so pripomogli na poti do cilja.

Anže Mihovec

Godba v Besnici za 1. maj

V spomin na dogodke iz Chicaga, znane kot Haymarketski izgredi, ki so se prvega maja 1886 začeli s splošno stavko tamkajšnjih delavcev, s katero so zahtevali uzakonitev osemurnega delovnika in zaradi katerih je med protesti do četrtega maja istega leta umrlo najmanj 20 ljudi, tudi v Sloveniji praznujemo prvi maj kot praznik dela. Del tega praznovanja so tudi značilne budnice godbenikov. Letos se je Pihalni orkester Ljubljana prvega maja ustavil v Besnici in z glasbo polepšal utrip sicer zaspane doline. Za obisk orkestra gre zahvala domačinu Ivanu Zamanu, sicer dolgoletnemu saksofonistu in nepogrešljivemu članu orkestra. Pristrčna zahvala velja tudi vodstvu orkestra ter vsem članom, ki so na letošnji prvi maj igrali v Besnici. Že zdaj velja vabilo k vnovičnemu srečanju spomladi 2023.

Martina Novak

Sprehod med spomini in črno-belimi tipkami

Tone Žagar – legenda iz naše doline

Harmonikar in avtor je v karieri sodeloval s številnimi komponisti in izvajalci. Sam je napisal približno 150 skladb, pri pisanju melodij in priredb pa je zasledoval svoj način glasbenega izražanja, avtentičnost in iskrenost.

Tone Žagar vse svoje življenje živi v Zgornjem Kašlju, kljub temu pa je vse življenje povezan z Besnico in okoliškimi kraji. Iz Besnice so namreč prihajali njegovi starši. V ta del Ljubljane je kot otrok prihajal na počitnice. V okoliških gozdovih je takrat z nabiranjem gob in borovnic zaslužil svoj prvi denar, pozneje pa je bil s temi kraji povezan zaradi narave svojega dela. Nad dolino Besnice ima v predelu, ki je bil »krščen« za Lumparce, tudi vikend. »Nekoč smo v Besnico prihajali s kolesom. Največkrat iz Sostrega, saj ceste iz Podgrada, kakršno poznamo danes, tedaj še ni bilo. Če smo bili namenjeni na Vnajarje, je to pomenilo, da smo pustili kolo pri kateri od kmetij pod vznožjem hriba ter pot nadaljevali peš,« svoje spomine izpred 60 let strne sogovornik, čigar življenje je bilo vseskozi tesno prepleteno z glasbo. »Harmoniko smo imeli doma, ker jo je igrala mama. Tako se je začela moja ljubezen s črnimi in belimi tipkami. V glasbeno šolo sem začel hoditi pri šestih letih. Ker je bila harmonika za tako majhnega fantiča pretežka, mi jo je na začetku v šolo nosila mama. Nekaj časa sem se učil tudi igranja na kontrabas. Svoj ansambel sem ustanovil leta 1964. Nastop ob prvi obletnici delovanja smo imeli ravno v dvorani OŠ Besnica. To je bilo še v času, ko nihče od članov zasedbe ni imel vozniškega izpita. Na nastop smo prišli s fiatom 500, bolj znanim kot topolino C. V ta majhni avto se nas je poleg voznice nagnetlo še šest, skupaj z instrumenti. Kontrabas je bil na strehi. Tudi sicer so bile takratne poti na nastope svojevrsten podvig. Na igranja v bližini smo včasih skupaj z instrumenti in opremo odšli kar s kolesom. Če smo nastopali v bolj oddaljenih krajih, smo potovali z vlakom. Nekako v tem času, ko so se gradili temelji glasbene kariere, sem spoznal tudi svojo ženo, s katero sva si pozneje skoraj 50 let delila odre in glasbeni kruh,« še pove sogovornik, ki je – denimo – že leta 1971 snemal za Jugoton, ter oriše mejnike na glasbeni poti, na katero

je seveda ponosen: »Ves čas aktivnega glasbenega udejstvovanja sem hodil v službo, v ansamblu pa sem imel praktično ves čas tudi kolege, ki so bili profesionalni glasbeniki. To je v določenih okoliščinah predstavljalo razliko. Leta 1975 smo z ansamblom zmagali na Ptujskem festivalu, nagrade smo osvajali tudi v Števerjanu itd. Veliko smo nastopali tudi v oddajah, ki so tedaj nekaj pomenile; Lojtrca domačih, Četrtekov večer, Za našo vas itd. Snemanje je bilo tedaj možno zgolj v televizijskih oziroma radijskih hišah. Pred tem je bila potrebna celo odobritev v smislu, ali je gradivo, ki je bilo predvideno za snemanje, dovolj kakovostno. To so bili skopo odmerjeni časovni termini in tudi sam način snemanja je bil povsem drugačen od tega, ki ga poznamo danes. Na koncu

ne morem mimo tega, da je bilo na tej poti potrebnih tudi veliko entuziazma in predanosti. Če se ukvarjaš z glasbo, jo moraš imeti rad.« Ob tem velja dodati, da je Žagar, poleg številnih nastopov doma, s svojim ansamblom pogosto gostoval tudi v tujini. Nastopali so v Severni Ameriki (ZDA, Kanada), štirikrat so gostovali na Švedskem, petkrat v Berlinu. Nastopali so tudi na Nizozemskem, v Švici, Avstriji, Italiji itd. Tone Žagar svoje dneve v pokoju preživlja aktivno – pogosto tudi v krajih, od koder izhaja. V zadnjih letih si svoje življenje dodatno pestri na Štajerskem, kjer so ga zaradi vedre narave in dobre volje, ki jo nosi s seboj, prav tako vedno veseli.

Srečko Kravca

Župniji Sostro in Javor se predstavita s svojimi skupinami

V župnijah Javor in Sostro so redna tedenska oznanila objavljena na spletni strani <https://zupnija-sostro.com/>. Na tej strani med drugim najdete Glas župnije, ki izhaja enkrat mesečno (navadno zadnje nedeljo v mesecu). V njem lahko preberete o utripu v župnijah Javor in Sostro, različne prispevke faranov ter mesečni župnijski koledar.

V župnijah Sostro in Javor deluje kar nekaj skupin. Nekatere so zaprtega tipa, kar pomeni, da ne sprejemajo novih članov. Lepo vabljeni, da se kateri od skupin, ki so odprtega tipa, pridružite! Več informacij oziroma odgovore na vaša vprašanja ter kontakte odgovornih oseb – voditeljev skupin, dobite na zupnija.sostro@gmail.com.

SKUPINE ZAPRTEGA TIPA

1. ZAKONSKA SKUPINA – srečanje tretja sobota v mesecu ob 20.00.

2. ZAKONSKA SKUPINA – srečanje drugi petek v mesecu ob 20.00.

3. ZAKONSKA SKUPINA – prva nedelja v mesecu ob 20.00.

(Če bomo našli vsaj šest zainteresiranih parov, bo začela delovati še četrta zakonska skupina, ki jo trenutno tudi pripravljamo.)

V zakonskih skupinah se srečujejo in prijateljujejo pari, ki želijo svoj krščanski zakon krepiti, ohranjati in ga razvijati. Zakonska skupina je za zakonca spodbuda, da se še več in še temeljiteje pogovarjata o zakonskem odnosu, o veri, Bogu in molitvi, o svojih občutjih in notranjem doživljanju ter hkrati priložnost, da to podelijo z drugimi zakonci. S tem, ko zakonski pari medsebojno podelujemo izkustva zakonskega in družinskega življenja, se medsebojno bogatijo, skupaj molijo drug za drugega ter si pomagajo pri iskanju odgovorov na vprašanja glede medosebnih odnosov in vzgoje. V moči tega lahko v vsakdanjem življenju uspešneje uresničujete svoje vloge kot možje in žene in kot starši, pa tudi kot dejavni verniki v župniji in družbi. Vsaka zakonska skupina je neke vrste preventiva pred zakonskimi krizami in polomi, do katerih lahko tako hitro pride. Zakonski pari se zbirajo enkrat mesečno na domovih zakoncev ali v župnijskem domu.

KATEHISTI in KATEHISTINJE – srečanje prvi torek v mesecu ob 18.30. Katehistinje in katehisti so skupina, ki v župniji pomagajo s

poučevanjem verouka, zlasti razredov, ki se ne pripravljajo na prejem zakramentov. Te razrede poučuje župnik.

IZREDNI DELIVCI OBHAJILA –

priložnostna srečanja po potrebi. Služba izrednih delivcev obhajila ima svoje korenine v prvih stoletjih krščanstva, ko so določeni verniki laiki opravljali nalogo hranjenja in deljenja evharistije. Kot že naslov službe pove, gre za izredne in ne za redne delivce obhajila. Redni delivci obhajila so škofje, duhovniki in diakoni. Izredni delivci pa so laiki, tako moški kot ženske, ki imajo spoštljiv odnos do svete evharistije, do cerkvenih predstojnikov, ki so pripravljeni služiti bližnjemu, se v javnosti zavzemati za krščanske vrednote in vzorno opravljati svoj poklic. Stari morajo biti vsaj 21 let in imeti urejeno zakramentalno življenje. To pomeni, da so prejeli zakrament birme in zakrament zakona, če živijo v zakonski skupnosti. O izbiri kandidatov se župnik praviloma posvetuje s člani župnijskega pastoralnega sveta. Tako skupaj izberejo kandidate, ki jih župnijsko občestvo spoštuje in ki imajo zgledno družinsko življenje.

GOSPODARSKI SVET (GS) –

priložnostna srečanja na dva meseca. Župnijski gospodarski svet je po svoji naravi in namenu župnikovo posvetovalno in delovno telo, ki obravnava vprašanja, povezana z gospodarskimi zadevami župnije in materialnimi pogoji za njeno versko in pastoralno delovanje –

pripravlja delovne predloge in sklepe ter skrbi za njihovo uresničevanje in pri tem sodeluje z Župnijskim pastoralnim svetom. Gospodarski svet skrbi v skladu s cerkvenimi določbami, da se sredstva namensko uporabljajo: zlasti dobrodelnost, vzdrževanje cerkvene opreme in primerne bogoslužja. Daje mnenje in soglasje za večje naložbe. Skupino se imenuje za obdobje petih let.

ŽUPNIJSKI PASTORALNI SVET SOSTRO

– srečanja tretji ponedeljek v mesecu ob 20.00. Župnijski pastoralni svet (ŽPS) je župnikovo posvetovalno in delovno telo, ki preučuje, načrtuje, usklajuje, spremlja in preverja izvajanje pastoralnega dela v župniji. ŽPS predstavlja in izraža edinost v različnosti karizem, služb in stanov v župniji. Spodbuja in omogoča soodgovornost in sodelovanje vseh vernikov pri pastoralnem delu v župniji na področju oznanjevanja, bogoslužja in dobrodelnosti ter pri tem povezuje delo duhovnika in laikov. ŽPS obravnava vprašanja, ki so povezana z verskim življenjem in pastoralnim delovanjem župnije, pripravlja delovne predloge in sklepe ter skrbi za njihovo uresničevanje. Skupino se voli oziroma imenuje za obdobje petih let.

ŽUPNIJSKI PASTORALNI SVET IN GOSPODARSKI SVET JAVOR –

priložnostna srečanja približno na dva, tri mesece. Za razlago skupine si lahko prebereš zgoraj.

SKUPINE ODPRTEGA TIPA

ANIMATORJI ORATORIJA –

priložnostna srečanja enkrat mesečno. V času pred oratorijem ali oratorijskim dnevom ima skupina srečanja enkrat tedensko (po večini ob petkih). Oratorijski animatorji so prav posebna skupinica zagnancev, ki vsako leto skrbno pripravijo oratorijski dan in oratorij za otroke ter druge dejavnosti za otroke. Lahko rečemo, da so animatorji tisti, ki oratoriju dajejo dušo (anima = duša). To so v največji meri srednješolci, študentje in učenci devetega razreda osnovne šole, ki so že prejeli zakrament svete birme. Vsi animatorji pa so prostovoljci. Ni jim vseeno, kako današnji otroci preživljajo počitnice, hkrati pa so pripravljeni svoj prosti čas darovati za druge. Kot ekipa poskrbijo prav za vse na oratoriju, od petja in igranja kitare do vodenja iger in športnih dejavnosti; od vodenja katehez in molitev do priprave dramske igre; od skrbi, da je vse na svojem mestu, do pridobivanja sponzorjev in donatorjev. Prav gotovo pa so tisti, brez katerih oratorija ne bi bilo.

BRALCI BOŽJE BESEDE –

priložnostna srečanja. Vabljeni novi bralci in bralke. Bralec pri bogoslužju bere berila in prošnje, priložnostno pa tudi lahko župnijska posebna sporočila in vabila. Za tovrstno služenje sta osnovna pogoja ljubezen do slovenskega jezika in pripravljenost posredovati Božjo besedo drugim. V naši župniji je kar nekaj bralcev Božje besede, ki dejavno sodelujejo pri svetih mašah.

FRANČIŠKOV SVETNI RED (OFS) –

srečanja drugi ponedeljek v mesecu po sveti maši. Vabljeni novi člani. Sveti Frančišek Asiški je ustanovil tri redove: prvi red (minoriti, frančiškani, kapucini), drugi red (klarise) in tretji red (za kristjane v svetu). Zato se je Frančiškov svetni red dolga stoletja imenoval Tretji red sv. Frančiška, njegovi pripadniki pa tretjeredniki. Ime izhaja iz Frančiškov, ker si ljudje, ki vstopijo v to skupnost, prizadevajo, da bi živeli evangelij po zgledu sv. Frančiška. Prevzema jih njegov duh in navdušuje njegova radikalnost; svetni, ker člani živijo v svetu (v svojih družinah, na svojem delovnem mestu, pri svojih poklicnih dolžnostih). Ne vstopajo v samostane ali podobne ustanove (razen tretjerednih samostanskih redov); red, ker gre za ustanovo, za katero stoji avtoriteta Cerkve. Cerkev potrjuje tak način življenja, mu določa potrebne okvire, obrede, potrjuje Vodilo, Konstitucije, Obrednik in drugo. Obenem Cerkev računa

na primerno življenje, pričevanje in molitev članov.

FRANČIŠKOVI POPOTNIKI – srečanja prvi ponedeljek po maši. Vabljeni tudi novi. Skupina za vse, ki želijo poglobiti svoj odnos z Bogom po navdihih sv. Frančiška Asiškega.

KARITAS – prvi ponedeljek v mesecu ob 17.00. Vabljeni tudi novi prostovoljci in prostovoljke. Sodelavci Karitas so srčni prostovoljci, ki svoje delo opravljajo iz ljubezni do sočloveka v stiski. Caritas učinkovito in celostno pomaga človeku v stiski tako, da varuje človekovo dostojanstvo, gradi medgeneracijsko solidarno življenjsko okolje in je blizu vsem ljudem v stiski, predvsem pa družinam, otrokom in starejšim. Caritas si prizadeva, da bi odgovarjala na dejanske potrebe ljudi v stiski, ohranjala njihovo dostojanstvo, z njimi tesno sodelovala in jim z vsakovrstno pomočjo omogočila, da se osamosvojijo in v čim večji meri sami prevzamejo odgovornost za svoje življenje.

SKUPINA ZA UPOKOJENCE –

srečanja drugi četrtek v mesecu ob 9.00. Skupina deluje v okviru Karitas Sostro. Vabljeni upokojenci in upokojenke, ki si želite družjenja ob kavi in klepetu.

MINISTRANTI – v Sostrem druga sobota v mesecu ob 10.00, na Javorju priložnostna srečanja. Vabljeni tudi novi osnovnošolci in srednješolci. Beseda ministrant pomeni streči, služiti. Zato ministrantom lahko rečemo tudi strežniki. Ministrant torej streže duhovniku, ki pri sveti maši predstavlja Jezusa. Ministrant je tisti, ki hoče služiti Jezusu in biti njegov prijatelj.

Ministrant bolj zavzeto sodeluje pri maši (glasno odgovarja, moli, poje) in pomaga duhovniku pri različnih obredih (sveta maša, krsti, poroke, pogrebi, blagoslovi ...). Svoje znanje si ministrant pridobiva z udeležbo pri sveti maši in drugih obredih ter s sodelovanjem na ministrantskih vajah.

MLADINSKA SKUPINA –

vsak petek ob 20.00. Vabljeni vsi, ki so že prejeli zakrament svete birme in obiskujejo deveti razred in srednjo šolo. Mladi se radi pogovarjajo o različnih temah, predvsem aktualnih in o tistem, kar jih še posebej zanima. Jedro srečanj so predvsem prijateljske vezi, ki se tkejo med mladimi in jih ohranjajo tudi, ko niso več v veroučni učilnici. Skupina mladih sodeluje tudi v župnijskem dogajanju.

ŠTUDENSKA SKUPINA –

vsak torek ob 20.00. Vabljeni študentke in študentke. Skupina deluje podobno kot mladinska skupina. To je skupina študentov, ki želijo spoznavati in poglobljati versko življenje, hojo za Jezusom in se poglobljati v Njegovo in duhovno življenje. Srečujejo se ob simbolih, ki učijo pomen in razlago, kar se ni vedno povedalo pri osnovnošolskem verouku ali mladinski skupini. Sprašujejo se, zakaj je tako in ne drugače ter kako živeti krščanstvo. Da se pridružiš skupini, ni potrebno, da si teolog ali poliglot, ni pomembno, koliko vere imaš in kako jo živiš, pomembno je, da si študent na poti iskanja.

MLADI V POKLICU – četrtki na 14 dni ob 20.00. Vabljeni vsi mladi zaposleni. Skupina je nadgradnja študentske skupine oziroma tistih mladih, ki želijo še naprej raziskovati in poglobljati svoje versko znanje.

MOLITVENA SKUPINA – četrti ponedeljek v mesecu eno uro pred mašo. Vabljeni novi molivci in molivke. Molitev združuje človeka z Bogom. Ljudje potrebujemo bližino Boga in sočloveka na vsej življenjski poti. Kolikokrat te poti postanejo težke in strme in ne znamo več naprej? Ko pride bolezen, nerazumevanje v družini, izguba dragega sopotnika, neukrotljivi mladostniki ... Človek v stiski išče pomoč, da bi ob pravem času znal narediti prav. Bog nam omogoča, da se pogovarjamo z njim v molitvi. Z molitvijo ga ne mislimo prisiliti, da bi nam izpolnil le naše prošnje in želje, ampak molimo za milost, da bi znali svojo voljo usklajevati z njegovo voljo. Človek lahko moli sam ali v skupnosti. Molitev lahko povezuje tudi župljane med seboj in jih zedinja z Bogom.

UVAJANJE V MOLITEV – zoom srečanja ob torkih ob 17.30. Vabljeni vsi, ki želite spoznati različne načine molitve. Vaje molitve s telesom, dušo in duhom. Srečanja so namenjena vsem, ki želijo prek vaj sproščanja in zavedanja telesnih občutkov vstopati v molitev in s tem omogočiti uspešno graditev odnosov s seboj, z bližnjimi in z Bogom.

TAIZEJSKA MOLITEV – druga sobota v mesecu; po sv. maši 20.00 (19.00). Vabljeni vsi k molitvi in meditaciji. Bratje v francoski vasi Taizé so razvili to posebno obliko molitve. Pri taizéjskih molitvah se prepletajo petje preprostih spevov, psalmov, branje svetopisemskega odlomka in prošenj. Taizéjska molitev vključuje tišino, kjer lahko vsi udeleženci umirijo svoje srce, prisluhnejo Bogu in mu zaupajo svoje skrbi.

PRITRKOVALCI – priložnostna srečanja tako v Sostrem kot na Javorju. Pritrkavanje je skupinsko muziciranje, ritmično

zvonjenje na cerkvene zvonove. Pri tem praviloma po en pritrkovalc za vsak zvon s kemblijem udarja na obod zvona po določenem zaporedju. Različni glasovi zvonov se tako prelivajo v melodijo. Tak način zvonjenja je slovenska posebnost in je drugi narodi ne poznajo, pritrkovalce pa uvrščajo med ljudske umetnike. V naši župniji se že nekaj let sestavlja skupina pritrkovalcev, ki pritrkavajo Bogu v čast in slavo, pritrkovalcem pa v veselje in užitek, vsem, ki jih pesem zvonov prevzame in jo radi slišijo, pa v prijetno poslušanje in polepšanje praznovanj. Vse, ki jim je mar za našo kulturno dediščino in si radi zažvižgajo kakšno melodijo, lepo vabimo medse. Skupina je trenutno premajhna za pokrivanje potreb po slovesnem zvonjenju – pritrkavanju. Pritrkovalci v župniji Sostro so se po več letih premora organizirali v skupino nekje okrog leta 1995.

SKUPINE ZA ČIŠČENJE IN KRAŠENJE CERKVE

Vsak teden čistilke in krasilke ozaljšajo naš Božji hram. Čiščenje in krašenje je organizirano po vaseh in okrajih oziroma na Javorju po hišah. Že pred leti je neka gospa zapisala: »Že dolgo čutim, da je moje poslanstvo služenje v malih stvareh, skrito ljudem in očem. V veliko čast pa mi je, da smem čistiti posvečen prostor, kjer domuje moj Kralj in Vladar.« Če vam čas in moči dopuščajo, lepo vabljeni, da se pridružite. Vsake pridne roke bodo prišle prav! Vsaka vas ali okraj v Sostrem prevzame nalogo za en mesec. Skupine pridejo na vrsto vsakih 8 mesecev. Na Javorju družina prevzame eno nedeljo v obdobju približno treh mesecev.

SKUPINE, NAMENJENE PETJU:

V slavo Bogu in v veselje udeležencev bogoslužja zlasti ob nedeljah in praznikih v cerkvah odmeva žlahtna pesem.

Cerkveni pevci s petjem pri bogoslužju animirajo Božje ljudstvo. Cerkveni pevec ne poje Cerkvii ali človeku, ampak najprej Bogu. Šele na drugem mestu sta želja in zavest, da s cerkveno glasbo ponudimo tudi poslušalcu pomoč pri odkrivanju Boga in češčenju njegove neskončnosti. Otroški pevski zbor združuje otroke, ki radi pojejo. Kdor želi še posebej doživeti globino duhovnih sporočil, se lahko pridruži Taizéjskemu zboru. Veselje do petja in sooblikovanja bogoslužja s pesmijo in glasbo združuje žene in može v cerkvenem mešanem pevskem zboru tako v Sostrem kot na Javorju. Ne smemo pa pozabiti tudi na zbor, ki vsako zadnjo nedeljo v mesecu poje pri sv. Urhu. V župniji Sostro deluje tudi Sekcija za ljudsko petje, ki želi ohraniti našo bogato kulturno dediščino cerkvenih ljudskih pesmi. Kdor z veseljem poje ter ljubiteljsko ali profesionalno igra kakšen instrument in želi s svojim glasbenim darom polepšati redno ali praznično bogoslužje, se lahko priključi in na ta način sodeluje pri oblikovanju župnijskega življenja tudi ob drugih priložnostih.

ŽUPNIJSKI MEŠANI CERKVENI PEVSKI ZBOR JAVOR – trenutno priložnostne pevske vaje.

ŽUPNIJSKI MEŠANI CERKVENI PEVSKI ZBOR SOSTRO – vaje ob četrtek ob 19.30.

OTROŠKI PEVSKI ZBOR SOSTRO (OPZ) – vaje ob nedeljah ob 9.00.

OMNES UNUM (OU) – torek ob 19.30.

Aleš Tomašević,
župnik

Šport na vasi

Pilates – več kot samo vadba

Zima je pred vrati in z njo kratki dnevi z manj možnosti gibanja v naravi. Posledično se lahko pojavijo bolečine v hrbtenici, zaradi česar se naše zmogljivosti v vsakdanjem življenju zmanjšajo.

Se sprašujete, kam po dobro počutje in izboljšano vsakodnevno funkcionalnost? V InStar GYM telovadnici (Sostrska cesta 2a) je doma izvrstna rešitev za vse, ki bi želeli narediti korak k pozitivnim spremembam v življenju. Dvakrat tedensko, ob ponedeljkih in sredo ob 19.40, tam poteka vodena vadba, ki je kombinacija med tehnikami pilatesa in metodami funkcionalne vadbe, pri čemer uporabljamo različne športne pripomočke, uteži in naprave za fitnes. Funkcionalni pilates InStar skupinske vadbe tudi med zimskimi meseci tako ne bo samo korak bližje lepi postavi, ki pripomore k višji samozavesti, ampak si boste z vajami predvsem izboljšali kakovost življenja.

V spodbudnem in zračnem okolju in v dobri družbi boste namreč v manjši skupini pod budnim očesom izkušene izvajalke razvili najrazličnejše zmogljivosti. Pilates je metoda, ki mišice razvije v polnosti in hkrati pomembno vpliva na našo gibljivost ter mobilnost, stabilnost, koordinacijo, ravnotežje. Je priznana vadbeni tehnika, ob pomoči katere človek izboljša telesno držo, poskrbi za zdravo hrbtenico in v življenje vstopa pokončno in ponosno. S to metodo postopno prevzame nadzor nad svojim lastnim telesom. Ker pa vadba spodbudi rabo

t. i. spečih mišic, to spodbudi tudi rabo možganov in nastanek novih nevrnskih povezav, kar vpliva tudi na boljše delovanje uma. Tako pilates povezuje vse tri segmente človekovega delovanja: um, telo in duha, ki jih v današnjem svetu velikih pričakovanj in obveznosti pogosto nezavedno ločujemo ali pa celo zanemarjamo.

Gibanje se izvaja skladno z dihanjem, kar vpliva na kontrolo diha in vnos kisika tudi zunaj vadbe, v različnih vsakdanjih položajih. Kot tak pilates povečuje celo pljučno kapaciteto.

Je tudi izvrstna vadba za splošno telesno zmogljivost, pripravljenost. Lahko je izhodišče za različne športne dejavnosti, lahko je najboljša vadba za preprečevanje kostno-mišičnih obolenj, ki so posledica statičnih položajev določenega delovnega mesta, je super preventiva pred različnimi poškodbami na delovnem mestu in zunaj njega. Po poškodbah pa pilates »priskoči na pomoč« rehabilitaciji, saj se je prav z aktivacijo notranje enote in z vajami izoliranih gibov izkazal za izvrstno metodo okrevanja.

Po dobri uri vadbe se udeleženci prepustijo še sproščanju. S sproščanjem vplivamo na parasimpatično živčevje, ki pomembno vpliva na hormonsko ravnovesje, ponuja pomiritev po vsakodnevni vrvežu in obveznosti in izboljšuje vitalnost in kakovost v vsakdanjem življenju. Zdravje je namreč veliko več kot popolna

postava! Je skupek stabilnih psiho-socialnih in fizičnih elementov. Je zvezda, h kateri vsi stremimo.

Že imate nove cilje? Sezite po zvezdah! V InStar GYM telovadnici je doma popolno razpoloženje za pozitivne spremembe. Z raznovrstnimi vadbenimi postopki udeleženci vseh starosti dosegajo vrhunske rezultate. Pod streho tega vadbenega prostora se poleg skupinskega funkcionalnega pilatesa izvajajo tudi individualni treningi, ob petkih pa se lahko sprostite ob pomoči posebne terapevtske masaže Cultural Bodywork. Poskrbljeno je tudi za najmlajše, ki pridno migajo v okviru projekta Možganski fitnes (projekt sofinancira MOL) ter se ob koncih tedna zabavajo na športnih rojstnodnevnih animacijah v Galaktični igralnici, ki jo bogatijo različni športni pripomočki in napihljiv grad.

Sosedje, dobrodošli!
Dobrodošli tam, kjer je gibanje doma!

Maja Dežman Sterle,
izvršna direktorica ZVEZDE SO BLIZU,
zavoda za socialno-gibalni razvoj in
integracijo, trenerka

zvezdesoblizu.si
info@zvezdesoblizu.si
Instagram: @instar_gym
Facebook: @InStarGYM

Skok k sosedom

Na poti k proizvodnji biometana

V energetske krizi, s katero se spopadamo, se je izkazalo, da je ozelenitev mreže zemeljskega plina z biometanom iz lokalnih virov pomemben element za energetsko neodvisnost od fosilnih virov goriv. V Evropski uniji smo namreč v zadnjih letih uvozili velik odstotek zemeljskega plina iz tujine, zato Evropa išče hitre rešitve za nadomeščanje ruskega plina z biometanom. Cilj je, da bi lahko v Evropi do leta 2030 proizvedli 35 bilijonov kubičnih metrov (bcm) biometana. Evropska komisija je v podrobnem načrtu »REPowerEU« opredelila, kako Evropa lahko to doseže, in namenila sredstva za podporo tem tehnologijam.

Biometan kot okolju prijazna alternativa

Med družbami, ki iščejo alternative zemeljskemu plinu, je tudi družba KOTO. V njej iz bioloških odpadkov proizvajamo bioplin, ki je vir zelene elektrike in toplote. S tema energentoma pokrivamo velik del potreb v lastni proizvodnji. Naš naslednji pomembni cilj pa je, da nadgradimo proces proizvodnje bioplina in ga prečistimo v biometan, ki ga bomo vtiskali neposredno v plinovodno omrežje. Gre za prvi tovrstni primer v Sloveniji, ki je – glede na zaostren

mednarodni položaj na področju energentov – lahko vzorčni primer zmanjševanja energetske odvisnosti. Takšni projekti pomenijo večjo stopnjo energijske samooskrbe in manjšo odvisnost od tujih energentov, tudi za lokalno okolje. Biometan je namreč poleg bioplina eden od obnovljivih virov energije, ki bo imel v prihodnje pomembno vlogo pri trajnostni oskrbi z energijo. Proizvajalci biometana in bioplina bi po nekaterih ocenah lahko prispevali k znižanju emisij toplogrednih plinov za od 10 do 13 odstotkov. V primerjavi z uporabo fosilnih goriv, kot sta premog in nafta, se z uporabo biometana izognemo povečanju emisij

CO₂ in drugih toplogrednih plinov v ozračje. Biometan lahko neposredno injiciramo v že obstoječa plinovodna omrežja in ga uporabljamo v vseh napravah, za katere tradicionalno uporabljamo plin; za kuhanje, ogrevanje, industrijske procese, proizvodnjo električne energije in mobilnost. Tako bo imel biometan med drugim pomembno vlogo v razogljičenju prometa.

Sodelovanje s podjetjem Energetika Ljubljana

Zato smo veseli, da smo na tem področju sklenili namero o sodelovanju s podjetjem Energetika Ljubljana, v sklopu katere nameravamo

proizvedeni biometan predati v njegov distribucijski sistem zemeljskega plina. Biometan se namreč do porabe hrani v mreži zemeljskega plina. V primeru uspešno izvedenega projekta bomo omogočili, da se bo lokalno proizvedeni biometan uporabljal za polnjenje tovornih in osebnih vozil v sklopu javnih polnilnih postaj. Konec projekta je predviden v letu 2024. Prav tako nameravamo svoj vozni park postopno zamenjati s tovornimi vozili na stisnjen metan, za katera predvidevamo polnjenje v mreži polnilnih postaj Energetike Ljubljana.

Matej Resnik,
direktor družbe KOTO d. o. o.

Novo na vasi

Dobrota nima meja

Društvo pomagajmo slovenskim otrokom (PSO) pomaga družinam, ki so v kakršni koli stiski. V društvu je več koordinatorjev, ki delujejo po vsej Sloveniji. Na Facebook strani PSO se najdejo vsi koordinatorji in družine, ki jim trenutno pomagamo. Pravilo društva je, da so družine anonimne. Zakaj? Ker ne želimo, da na vrata že tako bogih družin trka več ljudi in jim nosi hrano. Zato to opravimo mi. Vse vaše stvari poslikamo in objavimo na Facebooku.

Skupaj z dobrimi ljudmi smo nahranili že velik lačnih ust. Pomaga lahko vsak, ki mu je mar za sočloveka, zato nas, prosim, kontaktirajte. Izredno smo veseli vsakega donatorja, tako podjetja kot posameznika. Kontaktirajte nas tudi, če bi v naše društvo radi pristopili kot koordinator, čigar delo je seveda prostovoljno. Nagrada za ves vložen trud in prosti čas pa so nasmehi in žareče oči otrok in ljudi, ki jim pomagamo. To nam vsakič znova ogreje naša srca in to šteje največ!

Letos spomladi so se našemu klicu na pomoč prijazno odzvali v Četrtni

skupnosti Sostro. Pod budnim očesom naših koordinatorik Sabine Bučar in Špela Bitenc smo ustvarili nepozaben dogodek. Čudovita otroška predstava, plesni nastop, jahanje konj, ogled intervencijskih vozil od blizu ter bogat srečelov so risali nasmeh na obraz vsakega posameznika.

Hvala vsem, ki ste na kakršen koli način pripomogli k temu, da nam bo ta sončna sobota, polna otroškega smeha in prijetnega druženja, še dolgo ostala v spominu.

Hvala vsakemu posamezniku, ki si je ta dan dovolil biti srčen in dobrodelen. Definitivno se drugo leto spet vidimo, tako da če želi kdo ponuditi pomoč ali donirati kot posameznik ali podjetje, bomo veseli vaše pomoči.

Špela Bitenc

Srečanje krajanov zaselka Žabja vas

21. avgusta smo se krajanje zaselka Žabje vasi organizirali in zbrali, da se malo bolje (s)poznamo. V letošnjem letu, se je na tem delu Ceste 13. julija dogodilo kar nekaj pozitivnih aktivnosti, saj smo dobili kanalizacijo, dolgo pričakovani pločnik, novo javno razsvetlavo. In padla je ideja, da se končno tudi malo podružimo in spoznamo, saj je kar nekaj novih prebivalcev... Srečanje je bilo uspešno, saj se nas je zbralo kar okrog 40, vsi veseli, vsak s svojo zgodbo in svojim doprinosom k srečanju... Splošna ugotovitev ob srečanju... pohvalno in z željo, da postane tradicionalno vsako leto avgusta.

Marija Pavlič

Izkušnja in pol

»Moji beli zobje v vrsti kot hiše v Trsti«

Z zobozdravnikoma iz Klinike DMD smo se prvič srečali naključno, ko sta ravno nameščala novo tablo DMD. Vljudno sem začela naš pogovor s prošnjo o prispevku za naš časopis Sostrčan. Zobozdravnik Urban Zupanc je ponudbo sprejel, jaz pa sem sprejela njegovo ponudbo na prvi brezplačni pregled.

Prvič v ordinaciji po nekaj letih mi je pri vzpenjanju po stopnicah predstavljal neprijeten občutek. Mislila sem si; zopet ta vonj, zvok »vrtalnega« stroja, morda vzkliki pacienta pred mano. A sem se »fejst« uštela. Prvi stik s čakalnico mi je dokazal, da tukaj delajo prijazni ljudje. Zelena barva, prijetni in pohvalni napisi dosedanjih pacientov, prijeten vonj in nobenih »strašljivih« zvokov. Zobozdravnik Urban Zupanc mi je na prvem pregledu natančno razložil, kaj, kako in koliko časa bova urejala moje zobovje.

In res čez en dober novembrski teden se je začela moja pot k lepšemu nasmehu. Najpomembneje je bilo pregnati strah pred velikim »ležečim« stolom. Dr. Urban Zupanc obvlada, vam rečem. Ustrezna in kot komarjev pik lokalna anestezija, nežni prijemi, strokovna razlaga in še kaj bi se našlo. Zagotovo pa zmaga opna, ki jo zobozdravnik namesti na zob, ki ga »obdeluje«. Nič več tistih vatnih tamponov, ki so meni velikokrat povzročili neprijeten občutek utesnenosti in nečesa umetnega. Tako sva z dr. Zupancem nadaljevala naslednjih sedem tednov. Brez strahu in brez bolečin. Delo z mikroskopom in snemanje obdelave pa zagotavljata, da se ob morebitnih neprijetnostih zlahka ugotovi težava. Končni rezultat vse

bele zalivke in pozdravljeni lepi zobje. Ugotovila sva, da je tudi naravna barva mojih zob zelo lepo bela.

A glej ga zlomka, moji sprednji zobje pri nasmehu so se videli, kot bi jih nastreljal s fračo, rečeno v šali. Na predlog zobozdravnika Zupanca me je na ortodontsko zdravljenje sprejel dr. Tomaž Ivanušič. Po temeljitem pregledu je ugotovil, da bom morala za uspeh izdreti štiri modrostne zobe. V razmiku 14 dni sem pod kirurškim vodstvom dr. Anžeta Birka ostala brez »modrosti«.

Po uspešni zacelitvi ran je dr. Ivanušič odvezl odtis in po dobrih šestih tednih v marcu sem se zopet za kakšno uro usedla na zeleni stol. Na nekaj spodnjih in zgornjih zob mi je namestil »špičke/bunkice«, ki so pri nadaljnjem »uravnavanju« pripomogle, da so zobje dobivali »pravo lego«. Najprej sem dobila deset prozornih ortodontskih folij, ki sem jih menjala na 14 dni. Po prvih 24–36 ur nošenja nove folije je sicer rahlo neprijeten občutek, saj zobje naredijo nov ustrezen premik, nato pa se stanje normalizira. Priporočam tudi mehkejšo hrano. Aparat se nosi vsaj 22 ur v dnevu, torej tudi ponoči. Iz ust ga daš samo med prehranjevanjem. Pa tiste »špičke/bunkice« tudi pripomorejo, da nosiš

aparata ves čas. Če aparata ne nosiš, te hitro opomni, da ga namestiš nazaj.

Tako smo po pol leta naredili temeljito analizo in ugotovili, da so potrebne še tri dodatne folije. Zobozdravnik dr. Urban Zupanc jih je priskrbel, jaz pa jih pridno nosim. Ortodontsko zdravljenje zaključim nekje v začetku novembra, ponoči nosim še »utrjevalni« kalup, da slučajno kakšen zob ne pobegne v svoje prejšnje »domovanje«, januarja mi odstranijo še bunkice in zobe spolirajo.

Spomnim se praznovanja 40. rojstnega dne kolegice, ko mi je njena svakinja dejala, da sem čisto drugačna, ampak ne more ugotoviti, kaj je vzrok moje spremembe. Ko sem ji povedala za moje izkušnje z nevidnim ortodontskim aparatom in ji pokazala svoje amaterske fotografije prej, ni mogla verjeti svojim očem. Mislim, da sem jo navdušila.

Torej vsi, ki si želite lepega in zdravega nasmeha tudi v najbolj aktivnih letih življenja, obiščite DMD zobozdravstvo, kjer delata zobozdravnik leta 2021 dr. Tomaž Ivanušič in nagradjenec diplomske naloge s Prešernovo nagrado dr. Urban Zupanc.

Maruša Babnik

SVET ČETRTE NE SKUPNOSTI SOSTRO VABI NA

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT
IN SREČANJE KRAJANOV

v ČETRTEK, 8. DECEMBRA 2022, ob 19.00
v dvorani Zadrúžnega doma Zadvor.

Nastopila bosta Papirniški pihalni orkester Vevče in
KUD KRES Besnica.

Po koncertu se bomo ob domači hrani in pijači
zadržali ob prijetnem sosedskem pogovoru.

Prisrčno vabljeni!

Za najmlajše

Miklavž prihaja med nas

Vsako leto v naše kraje pride na obisk **sveti Miklavž**. Tudi letos bo v ponedeljek, **5. decembra 2022, ob 16.30** pridne otroke (do 10 let) s svojimi

pomočniki obiskal **v Zadrúžnem domu Zadvor**. Za svoje otroke izpolnite spodaj pripravljeno prijavnico in jo do petka, 3. decembra 2022, osebno prinesite v

župnišče, kjer boste ob prijavi dobili vstopnico – Miklavževo znamko.

St. PRIJAVNICA – MIKLAVŽEVANJE

Ime in priimek otroka .....

Starost .....

Naslov .....

Elektronski naslov staršev .....

Mobitel .....

Podpis staršev .....

S potekom Miklavževanja boste obveščeni po elektronski pošti.
Za dodatne informacije: 031 281 888 (župnik Aleš)

